

INSTITUT ZA IZUČAVANJE RELIGIJE

**KOMENTARI
POSLANICE JEVREJIMA**

Naziv djela:
Komentari Poslanice Jevrejima

Priredivač:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica i priprema za štampu:
Pavle Simović

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Prvo izdanje, 2024. godine

Sadržaj

1. Identitet i položaj Isusa Hrista	5
2. Hrist kvalifikovani Spasitelj čovječanstva	13
3. Upozorenja iz istorije Izraela	23
4. Pravi počinak	35
5. Hrist naš prvosveštenik	47
6. Cijena napuštanja Hrista	58
7. Prednosti Hristovog sveštenstva	71
8. Hrist sveštenik boljeg saveza	83
9. Nebesko svetište	93
10. Hristova savršena žrtva i opasnosti od nevjerstva	108
11. Definisana vjera i heroji vjere	123
12. Božji proces pročišćavanja	143
13. Život s namjerom	159

Komentari Poslanice Jevrejima

1. Identitet i položaj Isusa Hrista

Poslanica Jevrejima pisana je 63-64. godine n.e., dakle prije razorenja Jerusalima. Zašto je taj datum važan? Šta se dogodilo 70. godine nove ere? Jerusalem je uništen, uključujući i hram. Hram je Jevrejima bio sve. Za Jevreje je simbolizovao prisustvo Boga. Uništenje hrama značilo je da je Bog otišao od njih. Kroz ovo pismo Bog je pripremao Jevreje za krizu. Nekoliko godina prije uništenja Jerusalima napisana je Poslanica Jevrejima. Svrha pisma bila je da skrene pogled sa hrama i rituala na Hrista.

Ovo pismo poslato je iz Italije (Jevrejima 13:24). Iako pisac nije naveden, pretpostavlja se da je to bio apostol Pavle. S obzirom na činjenicu da se ova poslanica bavi tematikom koja je prije svega bila namijenjena jevrejskim hrišćanima, postoji mogućnost da je pisana na hebrejskom i kasnije prevedena na grčki. Ali ni grčki kao izvorni jezik ne treba isključiti iz razloga što je to bio jezik koji je razumjela većinska dijaspora jevrejskih obraćenika u hrišćanstvo.

Namijenjena Jevrejima, ova poslanica je imala dvostruku svrhu:

1. Da objasni identitet i ulogu Isusa Hrista.
2. Da skrene pažnju Jevreja sa obrednih i hramskih službi na njihovo ispunjenje u Hristu i stvarnu Hristovu antitipsku posredničku službu u nebeskoj Svetinji.

Zato je ova poslanica od nemjerljivog teološkog značaja. Isus je predstavljen kao ispunjenje svega što je Bog obećao u Starom savezu. On je realnost. Stoga, ključna riječ u poslanici Jevrejima je „bolje.“ Hrist je bolje otkrivenje kako je to dato u prva četiri stiha prve glave. Hrist je bolja nada u sedmoj glavi devetnaesti stih. On ima bolje sveštenstvo, on služi u Svetinji koju je načinio Bog, a ne čovjek, on uspostavlja bolji savez potvrđen vlastitom krvlju, i sl. Hrist se predstavlja kao bolji od svih tipova koji su bili dati u obećanjima Starog saveza. Hrist je potpuni odgovor na svaku potrebu vjernika. Jevrejima

poslanica je najjasnije i najsistematičnije predstavljanje Hrista – njegovog identiteta i ličnosti, njegove zemaljske misije, Njegove nebeske misije i poslanstva. U Jevrejima poređeni su i suprotstavljeni tip i antitip.

Jedan ovakav pristup i predstavljanje Hrista su bili vrlo potrebni jevrejskim obraćenicima, jer su postojala jaka iskušenja da se vrate na staro, tj. da se opet okrenu judaizmu, dok su, s druge strane, bili izloženi velikom progonstvu i etiketirani od sunarodnika kao izdajnici tradicije i „otačke vjere“.

„Bog, koji je u prošlosti mnogo puta i na mnogo načina govorio našim praočevima preko svojih proroka, u ovim poslednjim danima obratio se nama preko Sina...“ (stihovi 1-2a)

Stihovi 1 i 2 objašnjavaju da je Bog govorio kroz proroke u prošlosti, a sada govori kroz Isusa Hrista. Ovo je važno iz nekoliko razloga.

Prvo, ovo nas podsjeća da Stari savez i Novi savez nisu kontradiktorni. Božja poruka koju su dali proroci ne razlikuje se od Božje poruke date kroz Hrista. Isti Bog govori, nastavlajući da nam pokazuje sve više i više svojih planova.

Drugo, ovo naglašava koliko je važno slušati Hristovu poruku. Ako Bog govori, onda treba da slušamo. Jevrejski narod bi posebno bio osjetljiv na ovu ideju. Izrael je bio izabrana nacija kojoj je Bog posvetio posebnu pažnju. Poruka proroka je data Izraelu i Bog je očekivao da slušaju ono što je rekao. Ovdje pisac Poslanice Jevrejima želi da shvatimo da kada Bog govori, mi imamo obavezu obratiti pažnju. Ovo je pozadina mnogih upozorenja ovog pisma protiv napuštanja jevanđelja.

Pavle kaže da je Bog u prošlim vremenima saopštavao Njegove istine, instrukcije, pouke, opomene, upozorenja, proročke najave... preko proroka, dok se u „poslednjim danima“ obraća nama preko Sina. Termin „poslednji dani“ u ovom kontekstu treba razumjeti kao „sadašnje vrijeme“ ili vrijeme koje ne pripada starim vremenima tj. starom savezu. Zapazite da pisac već ovdje pravi **jasnu razliku između**

Boga, koji je Izvor objava, i Sina, koji je Kanal objave.

„...koga je postavio za naslednika svega i kroz koga i eone stvori.“ (stih 2b)

U drugom dijelu 2. stiha iznesena je jedna važna biblijska istina: **Bog je postavio svog Sina za naslednika svega.** Kad je Bog to učinio? Ovdje kratko pokrивamo pitanje da li je Hrist postojao kao ličnost tek od utjelovljenja ili Bog govori o njegovom prvobitnom postavljanju za naslednika kompletne tvorevine. Biblija je kristalno jasna. Sin Božji je postojao prije svakog stvaranja (ili stvorenja). Kratko ćemo navesti par stihova:

*„On je slika nevidljivog Boga, **prvorodeni prije svakog stvaranja.** Jer je **kroz njega sve bilo stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo da su to prestoli ili uprave ili poglavarstva ili vlasti. Sve je stvoreno kroz njega i za njega. On je prije svega, i sve je u njemu objedinjeno.**“ (Kološanima 1:15-17)*

„Sve je kroz nju (Riječ) postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo.“ (Jovan 1:3)

*„Isus im je rekao: **Zaista, zaista, kažem vam: Ja sam prije nego što se Abram rodio.**“ (Jovan 8:58)*

I sam kraj 2. stiha potvrđuje nam ovu istinu: „...i kroz koga i eone stvori.“ Eoni i eonska vremena su najduži vremenski periodi koji se pominju u Svetom pismu. Iako njihovo trajanje vremenski nije definisano, određuju ih prelomni događaji koji se tiču ovog svijeta i Plana spasenja. Čak ako bi uzeli eone koji se samo tiču Plana spasenja, ovaj tekst kaže da su i eoni stvoreni kroz Hrista.

„Koji budući sjajnost slave i jasno obličje bića Njegovog...“ (3a)

Ovo su dodatni podaci koji utvrđuju Hristov identitet. On je nazvan „sjajnošću slave“ Božje. To znači da on u punoći odražava ličnost i slavu svog Oca. „Jer je [Očeva] volja bila da sva punoća prebiva u njemu.“ (Kološanima 1:19) „Jer u njemu nastava svaka punoća Božanstva tjelesno.“ (Kološanima 2:9)

Hrist je jasno obličje bića svog Oca. Pošto je Bog Otac predstavljen kao duhovno Biće (Jovan 4:24) koje živi u svjetlosti slave kojoj

se ne može pristupiti (1. Timoteju 6:16), Hrist ima Očevu obličje koje se jasno može vidjeti. Kao što Bog Otac ima kakvoću ličnosti, tako ima i Sin.

„...noseći sve u riječi sile svoje...“ (3b)

Opet vidimo Hrista kao nosioca božanske sile, najvećeg punomoćja od Oca. On je sudionik božanske prirode.

„...učinivši sobom očišćenje grijeha naših...“ (3c)

Pavle sada ukratko navodi glavno postignuće Hrista kao Čovjeka na zemlji. Ovo je sažetak jevanđelja, dobre vijesti o spasenju kroz Hrista.

„...sjede s desne strane prijestola veličanstva na visini.“ (3d)

Fraza „sjesti s desne strane“ ili nalaziti se s desne strane jednostavno znači da Hrist ima najveći autoritet u svemiru do Boga Oca. On je ovaj status imao oduvijek, ali je iznova potvrđen nakon njegove mesijanske misije na zemlji. „Tada im Isus priđe i reče: Data mi je sva vlast na nebu i na zemlji.“ (Matej 28:18) Zapazite da ni jedan ni drugi citirani tekst ne sugerišu da Hrist sam po sebi ima svu vlast. **On tu vlast stiće nasleđem od Oca i Otac je taj koji mu daje svu vlast – inauguracija se obavlja po drugi put nakon uspješne Hristove misije na zemlji.**

„I postao je toliko veći od anđela koliko je ime koje je naslijedio uzvišenije od njihovog imena.“ (stih 4)

Dakle, i) Hrist je veći od anđela; ii) ime koje je naslijedio je uzvišenije od imena anđela. Obratite pažnju da je Hrist **naslijedio** to ime. Do sada smo naučili da je Hrist naslednik svog Oca i da ima vlast na potpunom tvorevinom, uključujući i anđele.

„Jer kome je od anđela ikada rekao: ‘Ti si moj sin, ja te danas rodih?’ I još: ‘Ja ću biti njegov otac, a on će biti moj sin?’“ (stih 5)

Pavle citira Psalam 2:7 i 2. Samuelovu 7:14. Pogledajmo malo bliže prvi citat. Bog kaže: Ti si moj sin, ja te danas rodih („genao“ na grčkom; „jalad“ u hebrejskom psalmu). Da li se ovo odnosi na Hristovo utjelovljenje? Tekst nam ne daje za pravo na takav stav, jer Isus je utjelovljen preko žene (Galatima 4:4) kad je došao na ovu zemlju

koja ga je rodila nakon začeća Duhom svetim, dok je Bog svakako njegov stvarni Otac. Ali odnos Otac-Sin nikada nije promijenjen! I-sus je postao „sin Božji“ utjelovljenjem na nov način za potrebe Plana spasenja.

Sledeći stih upravo potvrđuje ispravnost takvog stanovišta:

„I opet kad uvodi Prvorođenog u svijet kaže: ‘Neka mu se poklone svi anđeli Božji.’“ (stih 6)

Hrist je nazvan „prvorođenim“ (grčki „prototokos“). Ovo se savršeno poklapa sa stihovima koje smo čitali iz Kološanima poslanice. Tu nam je rečeno da je Hrist prvorođen „prije svakog stvaranja“ (ili stvorenja). Prvorođen doslovno znači „rođen prvi“, proistekao od Boga Oca kao Njegov doslovni jedinorođeni Sin. Pošto se to dogodilo prije svakog stvaranja, a mi znamo da su Zemlja i naš univerzum stvoreni prije nešto više od 6.200 godina, to znači da je vrijeme kada se to dogodilo nemjerljivo za nas, te stoga nije pogrešno kazati da Hrist postoji „od vječnosti“. Međutim, to svakako ne može biti apsolutna vječnost bez početka u ličnosti koja je primjenljiva isključivo na Boga Oca – Izvora svega. Kad god da je to bilo, jednostavno je postojalo vrijeme prije rođenja Sina i poslije njegovog rođenja. Drugo što zapažamo u ovom stihu je **inauguracija** koju je Bog obavio da predstavi svog Sina stanovnicima Neba. Ako bi trinitarski pogled o Hristu kao su-vječnom i su-jednakom Bogu bio tačan, čemu onda bilo kakva inauguracija?

Dalje iz 6. stiha vidimo da je Bog Otac predočio anđelima, kao stvorenjima u Njegovom najbližem okruženju, da Njegov Sin ima vlast nad njima i da mu trebaju pokoravati i ukazivati mu poštovanje (vidi: Otkrivenje 5:8, 13).

„Za anđele kaže: ‘Svoje anđele čini duhovima, a svoje slugе plamenom ognjenim.’“ (stih 7)

Ovaj citat iz Psalma 104:4 govori o nekim svojstvima anđela kao duhovnih bića i njihovim moćima. Ovo iz razloga da već u sledećem stihu napravi razliku sa Hristom:

„A za Sina kaže: ‘Tvoj je prijesto, Bože, u vijek vijeka i žezlo tvog

kraljevstva žezlo je čestitosti.’“ (stih 8)

Sin se ovdje po božanskom statusu izjednačava sa Ocem. On takođe može nositi naslov „bog“ po nasleđu od Oca. Ujedno, kroz cijelo ovo poglavlje koje se bavi Hristovim identitetom nalazimo precizno i nedvosmisleno objašnjenje uvodnog teksta Jevanđelja po Jovanu, gdje se kaže da je „Bog bio Riječ“. Pošto 14. stih kaže da je ta ista „Riječ“ koja je bila „u početku sa Bogom“ postala tijelo, sasvim je jasno da se radi o Sinu Božjem, Isusu Hristu. I s obzirom na to da Bog sam po sebi nema ni početka ni kraja, ovaj „početak“ svakako se mora odnositi na početak stvaranja: „Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo.“ (Jovan 1:3)

Jovan 1:1 je omiljeni trinitarski tekst za manipulaciju o su-jednakosti i su-vječnosti Oca i Sina. Ali ni ovaj stih sam za sebe niti dalji kontekst to ničim ne podržava. U grčkom originalu, prva imenica „Bog“ (teon) data je sa određenim članom i odnosi se na Boga Oca, dok je drugi put upotrijebljena za Hrista (teos), bez određenog člana. Dakle, baš kao što smo vidjeli iz Jevrejima 1. glava, Hrist nosi po nasleđu ime „Bog“, ali to nikada ne znači da na Nebu postoje dva, tri ili više istovjetnih bogova, su-jednakih i su-vječnih. Pogledajmo kako to Sveto pismo precizno formuliše: „Jer iako ima onih koji se nazivaju ‘bogovima’, bilo na nebu bilo na zemlji, jer ima mnogo ‘bogova’ i mnogo ‘gospodara’, za nas postoji **jedan Bog Otac od koga je sve**, i mi u Njemu, i **jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.**“ (1. Korinćanima 8:5-6)

Ako dopustimo da nam se Otac i Sin predstave na način kako su to i učinili kroz Sveto pismo, nećemo imati nikakvih problema sa identitetima i ispravnom spoznajom obojice (vidi Jovan 17:3). Međutim, ako pridemo Bibliji sa predrasudama crkvenih i filozofskih dogmi, tada ćemo nastojati da potčinimo Riječ Božju ljudskim idejama i subjektivnim mišljenjima, izvrnemo najjasnije tekstove ili izbjegavamo one „nepoželjne“. To je način kako se istina pretvara laž, biblijski, logički i čak filozofski neodržive teorije i ideje.

Vraćajući se opet na 8. stih Jevrejima, vidimo da Hrist ima prava

na prijesto, na vladavinu uvijek. On predstavlja svog Oca, tj. ima izvršnu božansku funkciju.

„Volio si pravednost i mrzio bezakonje. Zato te je Bog, tvoj Bog, pomazao uljem radosti više nego drugove tvoje.“ (stih 9)

Karakter Hristov uzdiže ga da može biti pomazan više od ijednog bića. Primijetićemo da ovaj narativ uvijek ukazuje na Boga Oca kao vrhovni autoritet koji ovdje uspostavlja položaj i funkciju svog Sina.

„I još: ‘Ti si, Gospode, u početku položio temelje zemlji i nebesa su djelo ruku tvojih. Oni će propasti, a ti ćeš ostati. I kao haljina sve će to ostariti i ti ćeš ih smotati kao ogrtač, kao haljinu, i biće zamijenjeni. A ti si uvijek isti, i godinama tvojim nema kraja.’“ (stihovi 10-12)

Stihovi od 10 do 12 su citati iz Psalma 102:25-27. Ovo je povezano s citatom Psalma 45:6-7 koji se završava u Jevrejima 1:9. Psalm 102:25-27 i naglašava prolaznost materijalnih stvari u kontrastu sa Gospodnjom nepromjenljivošću i vječnošću.

„I za koga je od anđela ikada rekao: ‘Sjedi meni s desne strane, dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim?’“ (stih 13)

Ovo je veoma interesantan citat Psalma 110:1, čije pravi smisao možemo uočiti samo u kvalitetnom prevodu hebrejskog teksta: „Jehova je potvrdio mom Gospodu: ‘Sjedi meni s desne strane, dok ne položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama tvojim.’“ Bog Otac se obraća Sinu/Mesiji koga David u Duhu naziva Gospodom (Adonaj). Vidi takođe: Matej 22:44; Marko 12:36; Luka 20:42; 1. Korinćanima 15:25.

Ovo „polaganje neprijatelja ispred Sinovih nogu“ svakako se odnosi na rješavanje problema pobune i zla kroz Plan spasenja.

I napokon u 14. stihu, Pavle zaključuje misao iz prethodnog:

„Zar nisu svi oni [anđeli] službeni duhovi određeni da služe zbog onih koji će naslijediti spasenje?“

Drugim riječima, funkcija anđela i funkcija Sina Božjeg, iako su i oni i on uključeni u realizaciju Plana spasenja, se razlikuju. Isus nije

jednak sa anđelima. Dok je Sin Božji jedini kvalifikovan da bude Posrednik između grešnika i svetog Boga (1. Timoteju 2:5), anđeli djeluju kao službeni duhovi u korist onih koji će naslijediti spasenje. Anđeli su zaduženi za zadatke koji povezuju komunikaciju od Boga preko Hrista do ljudi na zemlji i natrag do Neba.

Ovo je dokazivanje iz Starog saveza da je Isus autoritet iznad bilo kojeg anđela. To se pokazuje prikupljanjem različitih citata iz hebrejskih spisa, upoređujući njihov prikaz anđela sa njihovim prikazom Mesije.

Pisac poslanice Jevrejima koristi ovaj odlomak u istu svrhu kao i Isus. Hrist je takođe citirao Psalam 110:1 (Matej 22:41-46; Marko 12:35-37) kao način da dokaže da će prorečeni Kralj biti Sin Božji. Čini se da sam Psalam 110 ne povezuje se direktno s bilo kojim događajem u Davidovom životu. Umjesto toga, čini se da je to vizija budućnosti, ona koja se povezuje s nadolazećim Mesijom. U Jevrejima 1:14, ideja da je Obećani vladar direktno je suprotstavljena prirodi anđela koji su zaduženi da služe. Bog ne daje vlast i vlast anđelima, već Hristu.

2. Hrist kvalifikovani Spasitelj čovječanstva

Pisac Poslanice Jevrejima nastoji da pokaže čitaocima da je Hrist veći od anđela. Ovo je važno za jevrejske hrišćane zato što su starosavezne proročke poruke došle preko anđela. U periodu Novog saveza Bog govori kroz svog Sina kao što je prikazano u prva tri stiha prvog poglavlja. Poslednja Božja riječ ljudskom rodu je Isus Hrist. Ranije je govorio preko anđela, i to je bilo veličanstveno, kaže pisac, ali sada nam govori kroz svog Sina, Isusa Hrista.

U stihovima 1:4-14, Pavle nam govori da postoje tri razloga zašto je Hrist superiorniji od anđela:

1. U četvrtom i petom stihu to je zato što Hrist ima bolje ime od anđela. Njegovo ime je superiornije od anđela.

2. U šestom i sedmom stihu, Hrist je veći od anđela zbog demonstracije obožavanja. Kada obožavate nekoga, priznajete da je osoba koju obožavate veća od vas. Kada anđeli obožavaju Hrista, oni priznaju da je Hrist superiorniji.

3. Treći razlog je u stihovima od osam do četrnaest, u kojima se tvrdi da je Hrist veći zbog svog autoriteta.

Stihovi 2:1-4 nude prvo od nekoliko upozorenja datih u Poslanici Jevrejima. Ovaj oprez je blag, ali uključuje implicitnu kritiku: ovi jevrejski hrišćani nisu pažljivi u proučavanju vjere. Izvorni grčki u ovom stihu koristi izraz *perissoterōs* da opiše kako čitaoci treba da pristupe vjeri. Ova riječ znači „mnogo više, više ili posebno.“ Ovi ljudi moraju biti više posvećeni učenju o Riječi Božjoj.

Svrha ovog predloga je očigledna. Budući da u svijetu postoje lažni učitelji i lažna jevanđelja, važno je da hrišćani znaju stvarni sadržaj svoje vjere, kako ne bi bili zavedeni krivotvorenim verzijama.

Ovo je dio prvog upozorenja datog u ovoj knjizi, i to najblažeg. Kasnija upozorenja će biti oštrija i uključivati veće posledice. Drugo upozorenje, na primjer, zauzima cijelo treće i četvrto poglavlje ove

poslanice.

Posledica skretanja od istine do zablude opisana je u stihovima 2 i 3. Ako je poruka od Boga istinita, a oni koji krše tu poruku bivaju kažnjeni, onda onima koji ne obrate pažnju na poruku zagarantovane su nevolje. Bog je govorio svom narodu (Jevrejima 1:1), nedavno kroz Hrista (Jevrejima 1:2). Oni koji su prekršili Božje upute u prošlosti dobili su upravo ono što su zaslužili. Stih 3 će naglasiti da oni koji ignorišu Hristovu poruku nemaju stvarnu nadu da će izbjeći istu sudbinu.

Dvije riječi koje se ovdje koriste, a odnose se na ponašanje koje je kažnjeno, važno je razumjeti. To su *parabasis*, što se prevodi kao „prestup,“ i *parakoē*, prevedeno kao „neposlušnost“. Grčka riječ za neposlušnost implicira namjieran čin. Međutim, izraz za „prestup“ odnosi se na ideju „prelaska linije“. Drugim riječima, ovaj pojam uključuje nenamjerne greške kao i namjerne grijehе. Ovo je dio stvarnosti u kojoj živimo: prkositi istini, namjerno ili ne, uvijek će rezultirati posledicama. Iskreni ili ne, ako se udaljimo od istine, uvalićemo se u nevolje.

3. stih naglašava potrebu obraćanja pažnje na poruku jevanđelja korišćenjem grčke riječi *amelēsantes*. To znači „omalovažavati, ignorisati, nemarno postupati ili zanemariti“. Slika je bezbrižnost i apatija, za razliku od marljivosti.

Ponekad se vodi debata o tome da li se ovaj stih odnosi na nevolje u našim zemaljskim životima ili na prokletstvo za vječnost. Jasno je da pisac poslanice Jevrejima govori suhrišćanima. Stih 1 ovog poglavlja, na primjer, više puta koristi koncept „mi“. Pa ipak, sigurno postoje načini na koje ignorisanje jevanđelja može dovesti do vječne smrti, za one koji neće biti spašeni. Ukratko, to znači da se ovo upozorenje odnosi i na zemaljske i na vječne posledice.

Danas ima mnogo hrišćana koji pripadaju školi kalvinizma koji uče da su neopozivo spašeni, čak i ako hrišćanin odstupi i odustane od Hrista jer je dio izabranih. Nigdje u Bibliji se to ne uči. Moguće je da izgubite držanje za Hrista. Pavlova briga ovdje je „Molim vas,

ne odustajte od svoje vjere u Hrista.“

U 3. stihu, pisac Poslanice Jevrejima je počeo da pominje dokaze koji potkrepljuju jevanđeosku poruku. Tu se nudi Isusovo direktno svjedočanstvo zajedno sa izvještajima onih koji su lično vidjeli njegovu službu (Luka 1:1-4; 2. Petrova 1:16). U 4. stihu se korišćenje čuda i drugih natprirodnih događaja koristi kao daljnji dokaz. Apostoli su dobili mogućnost da potvrde svoju poruku Božjom silom (Djela 2:43; 2. Korinćanima 12:12).

Razlog za iznošenje ovih dokaza je da se istakne koliko je zaista ozbiljan problem „odstupanja“. Bog nije bio neobavezan kada se otkrio čovječanstvu (Rimljanima 1:18-20; Psalm 19:1; Jevrejima 1:1-2). Njegova poruka nije nejasna ili prikrivena. Ne zavisi od slijepe vjere. I tako, postoji vrlo malo izgovora koje možemo naći kada prekršimo Njegovu volju. Kao što je istaknuto u 3. stihu, Bog je kaznio one koji nisu poslušni, i dao nam je više nego dovoljno dokaza. Kako osoba može odbaciti sve što je Bog učinio i pokazao, a zatim očekivati da neće biti osuđena u skladu s tim?

Jer nije anđelima pokorio budući svijet o kome govorimo. (Jevrejima 2:5)

Neke jevrejske grupe su vjerovale da će anđeli vladati svijetom u poslednjim vremenima. Ovo je uključivalo esene, sektu koja je proizvela svitke s Mrtvog mora. Međutim, prema piscu Poslanice Jevrejima, Sveto pismo citirano u 1. i 2. poglavlju dokazuje da to nije slučaj. Onaj kome je data moć i autoritet očigledno nije anđeo. U ovom odlomku, autor polazi od ideje da Mesija nije anđeo do konkretnih dokaza da je on zapravo čovjek. Prethodni stihovi su jasno pokazali da je ovaj Obećani božanski (Jevrejima 1:3), ali naredni stihovi će pokazati da on preuzima ljudski oblik (Jevrejima 2:14).

A neko je negdje posvjedočio: „Šta je čovjek da na njega misliš, ili sin čovečiji da se za njega brineš? Učinio si ga malo manjim od anđela, slavom i čašću si ga krunisao i postavio si ga nad djelima ruku svojih. Sve si pokorio pod njegove noge.“ (stihovi 5-8a)

Savremenim očima i ušima, čini se čudnim pozivati se na Sveto

pismo kao da kaže nešto „negdje“. Međutim, u to vrijeme nije postojala podjela na poglavlja i stihove. Drugo, Pavle očekuje da su čitaoci upoznati sa starosavezanim spisima.

Stihovi 6, 7 i 8 ovog odlomka citiraju Psalam 8:4-6. Ovaj psalam hvali Boga što je koristio svoje stvorenje – ljudska bića – da vladaju zemljom, umjesto da direktno upravlja njome. Glavna poenta koja se ističe u Psalmu je da je ljudima Bog dao veliku vrijednost, iako to zaista ne zaslužujemo. I, ne samo da smo cijenjeni, dobili smo i moć i autoritet, koje isto tako ne zaslužujemo. Mi smo grešnici, ali Bog nas još uvijek drži na posebnom mjestu.

Pisac poslanice Jevrejima će primijeniti ovu ideju na Isusa. Bog je stvorio čovječanstvo i dao im moć i vlast. To znači da postati čovjek nije „ispod nivoa“ Bogu, a Mesija uzimanjem ljudskog obličja odgovara sudbini čovjeka: biti u ljudskom obliku, ali imati autoritet u stvaranju. Ovaj stih posebno zavisi od psalmistove upotrebe izraza „sin čovječji“, koji je jevrejski narod povezivao s Obećanim (Danilo 7:13-14).

Čovječanstvu se daje čast i slava koji se ne prinose anđelima. Čini se da je poenta u tome da ideja o Mesijinom dolasku kao čovjeku ne čini ga inferiornim u odnosu na anđele. Prema hebrejskom Pismu, čovječanstvu je već data moć i čast iznad onoga što je anđelima dozvoljeno. Dakle, ideja da Isus dolazi kao čovjek, a ne kao anđeo, nije nešto što je u suprotnosti s Božjim namjerama.

Time što mu je sve pokorio, nije ostavio ništa što mu nije pokoreno. A sada još ne vidimo da mu je sve pokoreno... (stih 8b)

Zanimljivo je da pisac Poslanice Jevrejima takođe ističe da se ovaj psalam nije u potpunosti ispunio, ni u čovječanstvu ni u Hristu. Pad čovječanstva znači da postoje aspekti kreacije kojima su ljudi sada podložni, umjesto da su podložni nama. I, naravno, Isus Hrist još ne vlada. Međutim, veza je podržana u stihu 9. Konkretno, vidjećemo kako su Isusova patnja i smrt bili presudni da on postane savršena i prikladna žrtva za ljudski grijeh.

U 9. stihu ideja iz Psalma 8:4-6 povezana je sa idejom da je

Mesija potpuno čovjek. Njegova ljudskost nije znak srama, jer je Bog već pokazao toliku naklonost čovječanstvu, u poređenju sa anđelima. Zapravo, Isusov život kao čovjeka omogućio mu je da u potpunosti iskusi naše borbe. Ovo ne samo da omogućava Hristu da nam odgovi sa saosjećanjem (Jevrejima 2:18), već takođe znači da je on zapravo živio ljudskim životom i stoga može da služi kao savršeni prvosveštenik i pobjednik nad grijehom (Jevrejima 2:17).

Drugim riječima, razlog zašto je Obećani – Isus – postao „niži“ od drugih duhovnih bića, u smislu da je postao čovjek, bio je da bi on mogao da ostvari veću pobjedu. Čitava svrha njegovog utjelovljenja bila je da preuzme ljudski rod i posrednički pretrpi smrt, ali smrt koja bi vodila u vječni život za čovječanstvo.

Jer je dolikovalo onome radi koga je sve i kroz koga je sve, da dovodeći mnoge sinove u slavu putem patnji učini savršenim Začetnika njihovog spasenja. (10. stih)

Stihovi 10 i 11 objašnjavaju kako ovo Isusa čini „savršenim“ kao posrednika za čovječanstvo. Čovječanstvo je kušano, kao i Hrist (Jevrejima 4:15). Čovječanstvo se suočava sa smrću, kao i Hrist (Jevrejima 2:9). To znači da, kao što je Hrist uskrsnuo iz mrtvih, tako će i oni koji vjeruju u njega biti uskrsnuti (Rimljanima 6:4; 1. Korinćanima 6:14; 2. Korinćanima 4:14; Jevrejima 2:17; 10:12). Potpuno objašnjenje ove misli proteže se kroz stih 18.

Ovaj odlomak takođe nastavlja podsjećati čitaoca da je kroz Sina Bog planirao da stvori sve. Cijeli koncept je zapravo zbog Sina i kroz Sina. Raniji stihovi navode da su kroz Isusa omeđeni i eoni, tj. ključna razdoblja Božjeg plana koji uključuje spasenje (Jevrejima 1:2) i vječni život. I taj isti Stvoritelj je Onaj koji šalje Isusa kako bi obnovio naš odnos s Bogom.

Izraz „Začetnik njihovog spasenja“ dolazi od grčkog *arhēgon tēs sōtērias autōn*. Riječ *arhēgon* nosi ideju biti vođa, pionir ili primjer. Ova ideja da je Hrist naš putokaz i naš uzor se vidi u cijelom Novom savezu (1. Korinćanima 11:1; Efescima 5:1; Kološanima 1:18). Isti izraz će se koristiti za Hrista u Jevrejima 12:2, u sličnom kontekstu.

Ova riječ se takođe vidi u originalnom grčkom u Djelima 3:15 i Djelima 5:31; zanimljivo je da se sve četiri ove reference direktno govore jevrejskom narodu.

Jer i onaj koji posvećuje i oni koje on posvećuje – svi su od istog oca. Zato se on ne stidi da ih zove braćom. (11. stih)

Novi savez često spominje spasenje kao nešto što nas dovodi u Božju porodicu (Jovan 1:12-13; Rimljanima 8:16-17; 1. Jovanova 3:1). Ovaj odlomak u Poslanici Jevrejima ističe da ljudskost nije nešto što Bog prezire ili čega se stidi. Psalam 8, citiran u Jevrejima 2:6-8, napominje da je Bog dao čovjeku veću slavu i moć nego anđelima. Ovdje činjenica da je Isus postao čovjek omogućava mu da one koje spašava nazove „braćom“ (Matej 25:40). Ovo, opet, proizlazi iz ideje da je Hrist vođa, ili primjer, ili začetnik (autor) našeg spasenja, kao u 10. stihu.

12. stih je citat iz 22. psalma. Pisac govori jevrejskoj hrišćanskoj publici i koristi mnoge reference na Stari savez kako bi potkrijepio svoje stavove. Izbor Psalma 22 zanimljiv je zbog njegovog fokusa na nezasluženu patnju. Ovaj psalam je napisao David, ali ne opisuje nikakve doslovne događaje u njegovom životu. I tako, na njega se gleda i kao na opšti komentar patnje i kao proročanstvo o Mesiji. Isus je možda citirao Psalam 22:1 sa krsta. Citat koji je ovdje dat, u Jevrejima, je iz Psalma 22:22, gdje psalmista odlučuje hvaliti Boga iako još nije spašen.

Stih 13 dio je objašnjenja Isusove uloge kao Spasitelja. Postavši čovjek, Isus je mogao reći da je iskusio sve borbe ljudskog života (Jevrejima 4:15). To mu omogućava da bude vodeći primjer za naše spasenje (Jevrejima 2:10) i daje mu mogućnost da one koji su spašeni nazove svojom „braćom“ (Jevrejima 2:11).

Prvi citat je iz Isaije 8:17. U tom stihu, prorok Isaija objavljuje svoju spremnost da vjeruje Bogu iako Bog skriva svoje lice od Izraela. Uprkos njihovim grijesima i nedostacima, i uprkos Božjoj trenutnoj tišini, prorok je znao da će Bog ispuniti svoja obećanja. Ovo se dobro slaže s referencom na Psalam 22 korišten u prethodnom stihu

iz Poslanice Jevrejima. I jedno i drugo uključuje slugu koji pati, ali zadržava vjeru u Boga.

Drugi citat u 13. stihu je iz Isaije 8:18, iako takođe odražava misli iz Psalma 18:2. Psalm 18 objavljuje povjerenje u Boga i njegova obećanja. Taj psalam takođe završava proslavom očekivanog spasenja od strane Boga i Njegovih blagoslova psalmistove djece. Pisac Poslanice Jevrejima je raspravljao o ideji da su hrišćani Isusova braća, nešto što nam je njegova žrtva omogućila da postanemo (1. Jovanova 3:1). Prorok Isaija je svojoj djeci dao imena prema obećanjima Božjim. Ovdje se čini da je ideja da je obećanje ove djece, ili braće, znak Božje vjernosti i blagoslova na Isusu.

A pošto su ta djeca sudionici tijela i krvi, tako i on sam uze udijela u tome, da kroz smrt uništi onoga koji ima vladavinu smrti, to jest Đavola, i da oslobodi sve koji su zbog straha od smrti cio život bili podložni ropstvu. (stihovi 14-15)

Pisac Poslanice Jevrejima je već objasnio da Mesija ne može biti anđeo, prema odlomcima u Starom savezu. Osim toga, anđeli ne mogu istinski doživjeti ljudsku patnju, tako da ne mogu biti primjer za ljude koji slijede. Međutim, kao čovjek, Isus Hrist je u stanju učiniti upravo to. Dio tog primjera iznesen je u stihovima 12 i 13, koji citiraju i Psalme i proroka Isaiju. Te reference su pokazale ideju o povjerenju u Boga uprkos privremenim poteškoćama.

Sotona se ovdje spominje kao posjednik moći smrti, što proizilazi iz njegove uloge u Padu. Sotona je bio taj koji je iskušavao čovjeka na grijeh (Postanje 3:1-7), a Sotona nastavlja da iskušava ljude i danas (Efescima 4:27; 1. Jovanova 3:8; 1. Petrova 5:8). Praćenje tog iskušenja dovodi do fizičke i duhovne smrti (Rimljanima 6:23). Grijeh, umjesto da nas oslobodi, čini nas svojim robovima.

14. stih jasno predstavlja razlog zašto je Isus, Obećani, morao postati čovjek da bi bio savršeni „osnivač“ spasenja. Njegova ljudskost mu je omogućila da iskusi iste stvari koje rade normalni ljudi. Ovo čini njegov savršeni život, žrtvenu smrt i uskrsnuće valjanim primjerom koji trebamo slijediti. Konkretno, ovaj savršeni život i

bezgrešna žrtva „uništavaju“ Sotonu, koji ima vladavinu smrti. Ovaj koncept uništenja potiče od grčkog izraza *katargēsē*, što znači „suprotstaviti se, negirati, deaktivirati ili ukinuti“. Pošto Božji Zakon zahtijeva smrt za prestupnika, Hrist je posrednički morao patiti i umrijeti, što je bila zakonita protivmjera za poništavanje vladavine smrti zbog Pada. I svi koji to prihvate staju pod „kišobran“ spasonosne Božje blagodati u Hristu!

Kroz to postignuće, Isus Hrist je takođe razbio porobljavajuću kontrolu koju strah od smrti ima nad čovječanstvom (2. Timoteju 1:10; Kološanima 2:15; 1. Jovanova 3:8).

Poseban oblik ropstva kojim Đavo raspolaže je strah od smrti. Kada se bojimo da umremo, možemo donositi razne vrste nemoralnih i iracionalnih odluka. Postati hrišćanin ne čini nas imunim na ovaj strah, naravno. Ali pruža mnogo drugačiji pogled na život i smrt. Umjesto da se iznad svega boji smrti i živi kao rob tog straha, obraćeni vjernik može u potpunosti iskoristiti prednosti „obilnijeg“ života, kroz Hrista.

Ključni razlog zašto nam Isus može dati ovo povjerenje je njegov vlastiti primjer. On nije samo odvojeno duhovno biće koje nam naređuje. Kao što je ovaj odlomak već objasnio, Isus je preuzeo patnje koje doživljavaju drugi ljudi. Ovo ne samo da mu omogućava da nas utješi saosjećanjem, već čini njegovu žrtvu i pobjedu primjenjivom na naše živote. Ako je iskusio naš bol i patnju, možemo biti sigurni da razumije naše borbe.

Jer on ne uze na sebe prirodu anđela, već uze na sebe sjeme Abramovo. Zato je u svemu morao da postane poput svoje braće, da bude milosrdan i vjeran kao prvosveštenik u Božjoj službi, kako bi prinio žrtvu pomirenja za grijeh naroda. (stihovi 16-17)

Ovi stihovi sažimaju primarni argument 1. i 2. poglavlja Jevrejima. Autor je koristio mnoge starosavezne citate kako bi dokazao da je Obećani božanski, a ne anđeo, i da anđeli nisu oni koji su predodređeni da vladaju u Božjem kraljevstvu. Umjesto toga, Mesija je mogao biti samo Sin Božji (jedinствена predkvalifikacija) u ljudskom

obliku (neophodna kvalifikacija). Ova ljudskost je važna jer omogućava Isusu Hristu da bude valjana žrtva i savršen primjer za cijelo čovječanstvo.

Ovdje je isti razlog zašto nijedan anđeo nije mogao služiti kao Mesija takođe dokaz da je Božje spasenje namijenjeno čovječanstvu, a ne anđelima. Pali anđeli nisu mogli biti uključeni u Plan spasenja iz razloga što je Lucifer još na Nebu zloupotrijebio priliku za pokajanje. Isto tako i anđeli njegovi sledbenici. Bog im nije mogao dati nikakvo veće svjedočanstvo svoje ljubavi, pravednosti i dobrote od onog što su već znali i iskusili. Stoga Mesija nije ni imao potrebe da na sebe uzima prirodu anđela već ljudsku prirodu kojoj je potrebno iskupljenje. Osim toga, anđeli ne mogu i ne doživljavaju iste borbe i iskušenja kao čovječanstvo. Božja milost i ljubav iskazani su čovječanstvu, na primjer u Njegovim savezima s Nojem (Postanje 9:8-17), Abramom (Postanje 12:1-7), narodom Izraela kako je opisano Mojsiju (Izlazak 19) i sada kroz utjelovljenog Isusa Hrista (1. Korinćanima 11:25; Jevrejima 1:1-2).

Iako je ovo pismo napisano jevrejskoj hrišćanskoj publici, oni nisu jedini koji polažu pravo da su „Abrahamovo sjeme“. Prema odlomcima kao što su Matej 3:9 i Galatima 3:29, svi oni koji vjeruju u Hrista su dio Božje porodice – duhovno potomstvo.

Hrist je došao u potpunosti kao čovjek, kako bi nam savršeno poslužio kao Posrednik za spasenje a zatim kao primjer. Mesija je morao postati potpuno nalik čovječanstvu kako bi ispravno iskupio njihove grijeha i postao istinski savršeni prvosveštenik koji ih miri s Bogom. Svi starosavezni citati korišćeni u Jevrejima, do sada, imaju za cilj da se ukrste u ovoj jednoj izjavi.

Za jevrejske hrišćane koji čitaju ove riječi, ideja o „velikom svešteniku“ bila bi posebno značajna. Jednom godišnje, izraelski prvosveštenik – i samo ta jedina osoba u to vrijeme – ulazio je u najsvetiji dio hrama kako bi izvršio konačno pomirenje i očišćenje narodnih grijeha (Levitska 16).

Na isti način, u velikom antitipu, Hrist se, nakon prinošenja

žrtve, jednom za sve, kvalifikovao za službu Prvosveštenika u originalnoj nebeskoj Svetinji, o čemu će biti kasnije riječi u ovoj poslanici. Ovo je od suštinske važnosti za ispravno razumijevanje Hristove službe pomirenja u kontekstu Božjeg pred adventnog suda.

A u onome što je i sam trpio kad je bio iskušavan, on može priteći u pomoć onima koji su u kušnjama. (18. stih)

Budući da je Isus iskusio našu ljudskost, našu patnju i naša iskušenja, on je dostojan biti naš Prvosveštenik i savršena žrtva za naše grijehе (Jovan 4:6-8; Jevrejima 4:15). Ovo iskustvo čini Isusa valjanim primjerom koji trebamo slijediti (Jevrejima 2:11) i onim koji može gledati na nas sa saosjećanjem kada posrćemo na svom putu (Jevrejima 4:15).

Koristeći se referencama na Stari savez, autor je pokazao da su utjelovljenje, život, smrt i uskrsenje Isusa Hrista upravo način na koji je Bog planirao ispuniti svoja obećanja.

U izvornom grčkom, Isusov odgovor na naše vrijeme iskušenja ima mnogo jači naglasak. Autor Poslanice Jevrejima koristi riječ *boēthēsai*, koja podrazumijeva dublju i značajniju vrstu pomoći od naših izraza poput „pomoć“. Ideje utjehe i spašavanja povezane su u ovu riječ. Obično se koristila za opisivanje načina na koji bi roditelj umirio dijete koje plače: s ljubavlju pružajući upravo ono što je potrebno. Isus nam ne „pomaže“ samo kada smo u iskušenju – on nam nudi svu utjehu i podršku koja nam je ikada potrebna.

Ovakva vrsta pomoći nam je neophodna jer kao obraćeni vjernici doživjeli smo promjenu uma ali tijelo ostaje grešno sve do drugog Hristovog dolaska, što nas čini podložnim iskušenjima. Mi smo i dalje na neprijateljskoj teritoriji ali sada uzeti pod okrilje Hristovog posredništva: „Dječice moja, ovo vam pišem da ne grijehite. Ali ako neko i sagriješi, kod Oca imamo zastupnika – Isusa Hrista, pravednika.“ (1. Jovanova 2:1) Tako Hrist ne samo što tretira sve pokajane grijehе primjenom njegove žrtve koja je bila „jednom zauvijek“ i kroz svoju posredničku službu u nebeskoj svetinji, već i pomaže u našim ličnim iskušenjima.

3. Upozorenja iz istorije Izraela

Prije nego pređemo na 3. poglavlje, kratko ćemo sumirati razloge utjelovljenja Sina Božjeg.

1. Postao je čovjek kako bi povratio i obnovio našu izgubljenu svrhu. Izgubili smo tu svrhu kada je Adam pao. Hrist je došao da je obnovi.

2. On je došao da nas oslobodi našeg sadašnjeg ropstva grijehu i strahu od smrti. Svi smo rođeni sa strahom od smrti. Hrist je došao da nas oslobodi tog straha od smrti. Hrišćanin koji se još uvijek plaši smrti treba da razumije jevanđelje. Pavle kaže: „Za mene je život Hrist, a smrt dobitak.“ Nema više takve brige. Umrli u Hristu samo počivaju dok Hrist ne dođe.

3. Hrist je postao čovjek da bi, nakon obavljene misije na zemlji, postao vjeran i milosrdan Prvosveštenik. On je pravno kvalifikovan da bude naš predstavnik i naš zastupnik pred Bogom na nebu. On je milostivi Prvosveštenik jer, kao jedan od nas, razumije naše slabosti. On razumije naše borbe i u stanju je da nam pomogne. Takvog sveštenika imamo. Ovo se spominje u posljednjem dijelu Jevreja 2. To je treći razlog koji Pavle objašnjava u prvih šest stihova trećeg poglavlja.

Podsjetimo se koja je glavna razlika između Hrista i zakona. Zakon je dobar, svet je, pravedan je, kao što je i Hrist. Ali postoji razlika:

1. Zakon ne zna kako da saosjeća sa nama.
2. Zakon nije u stanju da nam pomogne.

Hrist veći od Mojsija

Zato, braćo sveta, učesnici u nebeskom pozivu, pažljivo razmotrite onoga koga priznajemo za apostola i prvosveštenika – Hrista Isusa. On je bio vjeran onome koji ga je postavio u tu službu, kao što je i Mojsije bio u cijelom njegovom domu. Jer Isus je dostojan veće slave od Mojsija, kao što veću čast od doma ima onaj ko ga je

sagradio. Jer svaki dom je neko sagradio, a onaj ko je sve sagradio jeste Bog. I Mojsije je, istina, bio vjeran kao služitelj u cijelom domu Njegovom, za svjedočanstvo onome što je trebalo da se objavi kasnije, a i Hristos kao Sin nad Njegovim domom – čiji dom smo mi ako do kraja sačuvamo smjelost i slavu iščekivanja koje imamo. (Jevrejima 3:1-6)

U prethodnim poglavljima, autor je objašnjavao kako je Isus Hrist superiorniji od anđela i da je, zapravo, potpuno čovjek. Kao potpuno ljudski Prvosveštenik, Isus može služiti kao naš zastupnik. Za jevrejski narod nije postojao veći primjer od Mojsija, ali prema ovom dijelu poslanice Jevrejima, Isus je daleko veći. Ovaj stih povezuje Isusovu ulogu kao velikog antitipskog prvosveštenika – „osniivača našeg spasenja“ – i njegove superiornosti čak i nad Mojsijem.

Ono što je Mojsije prorekao, Hrist je ispunio. Ono što je dato u Mojsijevom zakonu u tipu, Hrist ispunjava u stvarnosti.

Izraz koji se često koristi u Poslanici Jevrejima je „braća“, što treba imati na umu. Knjiga je izričito napisana onima koji vjeruju u Isusa Hrista. Drugim riječima, ovo su opomene za vjernike, i samo za vjernike. Zato se oni nazivaju „svetima“ – u Isusu Hristu – i učesnicima u nebeskom pozivu, tj. pozivu od Boga kroz Hrista. To je konačna sudbina vjernika, cilj ka kojem stremimo (Filipljanima 3:20-21).

Neki bi ovdje mogli vidjeti izraz „apostol“ kao zbunjujući. Ovo je naslov koji se često daje ljudima koji su propovijedali jevanđelje neposredno nakon Isusovog uznesenja. Sam izraz doslovno znači, „onaj koji je poslan.“ U kontekstu ovog odlomka, to je savršen opis Isusa. On je poslat od Boga da nam donese dobre vijesti. On je namijenjen da nam bude Zastupnik, a na nama je da ga slijedimo i vjerom prihvatimo njegovu službu posredništva.

Postoje razlike u službi. Na primjer, prorok je osoba koja predstavlja Boga pred zajednicom. Sveštenik je osoba koja predstavlja zajednicu pred Bogom. Hrist je naš predstavnik na nebu. Hrist je taj koji nas predstavlja pred Bogom. On nas predstavlja na osnovu svoje vjernosti. To je poenta koju apostol Pavle želi da istakne u ovom

odlomku.

Jevrejski narod poštuje Mojsija iznad svih drugih, jer je on taj koji je izveo narod iz Egipta i donio im Božji zakon. Ovaj odlomak ima za cilj da pokaže kako je Isus Hrist superiorniji od Mojsija. Ovo počinje isticanjem da, kao što je Mojsije bio vjeran Bogu, tako je i Isus vjeran Ocu. Mojsije je bio vjeran Božjoj kući – što se odnosi na tabernakul – jer je slijedio tačna uputstva koja mu je Bog dao. Međutim, kao osoba, Isus je daleko superiorniji od Mojsija.

Mojsije je funkcionisao u „Božjem domu“ kao vjerni sluga. Ovo je časno i vrijedno divljenje, ali Isus funkcionise kao „sin“ domaćinstva koje je Bog sagradio! Mojsije je stvoreni sluga; Isus je Gospodar (Jevrejima 3:3, 6).

Međutim, koliko god građevina bila nevjerovatna, ko god da ju je projektovao i izgradio očigledno vrijedi više časti i slave od onoga što je izgrađeno. Na taj način, Isus vrijedi isto toliko više časti od Mojsija koliko Sin Graditelja (4. i 6. stih) vrijedi više časti od kuće koja se gradi. Treba zapaziti da 4. stih ističe Boga kao „Graditelja svega“, dok Hristu pripada čast kao Sinu koji je postavljen nad Božjim domom. Ova jasna hijerarhija i funkcije opet ukazuju da u novosaveznim spisima nema ni primisli o „trojstvu“, konceptu koju je došao iz paganske filozofije u vjekovima otpada hrišćanstva.

Pavlovo dokazivanje je ključno za hebrejski način razmišljanja. Autor poslanice Jevrejima ne čini ništa da umanjji karakter ili ugled Mojsija. Naprotiv, prikazan je kao vjeran. Međutim, ovi stihovi jasno pokazuju da je Isus daleko iznad Mojsija kada je u pitanju autoritet ili funkcija koju obavlja.

To podrazumijeva dvije odvojene i važne ideje. Prvo, ako priznamo da je Mojsije dobar primjer i da ga treba slijediti, isto vrijedi još više za Hrista. Takođe, kao što je kasnije objašnjeno, ako je bilo strašnih posledica za one koji su slijedili Mojsija, ali su izgubili povjerenje, biće još teže posledice za one koji slijede Isusa, ali izgube povjerenje u njega. Oni koji ne budu oponašali vjernost – što znači poslušnost, povjerenje i vjerovanje u Boga – izgubiće svoje nasleđe.

Dok je Mojsije bio vjeran, kao sluga u Božjem domu, Isus je vjeran kao Božji Sin (Jevrejima 3:6). Mojsije je dao pregled (vizuru) onoga što će doći, Isus je zapravo ispunio ta obećanja.

Neki od aspekata u kojima je Mojsije „svjedočio“ o budućnosti uključuju sam tabernakul. Veći dio konstrukcije tabernakula trebao je biti simboličan. Postupci sveštenika i prvosveštenika takođe su trebali nagovijestiti Isusovu službu.

Dakle, Mojsije je bio vjerni upravitelj kao svjedočanstvo o nečemu što će biti objavljeno poslije. Pavle je mislio da je Mojsije bio tip Hrista. Mojsije je bio vjeran, ali Hrist je bio superiorniji. Stoga je njegova misija mnogo veća od Mojsijeve. Razlog je taj što ih Mojsije nije mogao spasiti. Bio je tip. Da li je Mojsije zaista bio spasitelj? Ili je i on sam morao biti spašen? Da, i njega je trebalo spasiti. Dakle, pripadao je „domu“ koji treba otkupiti. Izbavio je Jevreje iz Egipta, ali sam ih nije mogao spasiti od grijeha. To je bio Božji posao. Bog je spasio čovječanstvo ne preko Mojsija nego kroz Hrista. Stoga je Hrist veći jer je Hrist pravi Spasitelj čovječanstva.

Mojsije je bio sluga, ali je Hrist bio Sin. Ko je veći, sluga ili Sin? Sin.

Mojsije nije mogao istinski dati mir, ali Hrist može i zato što je bio vjeran u svojoj zemaljskoj misiji, sada će biti vjerni Prvosveštenik. Dakle, on je vjeran ne samo kao Spasitelj, već je vjeran i kao Prvosveštenik.

U 6. stihu „Božji dom“ nije građevina, nije „crkva“ ili denominacija – to smo mi, hrišćani. Što se tiče Hrista, njegova kvalifikacija i vjernost nisu upitni. Šta je upitno? „...ako (mi) do kraja sačuvamo smjelost i slavu iščekivanja koje imamo“. Problem nije u Hristu. Problem smo mi. Može li nas zastupati na sudu ako mu okrenemo leđa? Ako ne, zašto ne?

Bog ne radi na silu. On ne može reći: „Spasiću te, sviđalo ti se to ili ne.“ On može spasiti samo one koji ga prihvate. Jevrejski hrišćani su prihvatili Isusa kao Spasitelja, ali su se obeshrabrili. I u svom obeshrabrenju bili su u opasnosti da kažu „zbogom“ Hristu.

Ono što Pavle ovdje kaže je: „Gledajte, Bog je vjeran, Hrist je vjeran, on vas zastupa, ali ako kažete ‘zbogom’ Hristu, stavljate ga izvan mogućnosti da vas spase, ne zato što on nije vjeran, već zato što ste vi odlučili da mu okrenete leđa.“

Stoga moramo zapamtiti da naše spasenje zavisi o Božjoj vjernosti sve dok vjerujemo u Hrista kao našeg Spasitelja. Ovo načelo da se držimo svog povjerenja u Hrista je veoma važno. Možete izgubiti povjerenje u ljude koji nas predvode, u ustanovu ili zajednicu kojoj pripadamo. Đavo uništava povjerenje u njih kako bi ih iskoristio kao odskočne daske tako da na kraju izgubite povjerenje u Hrista. Ljudi vas mogu iznevjeriti. Ustanova vas može iznevjeriti, ali Hrist nikada neće iznevjeriti. Odlučujući faktor nije naša ljubav prema Bogu, već Božja ljubav prema nama koja se pokazala u Hristu, koji nas je volio do kraja. Moramo zapamtiti da nas Bog nikada neće iznevjeriti. Naš dio je da ne odustanemo od svog povjerenja.

Jevrejski hrišćani su imali problem. Postojao je intenzivan pritisak, kako od strane svijeta, tako i od jevrejske zajednice, da se ovi muškarci i žene vrate „otačkoj vjeri“ u judaizam umjesto da idu za Hristom. Zato je za njih ova poslanica bila od posebne važnosti.

Istorija Izraela za nauk

Zato, kao što Duh sveti kaže: „Danas, ako čujete njegov glas, nemojte da vam srce otvrdne u ogorčenju kao u dan iskušavanja u pustinji, kad su me iskušavali, a gledali su moja djela četrdeset godina.“ (Jevrejima 3:7-9)

Psalam 95. opisuje opasnosti vjernika koji „otvrdne svoje srce“ protiv Boga, posebno jer je uplašen ili neposlušan. Izrael je upravo to učinio u pustinji, i kao rezultat toga, Bog je disciplinovao naciju četrdesetogodišnjim lutanjem.

Pozivanje na Duha svetog nije glavna poenta ovog odlomka, ali je važna. Pisac Poslanice Jevrejima, jasno, vidi Sveto pismo Starog saveza kao nadahnuto Duhom svetim. Ovi tekstovi se ne citiraju samo zato što su poznati čitaocima pisma. Oni se citiraju kao same

Božije riječi.

Izraz „danas“ treba da implicira hitnost. Ovo nije trivijalna ideja o kojoj se raspravlja i koju možemo da prolongiramo: ovo je stvar koja zahtijeva naš jasan odgovor.

Božji narod je upozoren da ne krši poslušnost zbog straha ili nedostatka vjerovanja. U poglavljima Brojeva 13 i 14, Izrael radi upravo to. Nakon što je čudesno spašen iz Egipta, Izrael je poslao špijune u Hanan, koji im je Bog dao da ga zaposjednu. Od dvanaest poslanih špijuna, samo su dvojica izrazila vjeru u Boga. Ostalih deset, zajedno sa većinom Izraela, odvratili su se od ideje da se bore protiv „divova“ Hanana. Kao rezultat toga, Bog je stavio naciju kroz vrijeme discipline i iskušenja. Samo mali ostatak onih koji su bili živi u tom trenutku neuspjeha je preživio da uđe u Obećanu zemlju.

Grčki iz Novog saveza koristi izraze *parapikrasmō* i *peirasmou* kada citira Psalam 95, iz prevoda Septuaginte. Ove riječi znače „ogorčenje“ (pobuna, provokacija) i „iskušavanje“. I na grčkom i na hebrejskom ovo su reference na događaje i mjesta. Izvorni hebrejski koristi nazive mjesta Meriva i Masa, što doslovno znače „borba“ i „iskušenje“. Meriva i Masa (Izlazak 17:7) je ime dato mjestu u Kadešu gdje se Izrael žalio na Boga i vidio kako voda čudesno dolazi iz stijene (Brojevi 20:2-13). Ovo je bio incident koji je Mojsija koštao samog ulaska u Obećanu zemlju.

9. stih konkretnije spominje četrdesetogodišnje lutanje Izraela. Ovo je bio čin discipline dat od Boga. Umjesto da su mu vjerovali – „čvrsto se držeći“ – odgovorili su sumnjom i strahom kada su zamoljeni da se presele u Hanan (Brojevi 13-14). Tako ih je Bog prisilio da decenijama besciljno lutaju pustinjom. Analogija koju autor Poslanice Jevrejima namjerava dati najjasnije dolazi u Jevrejima 3:12-19. Hrišćani koji izgube vjeru suočeni s progonom i teškoćama mogu očekivati da će izgubiti zajedništvo i nagradu. Život takvih osoba se pretvara se u jednu vrstu besciljnog lutanja i nemogućnosti ulaska u Nebo zbog nevjerstva.

„Zato sam se na taj naraštaj rasrdio i rekao sam: ‘Uvijek

zastranjuju u srcima svojim i puteve moje nisu spoznali. ' Zato sam se zakleo u svom gnjevu: 'Neće ući u moj počinak.' " (stihovi 10-11)

Ovo je dio citata 95. psalma. Ovaj starosavezni odlomak upozorava Izrael da ne ponavlja greške iz svoje prošlosti. Nakon što su napustili Egipat, ljudi su više puta bili neposlušni, prkosili i odupirali se Bogu. „Poslednja čaša“ bilo je njihovo odbijanje da vjeruju Bogu u osvajanju Obećane zemlje. Primjena za hrišćanina je da oni koji se ne „drže čvrsto“ Božje riječi mogu očekivati da će izgubiti nasljedstvo koje nam je ponuđeno.

Ovaj psalam takođe ističe da neposlušnost Izraela nije bila jednokratna pojava. Nažalost, Božji izabrani narod je često viđen kako se žali, buni, ne sluša ili kritikuje Boga (Izlazak 16:1-3; 32:1-8; Brojevi 14:1-4). Pa ipak, Bog je i dalje radio da ih spasi, sačuva i blagoslovi. Ovo je ohrabrujući podsjetnik za nas, danas, kada vidimo vlastite ponovljene neuspjehe. Ali opomena je da Božja trpeljivost ima svoje granice.

Referencu na „počinak“ ili „odmor“ ovdje treba pažljivo razumjeti. Ovaj dio poslanice Jevrejima koristi nekoliko značenja za „odmor“. Ovaj stih se odnosi na konačni počinak Izraela u Hananu, kako je to Bog zamislio (Ponovljeni zakon 12:9). Buntovnoj, bezvjernoj generaciji Izraela u pustinji bilo je zabranjeno da ostvari ovu pobjedu. Iako je Obećana zemlja zamišljena kao metafora za spasenje, Izrael je i dalje imao iskušenja, bitke i svađe u Hananu. Ali Jevrejima 4:9 će se pozvati na vječni, konačni „počinak“ prilikom efektivnog spasenja.

Druga referenca je Božji gnjev. Zašto se Bog u stvari „gnjevi“? Šta je pravi razlog? Najbolji odlomak koji objašnjava Božji gnjev je Rimljanima 1. „Jer Božji gnjev se otkriva s neba na svaku bezbožnost i nepravednost ljudi koji zadržavaju istinu u nepravdi.“ (Rimljanima 1:18) Dakle, Pavle ovdje kaže da se Božiji gnjev otkriva s neba protiv čega? Da li „nepravdosti“? Božji gnjev je na svakoj bezbožnosti. Nepravdost je plod bezbožnosti. Šta znači „bezbožnost“? To znači okretanje leđa Bogu. I to je ono što su Jevreji uradili u Izlasku,

okrenuli su leđa Bogu. I on to objašnjava. On kaže, na primjer, u stihu 19 nadalje, da je svijet neznabožaca imao znanje o Bogu, ne eksplicitno znanje o Bogu iz Biblije, ali su imali znanje o Bogu iz prirode. Ali da li su zadržali to znanje? Ne. Odbili su da zadrže znanje o Bogu. Okrenuli su leđa Bogu. I, naravno, u drugom poglavlju Poslanice Rimljanima, Pavle kaže da su Jevreji učinili istu stvar, iako su imali činjenice iz Biblije, Božja proročanstva.

Šta Bog radi kada mu ljudi okrenu leđa? Ljudi okreću leđa Bogu i žele uživati u grijehu. Bog kaže: „U redu, samo naprijed i vidi šta će se desiti.“ Bog nikada neće nametnuti spasenje.

Jevreji su u Izlasku okrenuli leđa Bogu uprkos činjenici da im je Bog dao ogromne dokaze četrdeset godina. Pošto su okrenuli leđa Bogu, koliko je Jevreja starijih od 20 godina kada su napustili Egipat ušlo u Hanan? Samo dvojica. Ostali nisu. Zašto? Nevjеровanje! A nevjera je okretanje leđa Bogu. To je problem.

Pazite, braćo, da se kako u nekom od vas ne nađe zlo srce nevjerstva, u odstupanju od Boga živoga. Nego podstičite jedni druge svaki dan, dok još traje to „danas,“ da ne bi neko od vas otvrdnuo zbog zavodljivosti grijeha. (Jevrejima 3:12)

Posebno je važno vidjeti potpuni kontekst ovog stiha, jer koristi dvije posebne grčke riječi, *apistias* i *apostēnai*. *Apostēnai* je riječ od koje smo dobili izraz „otpadništvo“, što znači pobuna ili prkos autoritetu. Najčešće se koristi za opisivanje onih koji potpuno napuštaju hrišćansku vjeru. Međutim, kao i većina takvih termina, postoje različiti nivoi i značenja „otpadanja“. U ovom slučaju, značenje je grijeh i nevjernost, a ne otvoreno odbacivanje Boga, tako da je najbolji prevod „odstupanje“.

Hrišćani su opomenuti na „zlo srce nevjerstva“. Vjera je borba, moramo je se držati po svaku cijenu. Ukratko, postoje tri stvari koje će Sotona koristiti da uništi našu vjeru.

1. Izvrćući istinu on može uništiti vašu vjeru.

Pokušao je to sa Galatima i zamalo je uspio. Zahvaljujući Pavlovom pismu Galatima on ih je zaustavio. Šta podrazumijevamo pod

izvrtanjem istine? To može biti skretanje pogleda sa Hrista na sebe. Mogu biti razne vrste teološkog i doktrinarnog otpada.

2. Mašuci svjetskim drangulijama pred vjernicima.

Jevreji, iako su se fizički oprostili od Egipta i faraona, život Egipta je još uvijek bio u njihovim srcima. I tako su mnogi čeznuli da se vrate u Egipat. „Oh, nedostaju nam krastavci i praziluk i pečena piletina.“ To im je nedostajalo. Naravno problem nije bio što su praziluk i krastavci grijeh. Problem je bio: gdje im je bilo srce?

I Pavle kaže Timoteju da je Dimas otišao (Dimas je bio evanđelist sa Pavlom), „On me je napustio i vratio se u svijet.“ To je materijalizam. I Sotona će reći: „Vidiš, kao hrišćaninu, život ti je jadan; vidi šta ću ti dati.“ I on će vas pokušati izvući iz Hrista.

3. Progonom. A progon može biti fizički, može biti društveni, može biti psihički.

Možemo se obeshrabriti i odbijanjem ljudi da prime jevanđelje. Možete li zamisliti šta bi se dogodilo da je Isus rekao: „Ovi Jevreji koje sam došao spasiti, ovaj svijet koji sam došao spasiti, mene ne cijeni, ja ću odustati.“ Šta bi bilo sa nama? Ali on je bio vjeran, Hrist je bio vjeran.

Drugim riječima, Bog nas neće spasiti, Hrist nas ne može braniti, ako mu okrenemo leđa. On će nas braniti po svaku cijenu, sve dok ga prihvatamo kao našeg Spasitelja. Ali ako mu okrenemo leđa, nema nade. Nevjera je neoprostiva. Ako bi Bog mogao oprostiti nevjeru, koliko ljudi bi bilo na nebu? Svi, i to je jeres. Univerzalizam, koji uči da će svi ljudi biti spašeni, bez obzira da li vjeruju ili ne vjeruju, je jeres. Biblija to ne uči. Biblija kaže, sve dok imamo povjerenja u Hrista, on će biti vjeran. Nije da on želi biti nevjeran, Božja ljubav ne može koristiti prisilu. Slično tome, ako ste jednom imali vjeru pa ste odustali ili otpali, gubite spasenje. Doktrina „jednom spasen, zauvijek spasen“ jednostavno ne drži vodu, koliko god se teolozi upinjali da je odbrane. Usko vezana s tim je doktrina predestinacije, koja kaže da ako Bog odluči da ćeš biti spašen, nemaš izbora, bićeš spašen.

Takođe ne možemo ostati na „ničijoj zemlji“. Ne možemo

stremiti i Hristu i svijetu. Moramo se opredijeliti. Mnogi ljudi su članovi „crkava“ ali zapravo ne vjeruju Bogu i Hristu. Oni su jednom nogom uvijek u svijetu.

Zato je neophodna zdrava čvrsta vjera, izgrađena na biblijskim temeljima. I moramo jedni drugi podsticati u tome. Jedan od ključeva za izbjegavanje zamke otpadanja je uticaj drugih hrišćanskih vjernika. Jedna od velikih prednosti zdravih odnosa u zajednici je ispravljanje u ljubavi. Imati smislen, lični odnos sa drugim hrišćanima znači „čuvati jedni drugima leđa“. To znači upozoriti našu braću i sestre u Hristu kada su odvučeni u grijeh i pomoći im da se odupru iskušenju i zabludi. Autorova hitnost je naglašena upotrebom fraze „dok traje to ‘danas’“. Ovo bi se, modernijim riječima, moglo reći kao „učini to dok još možeš“.

Novi savez često objašnjava da je grijeh varljiv, destruktivan i smrtonosan (2. Timoteju 3:13; Titu 3:3). Takođe može stvoriti duhovnu apatiju, čineći nas manje osjetljivim na vlastiti grijeh (1. Timoteju 4:2). Suhrišćani treba da vole jedni druge dovoljno da „podstiču“, što znači da „ohrabruju, uzdižu ili izazivaju“ jedni druge kada je u pitanju ispravan život.

Jer udio u Hristu imaćemo samo ako pouzdanje koje smo imali u početku sačuvamo do kraja. (Jevrejima 3:14)

Ako smo vjerni, možemo sudjelovati u partnerstvu i blagoslovima koje nam Hrist nudi (Otkrivenje 2:26-27). Ako to propustimo i padnemo u grijeh zbog zlog srca nevjerstva (Jevrejima 3:12), tada gubimo udio u Hristu koji smo imali. Ne može biti jednostavnije od ovoga. Potreba da se vjera održi do kraja više puta je eksplicitno naglašena u Svetom pismu, uvijek u vezi sa konačnom „pobjedom“ tj. konačnim spasenjem.

Pisac Jevrejima poslanice se opet poziva na Psalam 95. kao opomenu: sve dok se govori: „Danas, ako slušate njegov glas, nemojte da vam srce otvrdne kao u dan ogorčenja.“ (15. stih)

Srce zaista može da „otvrdne“. To se takođe poistovjećuje sa tvrdoglavošću. I mi kao hrišćani možemo se tvrdoglavo držati svojih

ovozemaljskih ciljeva koji nas mogu odvesti putem nevjerstva. Ako uporno insistiramo na ostvarenju planova koji nisu Božji plan za naš život, to će rezultirati konfliktom sa Bogom u srcu, gubitkom Duha koji nam omogućava razlikovanje stvari.

Jer neki kad su to čuli, postali su ogorčeni, ali ne svi koji su izašli iz Egipta sa Mojsijem. A koga je On mrzio četrdeset godina? Zar ne one koji su sagriješili, čija su mrtva tijela popadala u pustinji? A kome se zakleo da neće ući u njegov počinak ako ne onima koji su bili neposlušni? (stihovi 16-18)

Stihovi od 16-18. koriste niz retoričkih pitanja – rečenica koje su uokvirene kao pitanja, ali su zapravo zamišljene kao određene izjave. One se koriste da bi se dokazala glavna poenta autora, a to je da vjernici koji ne vjeruju u Boga riskiraju da izgube svoje duhovne blagoslove. Kao što je Izrael pretrpio četrdeset godina lutanja kada je bio nevjeran, tako i hrišćanin može da pati umjesto da dobije „Obećanu zemlju“ Božjeg nasljedstva. Ovo je smrtno ozbiljno.

Riječ „svi“ u 16. stihu se odnosi na one koji su napustili Egipat. Međutim, glavni aspekt priče bila je vjernost Jošue i Kaleva, te činjenica da će mlađi članovi Izraela doživjeti da uđu u Hanan. Poenta se, međutim, uklapa u retoriku. To je slično onome kako bismo mogli reći, „niko više ne kupuje u toj radnji“ kada je poslovanje izuzetno loše. Poenta nije doslovnost, već efekat, i jevrejski čitaoci ovog pisma dobro bi to razumjeli.

16. stih takođe daje jedan od četiri glavna tipa duhovnog neuspjeha koji može potaknuti božansku disciplinu. Prvi, ovdje dat, je pobuna. Ovo je od grčke riječi *parepikranan*, a najbukvalnije znači „provocirati“. To su oni trenuci kada odgovaramo Bogu na način koji bi čak i druga ljudska bića smatrala odvratnim ili nezrelim. Prigovaranje, sebičnost, nemarnost i tako dalje su svi oblici pobune.

U 17. stihu glavna briga jednostavno se naziva „grijev“, od grčkog *hamartēsin*. U ovom konkretnom kontekstu, termin ima više veze s našim djelovanjem nego bilo čim drugim. Veza je prilično jasna, jer ovaj stih povezuje „grijev“ sa smrću tijela. Naravno, ono

što radimo sa svojim tijelima je odraz onoga što mislimo i vjerujemo. I to pokazuje u kojoj mjeri vidimo Boga kao krajnji autoritet u našim životima.

U 18. stihu je dat treći od četiri problema: prkos. Ovo je *apeithēsasīn* na grčkom, riječ koja nosi jak ukus tvrdoglavosti i odbijanja. Ovo, drugim riječima, pokriva one trenutke kada naša grešna priroda poprima oblik djeteta: lupa nogama i govori: „ne!“

Kontekst ovih upozorenja je onaj iz Psalma 95: Izrael je patio decenijama bez ulaska u Obećanu zemlju, jer su bili tvrdoglavi i buntovni prema Bogu. Kada su se suočili s nečim teškim, nisu uspjeli da se „čvrsto drže“ svoje vjere (Jevrejima 3:6). Hrišćani se suočavaju sa istim rizikom. Autor poslanice Jevrejima upozorava vjernike da čuvaju svoje živote (Jevrejima 3:12) i da s ljubavlju ohrabruju jedni druge (Jevrejima 3:13) kako bi izbjegli sličnu sudbinu. Moto da je istorija učiteljica života itekako važi i na području religije.

Vidimo, dakle, da nisu mogli ući zbog nevjerstva. (Jevrejima 3:19)

Ovo je poenta četiri načina na koji duhovni neuspjeh može uzrokovati da propustimo blagoslove od Boga. Prethodni stihovi su koristili primjer Izraela da ukažu na greške pobune, grijeha i prkosa. Ovdje se spominje „nevjernost“. Ovo je od grčkog izraza *apistian*. Kako se koristi u Bibliji, primjenjuje se na one kojima nedostaje vjera u potpunosti, one koji imaju slabo povjerenje u Boga i one koji ne uspijevaju održati povjerenje. Kada je Izrael ugledao „divove“ Hanana, oni su svoj strah prenijeli na nevjeru u Boga i demonstrirali ovu vrstu „nevjerovanja“.

Poslanica Jevrejima je prvobitno bila napisana jevrejskim hrišćanima koji su patili od progona i pritiska „nacionalne religije“. Postojalo je veliko iskušenje da se „izbace“ iz kolosijeka i vrata judaizmu, ili na drugi način kompromituju svoju vjeru. Otuda ovoliki naglasak na istoriju Izraela i nevjerstvo koje čini nemogućim ugađanje Bogu (Jevrejima 11:6).

4. Pravi počinak

Dakle, budući da ostaje obećanje o ulasku u njegov počinak, pazite da se za nekoga od vas ne utvrdi da u tome nije uspio. (Jevrejima 4:1)

Četvrto poglavlje poslanice Jevrejima je posebno važno za nas kao hrišćane. Ono govori o subotnom počinku u kontekstu jevanđelja.

1. U ovom odlomku jevanđelje i, posebno, konačno spasenje koje nam jevanđelje donosi, poistovjećuju se s pojmom „Božji počinak“.

2. Ulazak u taj odmor povezan je sa vjerom.

3. Vjera je izjednačena sa svetkovanjem subote. Subota je vitalno povezana sa jevanđeljem.

4. Subota je ustanova koja nije promijenjena pod Novim savezom, kako to na žalost tvrdi velika većina hrišćanskog svijeta. Subota je središnja tačka u Bibliji prema kojoj se računaju svi ostali dani.

Ovaj odjeljak potvrđuje da se subota ne može primijeniti ni na jedan drugi dan osim na sedmi dan. On priznaje da subota ima otkupiteljski značaj. On priznaje da su rani hrišćani u Novom savezu držali subotu, uključujući i neznabošce.

Vidjeli smo da je prethodno egzodus korišten kao vrsta plana spasenja. Izraelci nisu uspjeli da uđu u Hanan kako je Bog namjerao, zbog nevjerovanja. Samo su dvojica starijih od dvadeset godina, Jošua i Kaleb, izašli iz Egipta i ušli u obećani počinak. Ostali su pomrli u pustinji.

Šta Pavle govori u 1. stihu? On kaže da kao što većina Izraelaca koji su napustili Egipat nikada nije ušla u Hanan – koji je, inače, neka vrsta raja – s ovom istom opasnošću bili su suočeni jevrejski hrišćani (i mi danas) koji su prihvatili Hrista, ali još nisu stigli do neba.

Moguće je da danas prihvatimo Hrista i da se izgubimo jer smo mu okrenuli leđa kroz nevjeru. Postoji opasnost i on nas upozorava.

Drugim riječima, konačno spasenje je ovdje povezano sa Hananom i Božjim odmorom. Ne možemo u potpunosti ući u Božji počinak dok ne stignemo na nebo.

Jer nama je objavljena dobra vijest kao i njima, ali riječ koju su čuli njima nije koristila, jer nisu bili vjerom ujedinjeni s onima koji su poslušali. (2. stih)

Da li su Jevreji iz egzodusa čuli jevanđelje? Da. Kako? Kroz službu svetišta prvenstveno, kroz žrtveni sistem. Naravno, Jevreji iz Hristovih i Pavlovih dana čuli su jevanđelje kroz Hristovu objavu. Dakle, obje grupe su čule jevanđelje.

Jevreji iz egzodusa nisu imali koristi od poruke i od Božjih obećanja i od Božjeg vođstva. Zašto? Jer nisu vjerom bili ujedinjeni s onima koji su poslušali.

A mi koji vjerovasko ulazimo u počinak, jer je rekao: „Zato sam se zakleo u gnjevu svom: ‘Neće ući u moj počinak,’“ iako su njegova djela dovršena od postanka svijeta. (3. stih)

Drugim riječima, „ulazak u počinak“ zavisi od kakvoće i istrajnosti naše vjere. Ako ostanemo u vjeri, počinak (konačno spasenje) je siguran. U Hristu nebeski Hanan je već naš (Efescima 1:3-4).

Bog je unaprijed predvidio spasenje za vjerne pod oba saveza. U tom smislu, Njegova djela su dovršena od postanka svijeta. Ali nevjerstvo je nepremostiva prepreka za ulazak u „počinak“. Takvi se opet vraćaju pod prokletstvo i postaju predmet Božjeg gnjeva, jer u stvari odbacuju spasenje. Kao starosaveznu referencu, Pavle citira Psalam 95:11.

Jer je na jednom mjestu o sedmom danu ovako rekao: „I Bog je sedmog dana počinio od svih svojih djela,“ a ovdje opet kaže: „Neće ući u moj počinak.“ (stihovi 4-5)

Bog je počinio sedmog dana od djela Stvaranja Zemlje i univerzuma (Postanje 2:2). U kom trenutku su ljudi – Adam i Eva – stvoreni šestog dana? Na početku, u sredini ili na kraju dana? Na kraju. Koji je bio prvi dan koji je čovječanstvo u Adamu provelo na ovoj zemlji? Sedmi dan ili subota. Dakle, Božji sedmi dan je bio prvi dan čovjeka.

Bog je radio šest dana i odmarao se subotom. Čovjek nije počeo radom. Počeo je odmaranjem, a onda je imao šest dana rada. Za Adama, šest dana rada je jednostavno bilo uživanje u onome što je Bog stvorio za njega. U smislu jevanđelja, prvo primamo pravednost vjerom, a zatim tu pravednost pokazujemo djelima. Postoji jasna analogija. Drugim riječima, spasenje je Božji dar (Efescima 2:9). Vjera je naš odgovor na to. Tako kada primimo Hrista, takođe primamo ono za šta nas je Bog stvorio, a to su dobra djela. Ova dobra djela nas ne spašavaju. Oni su dokaz da smo primili Hrista i da smo primili Hrista ne djelima, već odmorom na Božji dan. To je ispovijedanje vjere! Ne počinjemo sa radom, već počinjemo sa odmorom. I onda radimo, a „raditi“ znači jednostavno manifestovati ono što smo već primili.

S druge strane, Bog radi pa se odmara. Zašto? Odmarao se iz dva razloga:

1. Ono što je On stvorio bilo je savršeno.
2. Ono što je On stvorio bilo je potpuno.

Analogno tome, i Hristovo djelo otkupljenja je završeno šestog dana u sedmici koji danas nazivamo „petak“. Sedmog dana je počivao u grobu. U prvi dan sedmice, ušao je kvalifikovan za sledeću fazu svoje misije. Poslanica Jevrejima upravo tome posvećuje svoju pažnju!

Dakle, subota ukazuje na završeno djelo bilo da se radi o stvaranju, otkupljenju ili novom stvaranju, a to je obnova. To je gotov posao. Bog je opskrbljivač. Čovjek je primalac. Da bi uživao u stvaranju, Adam je morao ući u Božji počinak. Da bismo uživali u otkupljenju, moramo ući u Božji počinak. I kada uđemo u ovaj odmor, konačni odmor nam je obećan jer će Bog završiti djelo koje je započeo kroz Isusa Hrista. Dakle, subota simbolizuje Božje završeno djelo u Isusu Hristu. To je značenje subote.

Kada svetkovatelji nedjelje izađu sa pričom da su Isus ili apostoli promijenili svetkovanje na nedjelju zbog Hristovog uskrsenja u prvi dan sedmice, to je jednostavno lažan argument. Nema uporišta u Bibliji. Istina je da je ta promjena urađena kao kompromis sa

paganizmom. Promjena svetkovanja Subote na nedjelju desila se kad je car Konstantin (272-337. n.e.) zvanično proglasio „dan sunca“ (lat. *dies Solis*) danom odmora 321. godine. On je ostao obožavalac „nepobjedivog Sunca“ (lat. *Sol Invictus*), iako je proglasio vjersku ravnopravnost Milanskim ediktom 313. godine koja je uključila promjenu politike prema hrišćanima. Na saboru u Laodikeji 363/4. crkva je zabranila svetkovanje Subote i nametnula hrišćanima nedjelju.

Vraćajući se 5. stihu Jevrejima 4. glava, nalazimo da Pavle ponavlja citat iz Psalma 95:11. Bog kaže da je subota „moj počinak“. Subota nije ustanova koja pripada čovjeku. Tako ona nije ni „jevrejska subota“, kako se često može čuti kad „hrišćani“ držaoci nedjelje optužuju hrišćane koje odmaraju sedmog dana.

Dakle, pošto neki još treba da uđu u njega, a oni kojima je dobra vijest najprije bila objavljena nisu ušli zbog zadrnosti... (6. stih)

Šta autor ovdje govori? On kaže da ima Jevreja koji još treba da uđu u Božji počinak. Oni tvrde da su Božji narod, ali nisu ušli u Božji počinak. Jevreji iz egzodusa nisu ušli u Božji počinak zbog nevjerovanja. Jevreji Pavlovog vremena nisu ušli u Božji počinak iz istog razloga. Njima je objavljeno jevanđelje, ali nisu ga prihvatili zbog „zadrnosti“. To je isključiva svojevlavost koja onemogućava da se neko ubijedi u istinu. Hrišćanske crkve koje drže nedjelju, posebno protestantske koje se pozivaju na vjeru po Svetom pismu, takođe svojevlavo odbijaju istinu o suboti. To je namjerno odbacivanje istine. I vuku za sobom još gomilu paganskog nasleđa od Katoličke crkve. Ali naš posao je svjedočenje, ne „utjerivanje“ istine. Božji posao je osvjedočenje.

On ponovo određuje jedan dan: „Danas,“ govoreći o tome posle toliko vremena u Davidovom psalmu, kao što je već rečeno: „Danas, ako slušate glas njegov, nemojte da vam srce otvrdne.“ (7. stih)

U sedmom stihu koji se poziva na Psalam 95:7, ono što Pavle govori je da ako namjerno odbacite istinu kakva je u Hristu, ako otvrdnete svoje srce, nema spasenja. Ne možete uživati u spasenju. Ako neko prekrši uput za subotu, ima li nade za njega? Postoji li

oprost za kršenje uputa o suboti? Da, baš kao što postoji oprost za kršenje ostalih devet uputa. Ako osoba počini grijeh nevjere, ima li oprosta? Ne. To je grijeh koji Bog ne može oprostiti. Zašto? Jer nevjera je namjerno odbacivanje dara Božjeg. Bog ne može reći: „Odvešću te na Nebo iako si odbacio Isusa Hrista.“ Jevanđelje tada postaje besmisleno.

Razlog zašto je subota veliki problem je taj što je povezana sa spasenjem u Hristu. U posljednjim danima, kršenje subote biće sinonim za namjerno odbacivanje Boga i Isusa Hrista. To će biti problem.

„Danas“ je vrijeme jevanđelja, kada su ljudi, cijelo čovječanstvo, pred odgovorom na Božji dar spasenja. Šta će učiniti s tim? Mogu li poslušati Božji poziv u kompromisima sa paganizmom? Očigledno, prema Jevrejima 4. glava, da ne mogu. Bog vam ne može dati blagoslove spasenja ako insistirate da primite taj dar pod vašim uslovima. Ili još gore, povodeći se za otpadnicima od hrišćanstva u prošlosti, ko god oni bili, čak i ako ih nazivaju „crkvenim ocima“.

Jer da im je Jošua [Nunov] dao počinak, On ne bi posle toga govorio o nekom drugom danu. (8. stih)

Šta je ovaj „drugi dan“? Najprije, jasno je da je ovo referenca na Jošuu Nunova koji je uveo Izraelce u Hanan. Da li je Hanan bio krajnji odmor ili je to bila samo tip konačnog odmora? Kada je došao pravi odmor? Kada je došao Isus Hrist. Dakle, „drugi dan“ se odnosi na jevanđelje, na Hristov dolazak. Drugim riječima, ono što Pavle ovdje govori je da Jošua Nunov nije dao pravi odmor. Ili da postavimo stvari ovako: Hoće li svi Jevreji koji su ušli u Hanan i koji žive u Hananu, koji je danas Izrael, otići na Nebo? Ne. „Prema tome, činjenica da vi Jevreji živite u Izraelu ne znači da je Nebo vaše.“ To on ovdje govori. Jošua im nije dao pravi odmor. Hanan je bio samo tip pravog odmora. Prema tome, ako su se preselili u Hanan, ali su odbacili Hrista, da li imaju spasenje? Ne, iako su ušli u tip koji je Hanan.

Dakle, Božjem narodu ostaje subotni počinak. (9. stih)

Božji narod ovdje su Jevreji, koji žive u Jerusalimu, koji je u Hananu. Ostaje im još da uđu u Božji počinak. Grčka riječ za riječ

„odmor“ u devetom stihu je „sabatismos“. U doslovnom prevodu, to je „održavanje subote“.

Da li su Jevreji kojima je Pavle pisao svetkovali subotu? Jesu li držali pravi dan odmora? Jesu svakako. Hoće li ići na Nebo? Ako će otići na Nebo, onda deveti stih postaje besmislen. On kaže: „Preostaje, dakle, odmor za narod Božji.“ Drugim riječima, ako držite dan a odbacite Božju ponudu kroz Hrista, Nebo nije vaše. Moguće je da držite subotu i budete izgubljeni. Zato treba da razumijemo vezu subote sa jevandjeljem.

Za Jevreje je subota bila „što treba i ne treba raditi“. Postoji 69 pravila, ako pogledate Mišnu, o tome kako svetkovati subotu. Ali očito Pavle ne govori o spasavanju takvim držanjem subote nego je povezuje sa jevandjeljem. Bez toga je spasenje nemoguća misija.

Jer ko uđe u Božji počinak, i sam počiva od svojih djela, kao i Bog od svojih. (10. stih)

Počinak koji nam Bog daje je potpun i savršen. Ne možete mu ništa dodati. Ne možete to poboljšati. Kompletan je i savršen! To je ono što ovaj tekst kaže. I u trenutku kada pokušate da ga poboljšate, vi to odbacujete (vidi: Galatima 5:4). Zakon nije sredstvo spasenja, koliko god se upinjali da ga držite. Zakon je standard hrišćanskog življenja i to je druga stvar. Poruka ovog stiha je „prestanite da pokušavate da se spasite vlastitim performansom“. Ko uđe u pravi Božji počinak, ima mir sa Bogom.

Zato dajmo sve od sebe da uđemo u taj počinak, da ne bi neko pao oponašajući takvu neposlušnost. (11. stih)

Mi se ne borimo da zaradimo svoje spasenje (Jovan 6:39-40); naša borba je borba vjere, da uđemo u počinak o kojem se govori, u Hristovu pripremu spasenja. Samo ako budemo marljivi, a ne nemarni, možemo očekivati da izbjegnemo onu vrstu neposlušnosti bez vjere koja je tako skupo koštala Izrael (Psalam 95:7-11).

Jer Božja riječ je živa i djelotvorna, oštija je od svakog dvosjeklog mača i prodire dotle da razdvaja dušu i duh, kosti i njihovu moždinu, i može prosuditi misli i namjere srca. (12. stih)

Ovo je vjerovatno jedan od najčešće citiranih stihova u Bibliji. Riječ Božja ne spaja tijelo s duhom. Ne. Riječ Božja razapinje tijelo i to je bolno! Ali to je jedini način.

Bilo da je to vojni „mač“ ili „nož“ rezača mesa, ova perspektiva čini metaforu ovog stiha još živopisnijom. Za ovaj „mač“ se kaže da razdvaja „kosti i njihovu moždinu“. Ova tkiva su skrivena, teško dostupna i naizgled se ne razlikuju.

Na isti način, Božja Riječ može čak razdvojiti duhovne stvari koje izgledaju potpuno isprepletene, kao što su duša i duh. Ovo ne treba da bude doslovno, jer Biblija često koristi ove termine naizmjenično. Umjesto toga, ovo je grafičko objašnjenje kako Božja Riječ u potpunosti može razlikovati pobožne i bezbožne. Čovjeku se duša i duh čine nerazlučivim, ali Božja Riječ može – metaforički – čak i razlikovati između njih. Ova nevjerovatna „rezačka“ moć Svetog pisma je stoga oruđe za razdvajanje naših unutrašnjih pobuda i misli na dobro i zlo.

Biblija pruža sve što nam je potrebno da znamo razliku između istinski duhovnih djela i djela koja su zapravo sebična i bezbožna (Matej 7:21-23). Isusova osuda fariseja opisuje kako spoljašnje pobožno ponašanje samo po sebi nije uvijek poslušnost (Matej 23). Moгуće je čitati Riječ, a ipak ne slijediti Božju volju, zbog pobune (2. Petrova 3:16) ili ponosa (Jovan 5:39-40).

Kontekst ovog stiha je ključan. Stih 11 upozorava hrišćane da nastoje biti poslušni Bogu, kako ne bismo promašili cilj kao Jevreji. Ovdje u 12. stihu podsjećamo se da nam Riječ daje svu moć koja nam je potrebna da naučimo pravu Božju volju (Rimljanima 12:2; Filipljanima 1:9).

I nema stvorenja koje je sakriveno njegovom pogledu, nego je sve golo i otkriveno pred očima onoga kome moramo položiti račun. (13. stih)

Ovaj stih naglašava da je Božjem sudu nemoguće pobjeći: niko nije izvan Njegovog vidokruga (2. Korinćanima 5:10). Drugim riječima, ne pokušavajte prevariti Boga. Možete prevariti druge hrišćane.

Možete prevariti svog komšiju. Možete prevariti svoju porodicu. Možete se pretvarati da ste zaista preobraćeni. Možete se pretvarati da ste sveti, ali ne možete prevariti Boga. Bog gleda u vaše srce. On zna da li je vaša vjera prava ili lažna.

Dakle, subota je usko povezana sa jevanđeljem.

Rezimiraćemo **značaj subote za Boga**.

1. Subota pripada Bogu, a ne ovoj ili onoj vjerskoj grupaciji, pa tako ni Jevrejima.

2. Božja subota je Njegov sedmi dan. Ovo je izuzetno važno. Bog je radio šest dana. Zatim se On odmorio Sedmog dana. Ovaj sedmi dan nije naš subotni dan. To je Božji subotnji dan. Kog dana je Bog stvorio čovjeka? Šestog dana. Dakle, prvi dan kada je Adam započeo na ovom svijetu – a riječ „Adam“ znači čovječanstvo – bio je Božji subotnji dan. Dakle, počinjemo sa subotom i Adamu je šest dana rada bilo jednostavno uživanje u onome što je primio od Boga. Ne počinjemo sa radom. Bog počinje radom, a zatim odmaranjem. Počinjemo da se odmaramo u Bogu, a zatim uživamo u onome što je Bog dao. Ovo je izuzetno važno u smislu jevanđelja.

3. Subota je središnja tačka Biblije prema kojoj se računaju svi ostali dani. Riječi „Prvi dan u nedjelji“ ne postoje u grčkoj Bibliji. Trinitarski prevodi Biblije to govore. Nedjelja se naziva „prvi od šabata“. To znači prvi dan nakon subote. Stoga će ponedjeljak biti drugi dan nakon subote. Utorak će biti treći dan nakon subote, itd. Kada dođemo do petka, on se zove dan pripreme, pripreme za subotu. Svi dani u sedmici su identifikovani na osnovu jednog dana – subote. Subota je bila centralna tačka sedmice.

4. Božja subota ukazuje na Njegovo završeno djelo, koje je savršeno i potpuno. Drugim riječima, Bog se nije odmarao subotom zato što je bio umoran ili zato što je želio odmor, već zato što je Njegovo djelo bilo završeno.

5. Ko je izgovorio riječ koja je stvorila ovaj svijet? Ko je rekao: „Neka bude svjetlost“? Je li to bio Hrist? Da li je to bio Otac? Ne znamo sa sigurnošću, ali Sin Božji se poistovjećuje sa Riječju. Sin

može da govori u Očevo ime. Novi savez je jasan po tom pitanju. Pogledajmo neke tekstove. Jovan u svom jevanđelju 1:3 predstavlja Hrista kao Riječ. On je Božja Riječ. On je izgovorena Riječ. Jovan ovdje predstavlja Hrista kao Riječ koja je bila sa Bogom i koja je bila božanska. I drugi tekstovi govore istu stvar: Efescima 3:9; Kološanima 1:16; Otkrivenje 3:14. Istina je da mi ne možemo znati mehanizme stvaranja. Stvoritelj je Bog, stvaralačka sila proističe od Boga, ali Sin Božji je imao izvršnu ulogu u tom procesu. To je posebno vjerovatno zbog ličnog učešća Gospoda u stvaranju čovjeka (Postanje 2:7) i ličnog kontakta sa Adamom i Evom prije Pada (Postanje 3:8). Na osnovu svega što znamo iz Biblije o odnosu Oca i Sina, Bog je uvijek Izvor, a Njegov Sin je božanski Kanal. To sumira 1. Korinćanima 8:6: „Za nas postoji jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.“

Koji je značaj subote za čovjeka?

1. Čovjek je primalac blagoslova stvaranja. Subota je imala svoje duhovno značenje. Bio je to savez između Boga (Davaoca) i čovjeka (primaoca). Ovaj savez je sklopljen prije Pada i stoga je imao trajni i duhovni značaj. Da Adam nije zgriješio, da li bismo i danas svetkovali subotu? Da. Održavali bismo subotu jer to nije bilo privremeno odvajanje jednog dana. To je bio stalni aranžman.

2. Subota je vitalno povezana s jevanđeljem kroz naše oslobođenje od grijeha. To povezivanje je napravljeno i pod Starim savezom: „Sjeti se da si i ti bio rob u egipatskoj zemlji i da te je Gospod, tvoj Bog, izveo odande snažnom rukom i podignutom mišicom. Zato ti je Gospod, tvoj Bog, dao uput da praznuješ Subotu.“ (Ponovljeni zakon 5:15)

Nakon pada, Bog je dao suboti duhovni značaj. Zašto? Pad je uništio značaj subote, budući da se grijeh pretvara iz zavisnosti o Bogu u samozavisnost. Pad je uništio i pravi značaj subote (Postanje 3:19). Čovjeku je odmor postao neophodan, ne zbog Boga, već zbog fizičke i psihičke potrebe. Nedjelja (lažna subota) je danas međunarodni sedmični dan odmora.

3. Bog nikada nije stvorio čovjeka da živi nezavisno od Njega. Kad je ta svrha izgubljena Padom u grijeh, jedina šansa za čovječanstvo je bila misija obećanog Spasitelja koji je jedini mogao ponovo povezati čovjeka sa Bogom. Isus je to posebno naglasio u Jovanu 15:4-5.

U starom savezu Hristova služba ilustrovana je u svetištu. Svetilište se sastojalo od dvije odvojene prostorije: zapadne koja je predstavljala Hristovu nebesku službu i istočne koja je predstavljala njegovu zemaljsku službu. I jedno i drugo je potrebno za naše spasenje. Njegova zemaljska služba započela je njegovim rođenjem i završila na krstu. Na krstu je Isus postao Spasitelj svih ljudi. U Novom savezu postoji mnogo tekstova o tome i tu nema problema. Uskrsenje je započelo drugu fazu službe koje je nebeska služba i neće završiti do Nove Zemlje kada Bog stavi sve neprijatelje pod njegove noge. Između krsta i uskrsenja je subota. Završio je svoje prvo djelo [zemaljska služba] i odmorio se. On će završiti ovo drugo djelo [nebesku službu] i odmoriće se. Dakle, subota u kontekstu otkupljenja ukazuje na dvije stvari, završeno otkupljenje i gotovu obnovu.

Znači kada svetkujemo subotu, radimo dvije stvari. Gledamo unazad na našu sigurnost u Hristu, završeno otkupljenje, i radujemo se budućoj obnovi. Dakle, subota je dan radosti jer ukazuje unazad na krst koji je završio naše otkupljenje i upućuje naprijed na blagoslovenu nadu koja nam je data da će Bog obnoviti ovu zemlju.

Stoga, oni koji vjeruju u jevanđelje ulaze u Božji počinak. Šta je Njegov odmor? To je mir, to je sigurnost; opravdani vjerom imamo mir sa Bogom (Rimljanima 5:11). Više ne moramo da bježimo od Boga. Imamo mir! Dakle, jevanđelje nam vraća pravi subotnji počinak. A kada uđemo u Njegov počinak, ne treba da pokušavamo svojim djelima poboljšati svoj položaj pred Bogom (Galatima 5:4). Oni koji uđu u Božji počinak neće pokušati proizvesti vlastitu pravednost. Zašto? Zato što počivaju u Hristovoj pravednosti. Dobra djela su „dobra“ samo kao naš odgovor na pripremu spasenja, hrišćanski standard življenja.

Kada se odmaramo subotom, govorimo „hvala“ Bogu za sve što nam je pružio. Dakle, subota ukazuje na čovjeka jer je savezni sporazum između Svetog Boga i grešnog čovjeka da će On osigurati sve naše potrebe.

Napokon, kakav je **značaj subote za poslednje vrijeme**? Ovo je nešto što moramo znati, jer ako ne znamo naša osobena poruka svijetu će biti razvodnjena.

Biblija otkriva da Bog u konačnici dijeli ljudski rod u dvije kategorije. Mi dijelimo svijet na nacije, plemena i sve vrste kultura. Bog to prihvata, ali, na kraju krajeva, Bog dijeli ljude u dva tabora. To je sve. Biblija ih dijeli na mnogo načina, ovce i koze, desnu i lijevu ruku, ali glavni izrazi koji se koriste su „kraljevstvo Božje“ naspram „kraljevstva ovoga svijeta“. Kraljevstvo Božije je pod Hristom a kraljevstvo ovoga svijeta je pod Sotonom. Prvom je prijestonica Nebeski Jerusalem, a drugom duhovni Vavilon. „Vavilon“ ima i svoj krivotvoreni dan odmora – dan „boga sunca“, simbola iza kojeg stoji Sotona. Doslovni Vavilon iz istorije je pao jer je namjerno odbacio nebeskog Boga. U tom smislu istorija će se ponoviti, ali na globalnom nivou.

Nedjelja ne samo da je postala čovjekov dan odmora od fizičkog i mentalnog rada nego je počela da simbolizuje i čovjekov duhovni dan odmora, dan sunca. U samom svom temelju, nedjeljni počinak predstavlja samopravednost u suprotnosti sa subotnim odmorom, koji je Božji znak pravednosti po vjeri.

Danas ima mnogo iskrenih hrišćana koji drže pogrešan dan iz pravog razloga. Oni to ne shvataju. Isto tako, drugi, jednako iskreni, održavaju pravi dan iz pogrešnog razloga. Mnogi svetkuju subotu, nadajući se, slično kao Jevreji, da će ih to odvesti na nebo.

Ali prije nego što dođe kraj, pravo jevanđelje o pravednosti vjekom će biti obnovljeno i propovijedano za svjedočanstvo. Drugim riječima, kada se pravo jevanđelje propovijeda u svoj svojoj jasnoći, više neće biti zabune. Tada će svaka osoba, hrišćanin i nehrišćanin, morati napraviti izbor između života i smrti, između Boga i Sotone,

između kraljevstva Božjeg i kraljevstva ovoga svijeta. Tada neće biti zabune. To je pravac u kojem treba da budemo jasni.

U to vrijeme, subota će ukazivati na počinak u Bogu, a nedjelja će ukazivati na počinak u čovjeku (lažni sistem spasenja). Nisu hrišćani koji svetkuju nedjelju ti koji će doneti zakon o nedjelji. Svijet je taj koji će donijeti zakon o nedjelji. Istina je da će ih otpadničko hrišćanstvo ohrabriti, ali svijet će donijeti odluku. Reći će da se nedjelja mora držati. Kada se to dogodi, dva koncepta spasenja će se polarizovati i ponovo će biti u sukobu kao što je to bilo u Novom savezu. U to vrijeme, subota će postati Božji pečat ili pravednost po vjeri u suprotnosti s nedjeljom koja je žig zvijeri. Zvijer je jednostavno agent Aždaje, koji je Sotona. Sotona daje moć zvijeri. Dakle, pravi gazda svijeta je Sotona. Velika kontroverza će doći u fokus u konačnom sukobu između ove dvije grupe. Lažno bogoslužjenje se takođe poistovjećuje sa „gadošću pustošnom“.

Prava Subota će postati pečat, stvar odanosti Bogu i Hristu. Nedjelja će biti znak privrženosti „čovjeku bezakonja“ i Sotoni – pobuni. Nerazdvojno sa svetkovanjem nedjelje je trojstvo, lažni koncept o tri su-jednaka i su-vječna boga koji potpuno uništava jevanđelje i pravi od njega pozorišni komad. I jedno takvo raskrinkavanje lažnog koncepta i iznošenje istine o pravom Bogu i Hristovom jevanđelju obuhvaćeno je u porukama tri anđela iz Otkrivenja 14:6-12.

U vrijeme nevolje moraćemo živjeti samo po vjeri. U protivnom ćemo pasti pod pritiskom. Naša osjećanja i ono što opažamo našim čulima govoriće protiv naše vjere. Zato je subota ključno pitanje jer je to uput koji ukazuje na ljude koji se potpuno i potpuno i potpuno odmaraju u svom Stvoritelju i svome Otkupitelju. Zato će subota postati pečat pravednosti po vjeri.

5. *Hrist naš prvosveštenik*

Nakon uskrsenja Hrist je otišao na nebo i postavljen za našeg Prvosveštenika. Njegovo sveštениčko djelo nije za svijet nego za vjernike.

Pavle svoju pažnju posvećuje Hristu kao našem Prvosvešteniku. Zašto Pavle posvećuje mnogo vremena Hristu kao našem Prvosvešteniku? Podsjetimo se da Pavle piše veoma obeshrabrenim hrišćanima. Oni su jevrejski hrišćani koji su progonjeni i obeshrabreni jer je Hristov dolazak u njihovim razmišljanjima bio odgođen. Bilo je onih koji su bili u iskušenju da odustanu od svoje vjere i vrata se judaizmu i tako on provodi sve ovo vrijeme jer hrišćani trebaju znati da imaju Posrednika na nebu koji je na njihovoj strani. Evo dva glavna razloga zašto nam je sveštenik važan:

1. Sveštenik je posrednik ili „zastupnik“ između svetog Boga i grešnog čovjeka. Treba nam taj posrednik. Sada su hrišćani, iako su opravdani u Hristu, još uvijek grešnici. Mi smo i dalje grešnici i, pošto smo grešnici, potreban nam je Posrednik.

Izraelsko Svetilište bilo je samo sjena, tip, kopija izvornog Svetilišta na nebu, a ne pravo (Jevrejima 8:2, 5). Levitsko sveštenstvo nije bilo dovoljno, jer nije moglo osigurati savršenstvo (Jevrejima 7:11), odnosno, nije moglo riješiti problem grijeha. Da to ilustrujemo: Tipično levitsko sveštenstvo moglo je samo simulirati stvarnu sveštениčku službu Hrista koji je svojom žrtvom i posredovanjem zaista mogao „odstraniti grijeh“ (Jevrejima 9:26; 10:4).

A sada je on [Isus] dobio službu koja je uzvišenija od one prethodne, pa je postao posrednik saveza koji je isto tako bolji od onog prethodnog, saveza koji je zakonski utemeljen na boljim obećanjima. (Jevrejima 8:6)

Dakle, neophodan nam je takav Posrednik (Rimljanima 8:34; 1. Jovanova 2:1), jer smo još uvijek grešnici. Imamo sveštenika koji

premošćuje jaz između nas i svetog Boga.

2. Potreban nam je sveštenik jer još uvijek živimo na Sotoninoj teritoriji. Život na ovom svijetu je uvijek borba. Potreban nam je Posrednik koji će nam dati sigurnost u našim životnim borbama. Jedna od najmoćnijih metoda koju sotona ima je da hrišćane stavi pod krivicu. On će vas osuditi da niste dovoljno dobri da biste bili spašeni.

Dakle, pošto imamo uzvišenog prvosveštenika koji je prošao nebesa, Isusa, Sina Božjeg, da se držimo priznanja vjere. (Jevrejima 4:14)

Pisac Poslanice Jevrejima upućuje hrišćane na njihovog kvalifikovanog Prvosveštenika na Nebu. To je stvar koju ispovijedamo vjerom. I ako imamo Prvosveštenika na Nebu, a zemaljsko svetište i sveštenečka služba je bila tipskog karaktera, to jednostavno znači da sveštenstvo na zemlji više nije potrebno. Pod Novim savezom ne postoji nikakva podjela na sveštenstvo i vjernike, već duhovni hram (vidi 1. Korinćanima 6:19; 2. Korinćanima 6:16) čine zajedno svi oni koji su prihvatili Isusa za Hrista i Gospoda. Tipska sveštenečka služba pod Starim savezom mogla se obavljati isključivo na način propisan u Zakonu (5. Mojsijeva 31:9-12) i samo na mjestu koje izabere Bog (5. Mojsijeva 12:11,13,14). Isus je svojim životom, smrću, uskrse-
njem i preuzimanjem stvarne – antitipske – sveštenečke službe u nebeskoj Svetinji ispunio obredni zakon (vidi Efescima 2:15; Kološanima 2:16-17) i ukinuo žrtve i prinose (vidi Danilo 9:27), te stoga nikakva dodatna ili druga zemaljska sveštenečka služba nije prihvatljiva niti ima teološko opravdanje.

Jer naš prvosveštenik je neko ko ne samo što može da saosjeća s nama u našim slabostima, nego je i poput nas iskušan u svemu, ali nije zgriješio. Pristupimo, dakle, slobodno prijestolu blagodati, kako bismo stekli milost i našli blagodat kad nam zatreba pomoć. (Jevrejima 4:15-16)

Da bi postao naš pravi Prvosveštenik (Jevrejima 2:17), Isus je morao iskusiti sve borbe i patnje čovječanstva (Jevrejima 2:14-18). Ovdje je ova ideja dobila još direktniji izraz.

Hrist ima jedinstveno razumijevanje naše nevolje (Jevrejima 2:18). Grčka riječ koja se ovdje koristi je *sympathēsai*, koja je gotovo nepromijenjena došla u naš jezik kao „simpatija“. Isus može „saosjećati“ u našim iskušenjima jer je iskusio i te mamce. Može se reći da Isus zapravo bolje razumije težinu našeg iskušenja od nas. Čovjek koji je dovoljno jak da podigne teški predmet više cijeni njegovu težinu nego onaj kome nedostaje snage da izdrži. U jednom trenutku, snaga slabog čovjeka ponestane, i on nikada u potpunosti ne podnese teret, već ga ispusti. Hrist je, podnoseći naša iskušenja bez neuspjeha, iskusio njihovu težinu daleko iznad tačke u kojoj bismo mi podbacili i popustili.

Dok smo mi kušani, a često i grešni, Hrist je bio iskušavan na svaki način na koji smo mi, ali je ostao bezgrešan (2. Korinćanima 5:21; 1. Jovanova 3:5; 1. Petrova 1:19).

Ovaj stih takođe pojašnjava izuzetno važnu tačku o prirodi grijeha: naime, da iskustvo iskušenja nije samo po sebi grijeh. Drugim riječima, osjećati privlačnost grijeha nije grijeh. To se dešava kroz moralnu slabost koja čovjeka čini sposobnim za grijeh. Iskušenje je samo iskušenje kada imate izbora. Originalni grčki opisuje Isusova iskušenja je *pepeirasmenon de kata panta*; doslovno, „u iskušenju, čak [ipak] u svim stvarima.“ Hristova iskušenja nikad nisu rezultirala grijehom. Naravno šta je grijeh definiše Božji Zakon.

Naše pitanje je: „Šta je iskušenje?“ U našem ljudskom tijelu imamo nagone. Nazivamo ih grešnim nagonima jer imamo palu prirodu. Mi ljudska bića imamo prirodu koja nas vuče ka grijehu (Rimljanima 7:14-18). Jakov 1:13-14 opisuje proces od grešne želje do počinjenog grijeha. Postoji li razlika između požude i želje? Da li je pogrešno imati želju? Ne. Imamo li želje kao ljudska bića? Da, Bog nam ih je dao. Dao nam je želju za glađu, želju za seksom, sve vrste želja. Kada ove želje postaju pogrešne? Kada ih kontroliše tijelo, a ne Božja volja. Kada željom prevlada svoje sebično ja, a ne Božji Duh, ona postaje požuda. Dakle, požuda je izopačena želja. U trenutku kad pristanete na to, ona postaje grijeh.

Kako je onda Isus uspio? Tako što je njegov cilj bio vršenje Božje volje i plana, ne svoje volje i svojih planova (Jovan 4:34; 5:30b; 6:38; Matej 26:39, 42). Činjenica da je Hrist doživio iskušenje grijeha, ali je bio bezgrešan, izuzetno je važna za naše razumijevanje jevanđelja. Prečesto određene grijeha – obično one kojima lično nismo skloni – svrstavamo u kategoriju onih kojima su samo „stvarno loši“ ljudi čak dovedeni u iskušenje. Umjesto da pomožemo drugima da prepoznaju razliku između iskušenja i akcije i da ih vodimo da reaguju na pobožan način, ponašamo se kao da je iskušavanje sam grijeh. Ovo, prema Riječi Božijoj, jednostavno nije istina. Hrist je bio iskušavan – Hrist je bio bez grijeha. Bez obzira na to što osobu mami, Bog joj uvijek daje način da odgovori bez kršenja njegove volje (1. Korinćanima 10:13).

Umjesto hladnog, bezosjećajnog sudije ili manjkavog, nestalnog duha, hrišćani imaju Isusa Hrista. On je jedini koji je iskusio i pobijedio moć grijeha i iskušenja. Ovo nam daje sigurnost da će nam on ponuditi milost i samilost, kada ne uspijemo.

Jer svaki prvosveštenik koji je uzet od ljudi, postavljen je da za ljude vrši Božju službu: da prinosi darove i žrtve za grijeha. (Jevrejima 5:1)

Kvalifikacija br. 1: Sveštenik mora biti čovjek da bi predstavljao čovjeka.

Dakle, sveštenik mora biti neko ko pripada ljudskoj rasi kojoj je potreban otkupitelj. Zašto je to tako? Jer sveštenik predstavlja narod pred Bogom. Postoji razlika između sveštenika i proroka. Prorok je osoba koja ljudima predstavlja Boga. Sveštenik je osoba koja pred Bogom predstavlja narod i on mora biti jedan od njih.

Sada, divna stvar je da je Hrist bio oboje. Kada je došao na ovaj svijet, došao je kao prorok. Kada se vratio na nebo, nije otišao kao prorok. Otišao je tamo kao sveštenik. Dakle, Hrist je i prorok i sveštenik. Tako imamo Predstavnik koji sjedi s desne strane Bogu. To je utješno za nas.

Kvalifikacija br. 2: Sveštenik mora prinostiti žrtve da bi se nosio

s problemom grijeha.

Grijeh nas odvaja od Boga (Isaija 59:1-2). Bez prolivanja krvi, ne može biti oprostjenja od grijeha (Jevrejima 9:22). Bez oprostjenja grijeha uvijek će postojati barijera. Dakle, sveštenik mora biti u stanju prinijeti žrtve Bogu koje će ukloniti barijeru između grešnog čovjeka i svetog Boga.

Kvalifikacija br. 3: On mora biti osoba koja može imati sažaljenja prema onima koji su slabi i prema onima koji nisu na pravom putu ili onima koji griješe. Sveštenik mora biti sposoban da ima samilost prema grešnim, slabim ljudima. Jedini način je da ako je i sam morao da trpi ljudske slabosti i nemoći. Hrist ne smije biti odvojen od nas u našim borbama. To je on doživio kao čovjek.

On može da saosjeća s onima koji griješe u neznanju jer je i sam podložan sopstvenoj slabosti, i zato mora da prinosi žrtve za grijeh – i za sebe i za narod. (Jevrejima 5:2-3)

Kvalifikacija br. 4: Sveštenika mora postaviti Bog.

On ne može biti samoimenovan. On ne može da vodi kampanju i kaže: „Molim vas, izaberite mene.“ On mora biti određen od Boga. Ovo su četiri kvalifikacije sveštenika. Ovo su opšte kvalifikacije za svakog sveštenika.

I niko sam sebi ne prisvaja tu čast, nego ga na to poziva Bog, kao i Arona. Tako ni Hristos nije sam sebe proslavio postavši prvo-sveštenik, već ga je proslavio onaj koji mu je rekao: „Ti si moj sin, ja te danas rodih.“ (Jevrejima 5:4-5; ref. Psalam 2:7)

Da li se Hrist kvalifikovao u svim ovim tačkama? Da. Je li njegova kvalifikacija bolja od zemaljskih levitskih sveštenika? Da. Kao čovjek, Hrist je bio jedan od nas. Kao Sin Božji (grčki: *monogenes*), on je proistekao od Oca i bio u jedinstvu sa Ocem. Njegova ljudskost se svodi na to gdje smo mi. Njegovo božansko poslanje je tamo gdje je Bog i on je taj koji je premostio jaz između zemlje i Boga. Zemaljski sveštenici nisu mogli premostiti taj jaz. Zato su morali da prinose žrtve i za sebe. Ali Hrist nije imao tu potrebu i on je premostio jaz između nas i Boga. Zahvaljujemo Bogu na ovakvom svešteniku.

Nijedan od zemaljskih sveštenika nije imao ovu kvalifikaciju.

Na žalost, trinitarski teolozi nisu svjesni da premisom o trojstvu uništavaju jedinstvenu predkvalifikaciju Sina Božjeg da postane naš Spasitelj i Prvosveštenik. Sa vjerovanjem o tri su-jednaka i su-vječna boga, neki dolaze do zaključka da je „ulogu Sina“ mogao preuzeti bilo koji od njih. „Uloga“ ovdje podrazumijeva da se Sin Božji predstavlja nečim što nije u stvarnosti. Mnogo zbrke i nebuloza je izazvala ova antibiblijska dogma.

A na drugom mjestu kaže: „Ti si sveštenik do vijeka po redu Melhisedekovom.“ (Jevrejima 5:6)

Ovo je citat iz Psalma 110:4. To je Bog koji govori Hristu i Bog kaže svom Sinu: „Ja sam te postavio za sveštenika do vijeka.“ Šta znači „do vijeka“? U ovom kontekstu, to je „u vijeku“ odnosno razdoblju Plana spasenja koje je za tu svrhu određeno (isto u Jevrejima 6:20; 7:17,21,24). Vidi takođe Postanje 14:18. Dakle, Hrist će imati funkciju našeg Prvosveštenika dokle to god bude potrebno prema Planu spasenja. Nakon toga vraća se kao Kralj nad kraljevima.

Postavlja se pitanje zašto je Hrist sveštenik po Melhisedekovom redu, a ne po Aranovom. Melhisedek je ličnost koja se pojavljuje na sceni u događaju zapisanom u Postanju 14. glava. Melhi-Sedek znači „kralj pravde“ i on je bio „sveštenik Boga Najvišega“ (Jevrejima 7:1). Naravno nema ni govora da je Melhisedek bio neka imaginarna ili mistična ličnost. On je očito bio dobro poznat svima u širem području, jer niko nije postavljao pitanja o njegovom identitetu, niti se on pojavio niotkuda, na neobičan način. Vrlo je moguće da se zapravo radilo o patrijarhu Simu (Šemu). U to vrijeme, takvih znamenitih ličnosti morao je biti jako mali broj.

Pavle kaže u Jevrejima 7:1-3 da nemamo zapisa o Melhisedekovom rodoslovu. Ovaj tekst kaže da je on upoređen sa Sinom Božjim. Melhisedek je, dakle, simbol ili tip Hrista.

Događaj opisan u Postanju 14 pruža podatke kojima pokazuje da je Melhisedekovo sveštenstvo nadmoćnije od Aronovog. Ovo je prvo prikazano činjenicom da je Abram dao desetak Melhisedeku (Jevrejima

7:2, 4-6). Leviti su bili Abramovi potomci. Drugo, blagosiljanjem Abrama Melhisedek se pokazao većim od njega (stihovi 6-7). Treće, Melhisedekovo sveštenstvo ostaje zauvijek (stih 3). U Jevrejima poslanici Melhisedek je predlika Hristovog sveštenstva (stih 3).

Proročanstvo o Isusovom sveštenstvu po Melhisedekovu redu pokazuje da je aronsko sveštenstvo bilo prolazno (stihovi 11-14), a savršenstvo – odnosno spasenje od grijeha – nije bilo moguće ostvariti po aronskom sveštenstvu. To znači da je Bog namjeravao promijeniti sveštenečki zakon kako bi omogućio nekome ko nije bio Aronov potomak da postane prvosveštenik. Kad stigne novi prvosveštenik po Melhisedekovu redu, tipsko sveštenstvo će prestati (stihovi 15-19). Hrist je postao sveštenik ne samo na osnovu rodoslovnih veza, već i božanskom objavom. Njegovo sveštenstvo je trajno jer je njegov život trajan.

Zašto Pavle naglašava Melhisedekov red? Iz razloga što Melhisedek nije sam predstavnik ili predlika Hristovog sveštenstva. Taj red postoji još od Adama, preko svih patrijarha koji su upražnjavali tipsku sveštenečku službu koja je vjekovima ukazivala na Hristovo djelo pomirenja. I taj red je stariji i nadmoćniji od levitskog reda ustanovljenog u obrednom zakonu za potrebe službe u svetišću iz praktičnih razloga.

U suštini Isus Hrist je jedini pravi sveštenečki posrednik između Boga i ljudskog roda. Aronovo i Melhisedekovo sveštenstvo služe samo kao modeli Hristove djelotvorne službe. „Jer jedan je Bog, i jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovjek, Hristos Isus, koji je sebe dao kao odgovarajuću otkupninu za sve, za svjedočanstvo u svoje vrijeme.“ (1. Timoteju 2:5-6)

Superiornost Hristovog sveštenstva temelji se na božanskoj zakletvi. Ono je nadmoćno „pošto on ostaje dovijeka, i ima nezamjenljivo sveštenstvo“. (Jevrejima 7:24) Zato je njegovo sveštenstvo nepromjenljivo. Na kraju, Hrist je superiorniji sveštenik jer je bezgrešan i ne mora prinostiti žrtve za svoje vlastite grijeha (stihovi 26-27). Svoju službu vrši u potpunosti za druge (stih 25).

U danima dok je bio u tijelu, on [Hristos] je sa silnim vapajima i suzama upućivao usrdne molitve i molbe onome koji ga je mogao spasti od smrti, i bivao je uslišen zbog svoje pobožnosti. (Jevrejima 5:7)

Pisac Poslanice Jevrejima je takođe spomenuo Psalam 22, koji opisuje bezgrešnog lika koji vapi Bogu da bude spasen (Psalam 22:24; Jevrejima 2:12). Isusova patnja na krstu dovela je do doslovnog ispunjenja riječi tog psalma. Neki vjeruju da pisac Poslanice Jevrejima možda takođe misli na Isusove molitve u agoniji u Getsimanskom vrtu prije njegovog hapšenja (Matej 26:39; Luka 22:42). Isusova smrt na krstu bila je žrtva prinesena, jednom za svagda, za ljudski grijeh (Jevrejima 9:26).

Naravno, Isusa su ubili oni koji su ga uhapsili. „Spas“ koji je dobio nije bio *od* smrti, već *iz* smrti. Isusovo uskrsenje bilo je krajnji znak njegovog prihvatanja i odobravanja od strane Boga.

Iako je bio Sin Božji, iz onoga što je pretrpio naučio se poslušnosti. (Jevrejima 5:8)

Prema Svetom pismu, Hrist je dobrovoljno izabrao da iskusi ljudske slabosti i patnje (Filipljanima 2:6-8; Matej 4:2; Jovan 4:6). I, prema ovom i drugim stihovima, on je morao da doživi učenje i rast kao svaki čovjek. Baš kao u Luki 2:52, za Isusa se kaže da je „učio“ kroz svoje borbe. Treba napomenuti da je, u kontekstu originalnog pisanja, koncept „učenja“ usko vezan za ideju „iskustva“. Fokus ovog stiha nije toliko na tome da je Isus postao svjestan šta je patnja, već da je Isus zapravo sproveo u praksu ono na šta je pozvan.

U ovom stihu postoji poetska rima koja se ne prevodi na naš jezik. Grčke riječi za „on je naučio“ i „on je patio“ su *emathen* i *e-pathen*, respektivno.

I savršivši se, postao je svima koji su mu poslušni uzrok vječnog spasenja... (Jevrejima 5:9)

Isusova misija Mesije zahtijevala je da iskusi našu ljudskost. Prethodni stih objašnjava da se Isus „naučio“ poslušnosti, što takođe treba shvatiti kao fokus više na iskustvu nego na znanju.

Ovdje se kaže da se Isus „usavršio.“ Izraz „savršen“ u većini biblijskih konteksta nosi ideju završetka ili zrelosti. Do sada je pisac Poslanice Jevrejima objašnjavao kako Isus ispunjava zahtjeve i kralja i velikog sveštenika. Da bi djelovao kao naš konačni Prvosveštenik, Isus je morao biti potpuno čovjek (Jevrejima 2:17) i da prinosi molitve i žrtvu u naše ime (Jevrejima 5:1, 7). Nakon što je to učinio, Isus je „učinjen savršenim“, u smislu da je doveden do potpunog ispunjenja tih uslova.

Iako Isusova misija kao Prvosveštenika uključuje zarađivanje vječnog spasenja za sve koji vjeruju, kontekst ovog stiha treba imati na umu. Ovaj odlomak je još uvijek u kontekstu Jevrejima 1:14, i kasnijih stihova kao što je Jevrejima 9:15, koji su u kontekstu našeg „nasleđa“. Kao što se ogleda u Marku 8:34-35, ovaj stih ukazuje na aspekt spasenja „posvećenja“, koji zavisi od naše poslušnosti Bogu.

U kontekstu poslušnosti, nasleđa i tako dalje, možemo u potpunosti razumjeti smisao pisca. Isusova uloga kao Prvosveštenika čini ga posrednikom između nas i Boga (1. Timoteju 2:5). Njegova sposobnost da saosjeća s našim slabostima (Jevrejima 4:15) i naše povjerenje da mu se približimo (Jevrejima 4:16) znače da smo potpuno opremljeni za naše hrišćanske živote. Kao što će pisac kasnije reći, Isus nam daje sve što nam je potrebno da bismo uspješno živjeli po Božjoj volji (Jevrejima 7:25; 1. Korinćanima 10:13; 2. Petrova 1:3-4).

...pozvan od Boga za prvosveštenika po redu Melhisedekovu. (Jevrejima 5:10)

U čitavoj istoriji Izraela, uloge kralja i prvosveštenika bile su odvojene. Međutim, kao što je Stari savez predvidio, dolazi dan kada će ove titule biti spojene u jednoj osobi (Zaharija 6:12-13). U Postanju, Melhisedek je opisan i kao prvosveštenik i kao kralj (Postanje 14:18). Isus, kao prorečeni Mesija, je prvosveštenik kao što je bio Melhisedek – prožet i kraljevskom vlašću.

Autor Poslanice Jevrejima zna da je to važno naglasiti i da to treba dalje razvijati. Međutim, jevrejskim hrišćanima kojima piše potrebno je još jedno upozorenje. Prvo je došlo u Jevrejima 2:1-4,

podsjecajući ih da budu marljiviji u svojoj vjeri. Drugo je došlo u poglavljima 3 i 4, kao upozorenje na neposlušnost i nevjerstvo.

O njemu imamo mnogo toga da kažemo, ali teško je to objasniti, jer ste postali lijeni u slušanju. (Jevrejima 5:11)

U ovom stihu, pisac svoje čitaoce naziva „lijenim u slušanju“. Kritika ovdje nije da su ti hrišćani neinteligentni ili nesposobni za razumijevanje. Umjesto toga, oni su nemarni prema svojoj vjeri. Ovo je odjek upozorenja datog u Jevrejima 2:1-4, gdje pisac apeluje na svoju publiku da obrati „veću pažnju“ na ove stvari.

Jer premda posle toliko vremena već treba da ste učitelji, vama je opet potreban neko da vas ispočetka poučava osnovama Božjih svetih objava. Takvi ste da vam treba mlijeko, a ne čvrsta hrana. (Jevrejima 5:12)

U ovim stihovima pisac objašnjava njihovu manu kroz analogiju razvoja djeteta. Dojenčad moraju da prežive na mlijeku, jer nisu dovoljno zrela za preradu čvrste hrane. Vremenom, međutim, djetetov organizam raste i ono treba da pređe na nešto drugo osim mlijeka. Na isti način, duhovni rast hrišćanina mora započeti jednostavnijim stvarima (1. Petrova 2:2). S vremenom, duhovni rast bi trebao navesti vjernika da razumije ideje sa većom suštinom (1. Korinćanima 3:1).

Međutim, ako osoba ostane u ovom stanju duhovnog djetinjstva, kada je trebala dovoljno narasti da može podnijeti čvršću duhovnu „hranu“, onda je sama kriva (Efescima 4:11-15).

Kako pisac kaže, hrišćani kojima piše uložili su više nego dovoljno vremena. Oni bi do sada trebali moći podučavati druge, ali umjesto toga oni su još uvijek duhovna djeca. Zašto? Zato što su bili spori i lijeni u svom pristupu vjeri. Umjesto da su sami sposobni da podučavaju druge, još ih treba poučavati, kao da su samo novoobraćenici u vjeru!

Jer ko se god hrani mlijekom, nevješt je u riječi pravednosti, jer je dijete. A čvrsta hrana je za zrele, za one kojima je moć zapažanja iskustvom uvježbana za razlikovanje dobra od zla. (stihovi 13-14)

Kontekst ovih stihova je duhovna nezrelost zbog lijenosti. Oni

koji su inertni i nezainteresovani za svoj duhovni rast jednostavno neće rasti. Duhovno, oni su kao bebe, koje mogu da konzumiraju samo najjednostavnije stvari, a nemaju sposobnost da obrade bilo šta od prave suštine.

Baš kao što dijete mora biti osposobljeno da preraste mlijeko i pređe na čvrstu hranu, tako i hrišćanska duhovna zrelost mora rasti kroz trud i iskustvo. 13. stih koristio je izraz *apeiros* da opiše ove duhovne bebe, što znači da su neiskusne ili nevješte. Duhovna zrelost nema nikakve veze sa godinama, jer je moguće dugo, dugo ostati nezreo hrišćanin. Umjesto toga, zrelost uključuje razvijanje sposobnosti da svoju vjeru stavimo u praktičnu upotrebu.

U kontekstu Poslanice Jevrejima, ovo ima sve veze sa svrsishodnim naporom. Zahtijeva da osoba „obrati mnogo više pažnje“ na vjeru (Jevrejima 2:1). To znači da hrišćani trebaju slijediti Božju volju bez straha i neposlušnosti (Jevrejima 4:11). Zrelost zahtijeva da osoba nauči koristiti naše najveće duhovno oruđe, Riječ Božju (Jevrejima 4:12), kako bi pomogla našem razlučivanju. Krajnji rezultat, prema ovom 14. stihu, je osoba koja može razlikovati dobro od zla. Ovdje se radi o više od moralnih dilema – to je takođe upućivanje na poznavanje razlike između istinitog, pobožnog učenja i svjetovne, lažne vjere.

6. Cijena napuštanja Hrista

Zato da se ostavimo osnova Hristove nauke i da se damo na u-savršavanje: da ne postavljamo opet temelje pokajanja od mrtvih djela, i vjere u Boga, učenje o krštenju, polaganju ruku, uskrsenju mrtvih i budućem sudu. To ćemo i učiniti, ako Bog dopusti. (Jevrejima 6:1-3)

Jevrejima 5:11 do 6:12 govori o cijeni napuštanja Hrista. To je vrlo ozbiljan problem i vrlo važna istina o kojoj se govori u ovom dijelu. Poslanica Jevrejima je upućena jevrejskim hrišćanima koji su gubili vjeru. Postajali su obeshrabreni. Odustajali su od Hrista i vraćali se judaizmu. Odustajali su od svoje vjere u Hrista. Pavle kaže da je glavni razlog zašto su slabi zato što nisu duhovno porasli.

Sličan problem, samo izražen na drugačiji način, imala je skupština u Korintu: „I tako vam ja, braćo, nisam mogao govoriti kao duhovnim ljudima, nego kao tjelesnim ljudima, kao maloj djeci u Hristu. Hranio sam vas mlijekom, a ne čvrstom hranom, jer je još niste mogli podnijeti. A ni sada je ne možete podnijeti, jer ste još tjelesni.“ (1. Korinćanima 3:1-3)

Pavle identifikuje „bebe“ u Hristu kao „tjelesne“. To znači da ovim hrišćanima dominira njihova grešna priroda ili svjetovni obziri i svjetovni način razmišljanja.

Problem „beba u Hristu“ je što se lako vraćaju na „fabrička po-dešavanja“. U iskušenju su da napuste istinu i vrate se lakšoj popularnijoj vjeri. Problem je takođe što nisu u stanju da razluče istinu od zablude. Na svaku novu ideju koja dođe na tržište oni padnu na nju. Tako se umnožavaju odvojene grupe i sekte.

U uvodu šeste glave, Pavle apeluje da se ostave osnova hrišćanstva, što znači da trebaju preći na dublje i šire razumijevanje stvari. Da se ne bave neprekidno osnovama i ostaju na tom nivou znanja. To otkriva i nedostatak samopouzdanja.

Umjesto da pređu na zrelu vjeru, ovi rani jevrejski hrišćani zaglavili su u kolotečini. Opasnosti ovoga će biti objašnjene u narednih nekoliko stihova. Za sada, međutim, autor jasno stavlja do znanja da nema vrijednosti u ponovnom podučavanju osnova. Kretanje naprijed je jedina razumna opcija, tako da je upravo to ono što će poslanica Jevrejima učiniti.

Duhovna nezrelost dovodi do posledica koje moramo da izbjegavamo.

Stihovi 1 i 2 sadrže reference na nekoliko doktrina. Ovo bi se smatralo osnovama, u vrijeme kada je pisana poslanica Jevrejima. To su takođe bili koncepti koje su judaizam i hrišćanstvo različito tumačili. Više nego vjerovatno, to su bila područja u kojima su proganjani jevrejski hrišćani bili pod pritiskom da se vrate judaizmu. Čini se da svrha njihovog iznošenja ima dva cilja. Prvo, da se naglasi da je to samo početak nečijeg razumijevanja vjere. Drugo, taj pritisak iz vanjskog svijeta ne bi trebao potkopati našu posvećenost istini.

Glavna tema sukoba između ranog hrišćanstva i judaizma bila je svrha ritualnih djela. Kao što su ljudi poput Pavla često izjavljivali, ovo je samo trebalo da ukaže na put do Hrista (Galatima 3:24). Oni nikada nisu bili namijenjeni da budu konačna riječ o našem odnosu prema Bogu. Za hrišćanina, ovaj koncept treba dobro razumjeti i ne podlijegati sumnji. Napraviti korak unatrag, još jednom provjeravajući ove sakramente, hrišćaninu bi bilo mnogo teže da u potpunosti shvati svoje spasenje.

Autorova nada, izražena u 3. stihu, je da će čitaoci, preskakanjem ovih osnova i prelaskom na dublje ideje, doći do boljeg razumijevanja, potpunije i sigurnije vjere.

Jer one koji su jednom prosvijetljeni i koji su okusili nebeski dar i bili sudionici Duha svetoga, i koji su okusili dobru riječ Božju i sile svijeta koji dolazi, a zatim su otpali, nije moguće opet dovesti do pokajanja, jer sami ponovo razapinju Sina Božjeg i izvrgavaju ga ruglu. (Jevrejima 6:4-6)

Ovi stihovi se direktno suprotstavljaju doktrini vječne sigurnosti,

tj. kalvinističkom vjerovanju u predestinaciju „jednom spasen, zauvijek spasen“. Prema toj doktrini, spasenje se ne zarađuje djelima (Rimljanima 3:20; 11:6), te se stoga ne može ni izgubiti djelima (1. Jovanova 1:9). Ovo može da zvuči uvjerljivo ali jednostavno nije tačno.

Šta se dešava ako nema duhovnog rasta? Opasnost je da izgubite vjeru. Moramo napraviti razliku između onih koji nazaduju i otpadnika. Nazaduje onaj koji je prestao da dolazi u svoju zajednicu, koji se možda više ne moli, koji je postao ono što bismo mogli nazvati „vjernik sa strane“, ali i dalje vjeruje u Hrista. On i dalje vjeruje u zdrave doktrine.

Otpadnik je osoba koja namjerno, hotimično odbacuje Hrista kao svog Spasitelja. Ovaj odjeljak se ne bavi onima koji nazaduju. Radi se o otpadnicima, onima koji su poznavali jevanđelje, koji su razumjeli istinu i koji su nanovo rođeni kao hrišćani, ali su namjerno rekli „zbogom“ Hristu. Oni sada ne žele ništa sa Hristom.

Ono što Pavle ovdje kaže je: „Ako ste zaista razumjeli jevanđelje i zaista ste razumjeli i prihvatili istinu onakvu kakva je u Hristu, i nanovo ste rođeni i namjerno odbacujete Isusa Hrista (to nije nazadovanje), i ne želite da imate ništa sa Hristom, nemoguće je vratiti se.“ Dakle, problem je što sada radite nešto namjerno što ste prije radili iz neznanja.

Ne možemo iznova „razapinjati Hrista“. Šta to znači? Mi svakako nismo lično razapinjali Hrista. Ono što je razapelo Hrista bila je grešna, ljudska priroda. Vidite, problem naše prirode je što je ego-centrična. Želimo da živimo za sebe. Sada ne možete živjeti za sebe osim ako ne odgurnete sve što vam se nađe na putu. Koliko daleko grešna priroda može ići? Kada će ljudska bića biti zadovoljna? Da nam je Bog dopustio da imamo punu vlast, koliko bismo daleko otišli? Išli bismo onoliko daleko koliko je Lucifer želio: da zauzmemo mjesto Boga. Jedini način na koji je Lucifer mogao zauzeti mjesto Hrista koji je sjedio s desne strane Boga bio je da se riješi Hrista (vidi: Jovan 8:44). Lucifer je želio da se oslobodi Hrista kako bi zauzeo

njegovo mjesto.

Na krstu je Isus rekao nešto ljudima koji su ga uhapsili. Rekao je: „Kada sam bio s vama u hramu niko me nije mogao dodirnuti jer moj čas još nije došao. Ali ovo je vaš čas i princa tame.“ Šta je Isus mislio pod tim? Bog je rekao: „Ukloniću svoju zaštitu sa svog Sina i neka grijeh ima svoju punu vlast, neka tijelo ima svoju punu vlast.“ A šta je „tijelo“ učinilo sa Hristom? Razapelo ga je. Pilat je Jevrejima dao dva izbora: Barabu, koji je bio zločinac, i Isusa, u kome nije našao nikakvu grešku. A šta je narod izabrao? Barabu! Zašto? „Zato što je bio jedan od nas. Možda je loš, ali je i dalje jedan od nas. Ovaj čovjek nije naš, nije kao mi, hajde da ga ubijemo.“

Ono što je Bog otkrio na krstu je da će grešno tijelo, ako mu se pruži prilika, na kraju staviti Hrista na krst. To znači da svi mi, bez izuzetka imamo prirodu, ako nam se dozvoli da imamo kontrolu, na kraju ćemo razapeti Hrista. Bog će to dokazati na kraju milenijuma. Kada se spusti Novi Jerusalem, šta će učiniti ljudi pod Sotonom? Hoće li reći: „Imate sreće; volio bih da smo tamo“? Ne, oni će napasti grad. Oni otkrivaju svoju pravu prirodu. Zato ih Bog ne može uzeti na nebo. Jer oni su ubice u svojim srcima.

Bog toleriše neznanje. Ali nakon što ste otkrili istinu i predali svoje tijelo krstu (tamo mu je mjesto), postali hrišćanin i shvatili da su Hrista naši grijesi stavili tamo, onda ako okrenete leđa vi namjerno kažete: „Hajde da ga razapnemo!“ To više nije iz neznanja. Kako to možemo učiniti i onda se vratiti nazad? Pavle kaže: „Došli ste do tačke bez povratka.“ Zato trebamo utvrditi ljude u jevandjelju. Što jasnije razumiju jevandjelje, to im je teže reći „zbogom“. Zato treba da rastemo u zrelosti kako bi postalo sve teže i teže odbaciti Hrista. Mi hrišćani smo ovdje u opasnosti. Problem nije u tome što smo izgubljeni. Problem s nama hrišćanima je u tome što se vrlo lako udaljimo od Hrista.

Moramo biti jasni, jer Pavle kaže da je nemoguće da se pokajemo ako smo Hrista namjerno razapeli. Mi to radimo namjerno, a ne iz neznanja.

Kada su Jevreji razapeli Hrista, Bog je bio voljan da im oprostí. Nisu stigli do tačke bez povratka. Ali kada je Hrist uskrsnuo iz mrtvih i kada su vojnici došli da daju svoj izvještaj: „Ovaj čovjek koga ste razapeli mora da je Sin Božji jer je uskrsnuo iz mrtvih“, tada više nisu imali izgovora. Shvatili su da su ga namjerno razapeli (Djela 2:36). I mogli su da se pokaju, još nije bilo prekasno.

Ali šta je Kajafa učinio? Podmitio je vojnike. Drugim riječima, Kajafa je imao dva izbora. Jedan od njih je bio da prizna da je odgovoran za razapinjanje Mesije. Drugi je bio da negira, i da prikríje ono što je učinio, i podmiti vojnike i Pilata. Šta je uradio? Uradio je ovo drugo. Stigao je do tačke bez povratka.

Dakle, postoje samo dvije stvari koje možete učiniti s Hristom. Upravo to će se dogoditi na kraju vremena, samo dvije stvari. Možemo ili biti razapeti sa Hristom (Galatima 2:20) ili ga možemo razapeti. Neće biti sredine.

Zato treba da rastemo u zrelosti jer što ste slabiji kao hrišćanin i što duže ostajete nezreli, đavolu je lakše da vas izvuče da postanete neprijatelji Božiji. Najveći neprijatelji Božjeg naroda u poslednjim danima biće ljudi koji su namjerno okrenuli leđa Hristu.

Da sumiramo Pavlova upozorenja:

1. Ne mogu da vas nahranim.
2. Vi ste na opasnom terenu.
3. Kada okrenete leđa Hristu i potpuno ga se odreknete, došli ste do tačke bez povratka.

Potrebno nam je duhovno sidro, čvrsto znanje i čvrsto povjerenje. Rastenje u vjeri je istovremeno udaljavanje sa Sotonine teritorije i približavanje nebeskom Hananu. Što se više udaljavate to vam svijet postaje manje privlačan. Ovdje naravno treba biti oprezan i napraviti jasnu razliku između čvrste i zdrave vjere i fanatizma.

Nemojte brkati proučavanje Biblije sa čitanjem Biblije. Postoje neki ljudi koji su pročitali Bibliju po desetak i više puta, a nisu proučavali. Jednostavnim jezikom rečeno, Biblija je skriveno blago. A da bi bilo ko otkrio skriveno blago mora se malo kopati. Ne smijemo

steći utisak da ne možete proučavati Bibliju ako nemate teološku o-buku. To je zabluda. Zapravo, što više obrazovanja imate u teologiji, to postaje teže. Zašto? Zato što više zavisite od svog intelekta nego od Duha. To je opasnost.

Naime, zemlja koja upija kišu što često na nju pada i koja zatim rađa bilje korisno onima za koje se ona i obrađuje, prima blagoslov od Boga. Ali ako rađa trnje i korov, odbačena je i blizu je prokletstva, a na kraju biva spaljena. (Jevrejima 6:7-8)

Metafora koja je ovdje data je polje farmera, koje ili reaguje na kišu dajući dobre usjeve, ili uzgajajući korov i trnje. Blagoslovena su produktivna polja. Korov se uništava i odbacuje. Ako njegujete svoje hrišćansko iskustvo, ako sebi dopustite da odrastete u Hristu onda je krajnji rezultat isti kao kada imate baštu. Šta se dešava u vrijeme žetve? Dobijate puno proizvoda i uživete u tome. Ali ako zanemarite svoju baštu, završićete sa korovom i morate ga spaliti. Pavle kaže da će osoba koja njeguje svoje hrišćansko iskustvo završiti s blagoslovom. Oni koji ne njeguju svoje hrišćansko iskustvo na kraju će biti odbačeni.

Ali premda ovako govorimo, uvjereni smo, voljeni, da vi idete boljim putem, koji vodi do spasenja. Jer Bog nije nepravedan pa da zaboravi vaš trud i ljubav koju ste pokazali prema njegovom imenu, time što ste služili svetima i što im i dalje služite. (Jevrejima 6:9-10)

Ovo je odlomak koji je izazvao velike poteškoće u hrišćanskoj crkvi. Veliki dio protestantske hrišćanske crkve sastavljen je od onoga što nazivamo kalvinistima. Kalvinisti vjeruju da je osoba spašena ili izgubljena na osnovu Božjeg izbora. Bog je izabrao neke ljude da budu spašeni i zato što je On suveren, jer je on šef, ako je izabrao tebe da budeš spašen, bićeš spašen. Nikad se ne možeš izgubiti. I upravo iz ovog koncepta imamo doktrinu „jednom spašen, uvijek spašen“.

Šta oni sada rade s ovim odlomkom koji kaže da je moguće da hrišćanin izgubi svoje spasenje? Kažu: „Pa, ovo nije istina. Ti ljudi uopšte nisu bili istinski preobraćeni. Ako su obraćeni, Bog ih je

izabrao da budu spašeni i, stoga, nikada ne bi mogli biti izgubljeni.“ Kad naiđu na ovakve tekstove nastupa intelektualna akrobatika. Oni tvrde da zemljoradnik ne uništava njivu, kao što Bog ne osuđuje palog vjernika (1. Jovanova 1:9; Jovan 10:28-30). Ali jedini lijek za polje ugušeno trnjem je vatra, da spali trnje i vrati njegov napredak. Na isti način, Božja vatra i sud nad palim hrišćanima ne znači gubitak spasenja. Umjesto toga, to znači iskusiti bol i patnju, kako bi nas pripremili da vjerujemo i slušamo. Na sličan manipulišu osujećivanjem ulaska većine Izraelaca u Hanan.

U cijelom pismu Jevrejima Pavle upozorava. On naizmjenično ohrabruje da se nastavi i upozorava ako odustanete od svoje vjere. Podsjetimo se da iako pravednost koja vas spašava nikada ne može biti uništena, naša vjera je razoriva. Ako ste imali dobro hrišćansko iskustvo, ne možete se osloniti na svoje prošlo iskustvo. Hrišćanski život je stalna borba. U trenutku kada se opustite nalazite se na opasnom terenu.

Drugim riječima, na ovom svijetu postoje dvije velike sile. Postoji Bog, koji je Stvoritelj i Spasitelj čovječanstva i postoji Đavo, koji je knez ovog svijeta. Obje sile se bore za našu lojalnost. Ali Bog neće nikoga prisiliti na spasenje. Dakle, moguće je da izgubite svoje spasenje.

*„A pravednik će živjeti vjerom,“ ali „ako odstupi, neće biti po volji moje duše.“ A mi nismo od onih koji se **povlače u propast**, već od vjere na zadobijanje duše. (Jevrejima 10:38-39)*

Nema načina da se opustite u ovom svijetu do Hristovog dolaska. Postoji bitka za vašu dušu i postoji opasnost u opuštanju vašeg hrišćanskog iskustva. U životu svakog ljudskog bića postoji struja. Struja je prema grijehu, prema svijetu.

I svi će vas mrzjeti zbog moga imena. Ali, ko istraje do kraja, biće spašen. (Matej 10:22)

Imajte na umu da postoji zahtjev za istrajnošću.

U Pavlovim spisima, on koristi sliku trke u smislu hrišćanskog života. On to nikada neće iskoristiti u smislu spasenja. Spasenje je

dar. Ali u trenutku kada prihvatite Hrista, to je kao trka i morate trčati svom snagom da biste došli do cilja. Šesta glava poslanice Jevrejima je upozorenje da svoju religiju ne smijete shvatati olako.

Ali želimo da svako od vas pokazuje takvu marljivost kako biste sve do kraja bili potpuno sigurni u ispunjenje svoje nade, da se ne ulijenite, već da se ugledate na one koji zbog svoje vjere i strpljenja nasleđuju ono što je obećano. (Jevrejima 6:11-12)

Ne odustajte od svoje vjere dok ne stignete u Hanan. Drugim riječima, držite se svoje vjere dok tamo ne stignete. Proces ulenjivanja o kome je ovdje riječ može biti vrlo spor, naizgled neprimjetan.

Postoji mnogo načina na koje će đavo pokušati da vas izvuče iz Hrista. Pokušaće da vas zaokupi materijalnim stvarima. Koristiće prijatelje. Koristiće rođake. On će iskoristiti sve da vas izvuče iz Hrista. Privlačnost je veća kada ste bebe u Hristu. Pokušaće vas zaokupiti pitanjima koja nisu zdrava za vaš hrišćanski rast. On će pokušati da vas skrene sa jevanđelja na stvari koje nemaju veze s vašim rastom u hrišćanskom životu. On će pokušati da vas izvuče iz Hrista progonom, ali zapamtite da se morate držati do kraja. To je razlog zašto Pavle u ovom odlomku stavlja toliko naglaska na strpljenje. „Ne budite lijeni. Ne popuštajte svoj hrišćanski stisak, već budite sledbenici onih koji kroz vjeru i strpljenje baštine obećanje.“

Moramo razviti strpljenje i istrajnost (Rimljanima 5:3-4; 2. Petrova 1:4-9).

Ako ne rastete, ne možete vidjeti Hanan. To je predaleko. Imaćete tendenciju da gledate unazad u Egipat. Zato moramo rasti. Ne postoji takva stvar kao što je stagnirajući hrišćanin.

Naša pala ljudska priroda je naš najveći neprijatelj i Đavo će koristiti naše tijelo da nas odvuče od Hrista. Ne vrijedi uživati u svijetu jednu sezonu i izgubiti vječnost. Ali mi ljudi sada želimo sve. I to je problem. Zato moramo razviti strpljenje. Zato i mi moramo rasti, jer što smo kao hrišćani slabiji, đavo nas lakše odvlači od Hrista. Ako ne rastemo, na opasnom smo tlu. „A oni koji pripadaju Hristu razapeli su tijelo s njegovim strastima i žudnjama.“ (Galatima 5:24) Biti

hrišćanin nije nešto najprijetnije na ovom svijetu. Postoje teškoće s kojima se moramo suočiti. Postoji rast koji moramo doživjeti jer živimo na neprijateljskoj teritoriji.

Privlačnosti za pridruživanje svijetu će biti sve veće. Zato će, kako se budemo približavali kraju, doći do polarizacije. Oni koji su bili vjerni ostaće bliski Bogu, a oni koji su bili mlaki biće „izbljuvani“. Ne možete zauvijek biti mlaki hrišćani. Morate rasti! Ako ne rastete, kad dođe kriza nećete se moći suočiti s njom.

Izvjescnost Božjih obećanja

Jer kad je Bog Abramom dao obećanje, pošto nije imao nikog većeg da se njime zakune, zakleo se samim sobom: „Zaista ću te blagosloviti i zaista ću te umnožiti.“ (Jevrejima 6:13-14)

Bog dolazi Abramom sa obećanjem i da garantuje obećanje daje zakletvu. U tom kontekstu imamo uput „Ne uzimaj uzalud imena Gospoda Boga svojega.“ Kada položite zakletvu u ime Boga, ne usuđujete se odlagati da je ispunite.

Pavle kaže da je Bog dao obećanje Abramom. Kakvo je to obećanje? Pavle citira samo dio obećanja u četrnaestom stihu. „Zaista ću te blagosloviti i zaista ću te umnožiti.“ Ali moramo sagledati cijelo obećanje: „Zaista ću te blagosloviti i zaista ću umnožiti tvoje potomstvo da ga bude kao zvijezda na nebesima i kao pijeska na obali mora. Tvoje će potomstvo preuzeti kapiju svojih neprijatelja, i preko tvog potomstva blagosloviće se svi narodi na zemlji zato što si poslušao moj glas.“ (Postanje 22:17-18)

Tako se Bog zakleo Abramom. Problem je što se zakletva uvijek daje u ime nekoga ko je iznad vas. Ljudi daju zakletvu u ime Boga koji je vladar univerzuma. U čije ime se Bog može zakleti? Ne postoji niko iznad Njega. Tako čitamo u Jevrejima 6. glava da se zakleo svojim imenom, jer ne postoji veće na koje bi se mogao zakleti.

I tako je Abram, pokazavši strpljenje, dobio to obećanje. Jer ljudi se zaklinju onim ko je veći i zakletva im je, kao garancija, kraj svake rasprave. (Jevrejima 6:15-16)

Zakletva je bila da će u Abramovom potomstvu (sjemenu) blagosloviti cio svijet. Kroz to jedno sjeme cio ljudski rod će biti blagosloven i kroz ovo sjeme će imati mnogo djece – koliko zvijezda na nebu i pijeska morskog. Ko je bilo to sjeme? Prvobitno sjeme je bio Isak, ali konačno sjeme je bio Isus Hrist (Galatima 3:16).

Abram je pokazao strpljenje. Koliko je dugo Abram čekao da Bog ispuni obećanje? Bilo je to dvadeset pet godina. Abram je imao sedamdeset pet godina kada je obećanje prvi put stiglo. Da li je Abram odustao od nade u obećanje? Nije odustao, ali je pokušao pomoći Bogu da ubrza stvar. Osjećao je da je možda Bogu potrebna pomoć. Bog ga je ispravio zbog toga.

Uzmite ovo i primijenite na sebe duhovno. Postali ste hrišćanin i gledate svoj učinak. Vidite li uspjeh ili vidite neuspjeh? Šta vidite? Postajete obeshrabreni i đavo dolazi k vama i kaže: „Znaš da te Bog neće odvesti u raj jer si promašaj.“

Zato morate zapamtiti da naše konačno spasenje nije zasnovano na našem uspjehu već na Božjem obećanju, Božjem obećanju koje je dao Abram i preko Abrama nama. Iz svih dokaza Abram nije mogao vidjeti kako bi mogao imati dijete. Baš kao što Noje iz svih naučnih dokaza nije mogao shvatiti kako će padati kiša i poplaviti cijelu zemlju. Da li je vjerovao Bogu? Da. I Abram je ostao pri svojoj vjeri (Rimljanima 4:17). Abram je tip svakog vjernika koji će na kraju biti spašen (Rimljanima 4:22).

Drugim riječima, Bog je dao obećanje da će spasiti svijet, ali u slučaju da bilo koje ljudsko biće posumnja, dao je zakletvu, što znači da će održati svoje obećanje. Isus Hrist je takođe dao obećanje učenicima: „Doći ću ponovo. Vjerujte u Boga, i vjerujete u mene. U kući moga Oca mnogo je stanova.“ Koliko ima tih „stanova“? Koliko god je potrebno, ne postoji ograničenje.

Zato je i Bog, želeći da nasljednicima obećanja jasnije pokaže nepromjenljivost svoje namjere, potvrdio to zakletvom, da bismo – pomoću dvije nepromjenljive stvari u kojima nije moguće Bogu slagati – imali snažnu utjehu koji smo pribjegli utočištu da se držimo

očekivanja koje je postavljeno pred nas, koje nam je sigurno i čvrsto kao sidro duše i ulazi unutra iza zavjese, gdje je za nas kao prethodnik ušao Isus, koji je do vijeka postao prvosveštenik po redu Melhisedekovom. (Jevrejima 6:17-20)

Zakletve su ono što nesigurna, pogrešiva ljudska bića očekuju od grešnih, pogrešivih ljudskih bića da bi imala povjerenja u obećanje. Postoji prirodna ljudska sklonost da budu sumnjičavi prema riječima druge osobe. Zakletve imaju za cilj da dodaju dodatni sloj sigurnosti da govorimo istinu. Naravno, ako je osoba u osnovi iskrena, onda takav zavjet nema svrhe, osim da se druga osoba osjeća bolje.

Upravo zbog toga Bog ponekad bira da koristi koncept zakletve kada se bavi čovječanstvom. Kao što je prethodno rečeno, ljudi koji daju zakletve moraju se zakleti na nešto veće od njih samih. U Božjem slučaju, ne može postojati ništa više na šta bi se zakleo, osim Njega. I historijske činjenice i priroda Božja pružaju dva nepogrešiva dokaza da su Njegove zakletve uvijek pouzdane.

Kontekst ove teme je samopouzdanje koje vodi poslušnosti, zrelosti i rastu. Kada smo progonjeni, mogli bismo sumnjati u Boga i može nam nedostajati poriva da rastemo u svojoj vjeri. To nas, zauzvrat, čini ranjivijim na napade i vjerovatnije je da ćemo otpasti. Umjesto toga, trebali bismo prepoznati apsolutnu pouzdanost Božjih obećanja i nastojati rasti i u istini i u ljubavi. Konačni izraz ovog obećanja i najbolji razlog za naše povjerenje pune nade je „sidro“ Isusa Hrista.

Prva slika, data u 18. stihu, je ona bijega u utočište. U Starom savezu, postojali su gradovi utočišta u koje su bjegunci mogli pobjeći kako bi izbjegli pravdu osvetnika (Brojevi 35; Jošua 20). Ljudi tog doba su takođe koristili utvrđene zgrade, pećine ili litice kao sigurne kuće protiv osvajača ili katastrofa. Kako se odnosi na hrišćansko iskustvo, ovo sugerije ideju bijega od smrti, ili barem osude koja dolazi na svijet.

Da bi hrišćani prevazišli duhovnu nezrelost, moraju iskusiti osjećaj povjerenja u svoju vjeru. To uvjeravanje bi trebalo doći prirodno

kada uzmemo u obzir primjere kao što je Abram. Bog mu je dao obećanja, a istorija je dokazala da su te zakletve istinite. U 18. stihu, pisac je počeo da tka tri odvojena koncepta zajedno.

Sledeća slika koja se primjenjuje na naše samopouzdanje je slika sidra. Ovo je bio uobičajen simbol nade, i prije i za vrijeme rane hrišćanske zajednice. Sidra sprječavaju da brod odnese vjetar ili talasi. Ono što je interesantnije i relevantnije za ovu konkretnu upotrebu je da se sidra često postavljaju dalje od broda. U luci, na primjer, mornari bi nosili sidro na nekoj udaljenosti, pričvršćujući ga za greben, obalu ili dok. Ovaj aspekt sidra ima više smisla u svjetlu sledeće slike prikazane u 19. stihu.

Treća slika koja se koristi da objasni našu nadu je ona Hrista koji ulazi u „unutrašnje mjesto iza zavjese“. Ovo je već spomenuto u opisu Hristovog Velikog sveštenstva za sve vjernike (Jevrejima 2:17; 4:14), i kao razlog za naš samopouzdan pristup Bogu u molitvi (Jevrejima 4:16). Ovdje opet predstavlja način na koji nas Hrist pretvodi. 20. stih se odnositi na Isusa kao našeg „preteču“ ili prethodnika, baš kao što je u Jevrejima 2:10 nazvan „osnivačem [našeg] spasenja.“

Ovdje se uopšte ne raspravlja o pitanju je li to Svetinja ili Svetinja nad svetinjama. Pavle ne raspravlja o tome. On ne raspravlja o dnevnoj ili godišnjoj službi. On govori o činjenici da kroz Hrista imamo ulaz u samo prisustvo Božje. Ne smijemo vaditi tekst iz konteksta i njime raspravljati o našim teološkim problemima. Oni koji su prihvatili Hrista imaju direktan pristup Bogu. To nema nikakve veze sa Danom pomirenja. Ovo jednostavno koristi terminologiju utočišta.

Zajedno, ove odvojene slike stvaraju snažnu poruku sigurnosti. Hrist je „usidrio“ našu nadu u „utočište“ u samom prisustvu Božjem: „unutrašnjem mjestu“. Prethodni stihovi su ukazali na apsolutnu i nepromjenjivu vrijednost Božjih obećanja (Jevrejima 6:13-18).

Kao što sidro koje drži brod nije na istom mjestu kao i sam brod, naša nada nije u ovom svijetu. Naprotiv, ona je na svetijem, većem mjestu. Pošto je Hrist išao ispred nas, da bi obezbijedio naše spasenje, trebalo bi da imamo apsolutno povjerenje. To povjerenje treba da nas

odvede do veće vjere i rasta u istini i ljubavi.

Hrist će biti naš sveštenik sve dok ne ispuni sva svoja obećanja. A obećanja su nam dvostruka:

1. On će ponovo doći i odvesti nas u raj.
2. Bog će ovu zemlju vratiti u njeno prvobitno savršenstvo i dati nam vlast nad njom.

Naš dio je da se vjerom držimo Božjih obećanja. Ne smijemo odustati. Pavle nas ohrabruje da se držimo svoje vjere. Nikada ne-mojmo odustati. Držimo se Boga i Hrista. To je naša jedina nada.

7. Prednosti Hristovog sveštenstva

U Jevrejima 5:10, Pavle nas je upoznao sa Hristom kao Božjim Prvosveštenikom po Melhisedekovom redu. Zatim u jedanaestom stihu kaže jevrejskim hrišćanima kojima je pisao, da je imao mnogo stvari koje bi želio da izloži o ovoj istini, ali oni nisu bili u stanju da ga čuju jer su bili još nezreli hrišćani. Stoga on provodi šesto poglavlje s upozorenjima i ohrabrenjima kako bi ojačao njihovu vjeru. Nakon što je to učinio, sada se u sedmom poglavlju vraća Hristu kao „Prvosvešteniku zauvijek po redu Melhisedekovom“. Tom izjavom završava šesto poglavlje. U sedmom poglavlju on izlaže značenje ovogoga.

Dok čitamo Poslanicu Jevrejima, otkrivamo da Pavle uvijek iznova koristi ovu rečenicu: „Hrist, kao Prvosveštenik zauvijek, po redu Melhisedekovom“. Često ponavljanje ove fraze ukazuje da u ovoj istini postoji nešto veoma bitno. To je ono što on iznosi u sedmom poglavlju. Prva tri stiha su izuzetno važna i imaju ogroman značaj za nas.

Jer taj Melhisedek, kralj Salima, sveštenik Boga Najvišeg, koji je izašao u susret Abramom dok se ovaj vraćao porazivši kraljeve i blagoslovio ga, i kome je Abram odvojio desetak od svega, prije svega je „kralj pravednosti,“ a zatim i kralj Salima, to jest „kralj mira“; bez oca, bez majke, bez rodoslovlja, ne imajući ni početka njegovim danima ni kraja njegovom životu, imajući još i upoređenje sa Sinom Božjim, on trajno ostaje sveštenik. (Jevrejima 7:1-3)

Ova tri stiha mogu se u potpunosti razumjeti samo kada znamo pozadinu u četrnaestom poglavlju Postanja. U Postanju 14, prvih jedanaest stihova daje opis bitke između četiri kralja s jedne strane i pet kraljeva s druge strane. U ovoj bici u dvanaestom stihu rečeno nam je da su Lot i njegova porodica koji su živjeli u Sodomu bili zarobljeni sa svom svojom imovinom. Zatim u trinaestom stihu

Abram čuje za ovo i dolazi u pomoć. Šanse su bile protiv Abrama, ali Bog je naravno bio na Abramovoj strani i Bog mu je dao veliku pobjedu.

Nakon ove pobjede, kada je Abram spasio Lota i njegovu porodicu i vratio sav posjed koji je izgubljen, Abram su prišla dva čovjeka, jedan je bio kralj Sodoma, a drugi kralj Salima, Melhisedek (Postanje 14:17-24). Kralj Sodoma ponudio je Abram u mnogo bogatstva. Drugim riječima, kralj Sodoma je mislio: „Čovječe, ovaj čovjek je moćan, bolje da ga stavim na svoju stranu.“ Ponudio mu je mnogo novca (Postanje 14:22-23). Abram je odbio.

Melhisedek mu je s druge strane davao samo hljeb i vino. To je sve što mu je dao. Abram je prihvatio Melhisedekov dar, hljeb i vino. Biblija nam kaže, a to je ono na šta Jevrejima 7 aludira, da je prihvatio Melhisedekov dar, hljeb i vino.

Kralj Sodoma predstavlja svijet sa njegovim bogatstvima. Hljeb i vino predstavljaju Božji dar.

Dakle, ovo je kao prvo Božji dar. Melhisedek nije bio samo kralj Salima, već je bio i sveštenik Boga Najvišega. Stoga je Abram prihvatio Božji dar radije nego bogatstvo svijeta. Ovo je nešto što moramo imati na umu. Abram se u Novom savezu naziva „ocem svih vjernika“ ili „ocem vjernih“. On predstavlja pravog hrišćanina koji vjerom prihvata Hrista radije nego bogatstvo ovoga svijeta. Pitanje nije: „Da li je pogrešno biti bogat?“ To nije problem. Pitanje je kada morate da napravite izbor između Boga i materijalizma [ili Sodoma] šta ćete izabrati? Abram je izabrao Melhisedeka.

Inače, Salim je kasnije postao Jerusolim i riječ „salem“ znači mir. Na hebrejskom imamo riječ *šalom*, a na arapskom *salam*. To je danas uobičajen pozdrav na Bliskom istoku. Dakle, rečene su nam dvije stvari o Melhisedeku. Grad koji on predstavlja je grad mira, a to je Novi Jerusolim. Ime kralja Melhisedeka znači „Kralj pravednosti“. To se nalazi u Jevrejima. 7:2. Dakle, Melhisedek predstavlja Kralja Pravednosti jer je to značenje njegovog imena i on predstavlja Kralja mira jer to je grad kojim on vlada. To su te dvije stvari.

U prvom stihu nam je rečeno da ga je Abram sreo nakon što se vratio iz te ogromne pobjede. Nakon što je pojeo hljeb i vino, šta je Abram dao Melhisedeku? Dao mu je deseti dio svega što je rečeno u četvrtom stihu. Zašto mu je Abram dao deseti dio? Plaćanje desetine je samo indikacija. Plaćati desetinu znači da Bog posjeduje sve, a ne samo jednu desetinu. Jedna desetina je simbol.

Drugim riječima, kada je Abram dao desetinu Melhisedeku, koji je bio sveštenik Najvišeg Boga, rekao je: „Onaj koga predstavljaš, Onaj Najviši, ima pravo vlasništva nad svime što ja imam.“ Bez Boga Abram nikada ne bi mogao pobijediti. Šanse su bile protiv njega. On to nikada nije mogao. Kralj Sodoma bio je mnogo jači od Abramove vojske, a ipak je poražen. Dakle, Abram kaže: „Ono što mi vraćaš nije moje. Sve što imam je tvoje. Čak je i moj život tvoj. Dajem ti desetinu kao simbol mog priznanja da je sve što imam tvoje, uključujući i moj život.“

U 3. stihu stoji da je Melhisedek „bez oca, bez majke, bez rodoslovlja“. U ovom kontekstu, šta znači da je Melhisedek bio bez oca i bez majke? Da li to znači da nije imao oca? Ne. Da li to znači da nije imao majku? Ne. To znači da nije imao porijeklo, ni početak dana ni kraj života. U jevrejskoj kulturi i na Bliskom istoku, kulturna genealogija je bila veoma važna. Ono što Pavle ovdje kaže je da nemamo zapise o Melhisedekovom rodoslovu. On je *agenealogētos*.

Jedan od problema nalazi se u drugoj polovini trećeg stiha: „imajući još i upoređenje sa Sinom Božjim, on trajno ostaje sveštenik.“ Da li je Melhisedek bio Hrist ili je predstavljao Hrista? Obratite pažnju: riječi „imajući još i upoređenje“ nam govore. On je označio, bio je predstavnik Hrista, ali nije bio Hrist. On je simbolizovao Hrista. Melhisedek, dakle, kao neko bez zabilježenog početka ili kraja, služi kao metafora za sveštenstvo koje je Bog obećao: trajno Hristovo sveštenstvo.

Šta je bilo prvo? Melhisedek ili Levije? Ko je prvi bio sveštenik? Melhisedek. Počeo je kao sveštenik prije levitskog sveštenstva. Kada je levitsko sveštenstvo ukinuto na krstu, da li je nastavio? Da,

Melhisedek predstavlja vječno sveštenstvo. Za razliku od levitskog sveštenstva koje je bilo privremeno.

Dakle, nalazimo riječ „trajno“ u 3. stihu i opet u 25. i 28. stihu ovog poglavlja riječi koje izražavaju kontinuitet.

*„Zato i može u potpunosti spasti one koji kroz njega pristupaju Bogu, kad **uvijek** živi da se zauzima za njih.“ (25. stih)*

*„Zakon, naime, za prvosveštenike postavlja ljude koji imaju slabosti, a riječ zakletve, koja je data nakon Zakona, postavlja Sina, koji je **zauvijek** učinjen savršenim. (28. stih)*

Ove tri riječi su sinonim za hebrejsku riječ „tamid“. Dakle, ove tri riječi nam govore da kada je Hrist otišao na nebo kao sveštenik, on je otišao tamo prije svega da bi neprestano funkcionisao kao naš stalni sveštenik.

Šta nam ovo znači? Koji je značaj? Hristovo sveštenstvo je stalno u smislu da je počeo kao sveštenik 31. godine nove ere. Kada će on završiti svoje sveštenstvo? Da li se svakodnevna služba završila na Dan pomirenja? Da li se svakodnevna služba obavljala i na Dan pomirenja? Jeste, jutarnja. Tako Hrist kao naš svakodnevni (stalni sveštenik) nije prestao 1844. On je i danas sveštenik. I on će obavljati to djelo sve do završetka Istražnog suda.

S druge strane, levitsko sveštenstvo je imalo problema:

1. Bili su slabi.
2. Oni su umirali. Dakle, njihovo sveštenstvo nije bilo vječno.
3. Nisu bili u stanju da u potpunosti urade posao jer su i sami bili grešnici.

Dakle, ostatak poslanice Jevrejima 7 bavi se kontrastom između Melhisedeka i levitskog sveštenstva. Levitsko je bilo privremeno za razliku od Hrista koji je postojan i nepromjenljiv. Levitsko je bilo nepotpuno jer su sveštenici umrli, za razliku od Hrista koji vječno živi. Levit je bio slab, ali Hrist je moćan, on spasava do kraja.

Pogledajte samo koliko je velik bio taj kome je praotac Abram dao desetak od najboljeg plijena. Istina, oni Levijevi sinovi koji primaju sveštenu službu imaju uput da po Zakonu uzimaju desetak od

naroda, to jest od svoje braće, premda i oni potiču od Abrama. Ali Melhisedek, koji nije bio iz njihove loze, uzeo je desetak od Abrama i blagoslovio njega koji je dobio obećanja. A nema sumnje da manji prima blagoslov od većeg. (Jevrejima 7:4-7)

Pavle kaže da je levitsko sveštenstvo inferiornije od Melhisedekovog sveštenstva. A argument koji on koristi je nešto važno. Leviti su bili Abramovi potomci. Ako je Abram bio otac levita, ko je veći, Abram ili leviti? Može li sin biti veći od oca? Možda u našoj kulturi može, ali u istočnoj nikada. Otac je uvijek glava. Abram nije samo otac levita. On je bio otac nacije. On je bio početak nove nacije.

Sada, ako je Levije bio inferiorniji od Abrama, a Abram je platio desetinu Melhisedeku, ko je bio veći, Melhisedek ili Abram? Melhisedek je bio veći. Stoga je Levije bio inferioran u odnosu na Melhisedeka. To je tipičan istočnjački argument.

Drugi argument u sedmom poglavlju, stihovi od četiri do deset je da je Levije platio desetinu Melhisedeku. U kome? U Abramom.

I u jednom slučaju desetak primaju smrtni ljudi, a u drugom onaj za koga se svjedoči da živi. I moglo bi se reći da je i Levije, koji prima desetke, preko Abrama platio desetke, jer se još nije bio rodio svom praocu Abramom kad mu je Melhisedek izašao u susret. (Jevrejima 7:8-10)

Abram je prepoznao da je Melhisedek veći, kao što je pokazano time što je Abram dao Melhisedeku desetinu. Ovo dokazuje da je Abram bio manja figura od Melhisedeka, i on je toga bio itekako svjestan.

Sveštenici Starog saveza su takođe primali desetinu, ali su to činili od svojih sunarodnika Izraelaca. Sve je to učinjeno pod Aronovim sveštenstvom. Čak su i oni, međutim, platili desetinu Melhisedeku, budući da su Abramovi potomci (Jevrejima 7:10). I tako, desetina koju je Abram dao Melhisedeku važnija je i značajnija od one koju su prikupili izraelski sveštenici prema Mojsijevom zakonu.

Svrha ovog poređenja je da pokaže da je Melhisedek superiorniji od Abrama, a samim tim i superiorniji od svih sveštenika koji su došli

iz Abramove loze. Autor poslanice Jevrejima će koristiti ovu vrstu razmišljanja da pokaže da je Isus Hrist, a ne starosavezni sistem sveštenika, Božji savršeni i konačni plan za naše spasenje.

Pozivanje na Melhisedeka kao „onog za koga je posvjedočeno da živi“ mora se uzeti u kontekstu stiha 3. Tamo se ističe da za Melhisedeka nije data genealogija; simbolično, dakle, on nema ni početak ni kraj, ni majku ni oca. Ovo ne treba shvatiti doslovno, a grčka fraza ovog odlomka sugerise da je riječ o figuri govora. Prava poenta je u analogiji: da Isus Hrist ispunjava predviđanje izrečeno kroz događaj s Melhisedekom, kao našim konačnim Prvosveštenikom (Psalam 110:4; Jevrejima 7:17).

Sada nemamo ovaj problem jer nemamo izbora između Melhisedeka kao sveštenika i levitskog sveštenstva. Jevreji su u Pavlovo vrijeme imali izbora. Koga da prihvatimo? Hrista, koga simbolizuje Melhisedek, ili levitsko sveštenstvo? Koga da izaberemo? Hrista.

Ali danas postoji drugačiji izbor. Imamo tradicionalne crkve kao katoličku i pravoslavnu, pa i neke protestantske koje imaju zaređeno sveštenstvo. Tako i ti ljudi koji su rođeni ili se identifikuju u nekoj od tih vjeroispovijesti kad se susretnu sa jevanđeljem moraju napraviti izbor. Taj izbor trebao bi biti lak jednom kad shvatite da je to samoproglašeno sveštenstvo koje nema imenovanje od Boga.

Katolički hrišćanin ne ide direktno Hristu. On prolazi kroz ljudskog sveštenika. Dakle, za oproštenje grijeha mora otići čovjeku i priznati svoje grijeh. Stoga, kada svjedočimo, treba uzdignuti Hrista kao našeg jedinog legitimnog sveštenika. On je jedini koji je u stanju da nas spasi do kraja. Ljudski sveštenici su još uvijek grešnici. I njima je potreban Spasitelj.

Da se, dakle, savršenstvo postiglo preko sveštenečke službe sinova Levijevih – kao istaknutog obilježja Zakona datog narodu – zašto bi onda bilo potrebno da se pojavi neki drugi sveštenik za koga se kaže da je poput Melhisedeka, a ne poput Arona? (Jevrejima 7:11)

Upotreba izraza *savršenstvo* ovdje se uglavnom podrazumijeva u smislu *dovršenosti*.

Glavni argument koji se ovdje koristi je onaj o Božjem obećanju da će uspostaviti sveštenstvo po Melhisedekovom redu. Ako je Aronovo sveštenstvo bilo savršeno, zašto bi Bog želio da koristi nešto drugačije? Logično, dakle, trebamo pretpostaviti da je Božji plan bio da koristi Melhisedekovo sveštenstvo, a ne Aronovo, kao Njegovo savršeno sredstvo spasenja.

Ono što Pavle ovdje govori je da Hrist nije mogao pripadati levitskom sveštenstvu. Zašto? Zato što je po rodoslovu bio Jevrej iz Judinog plemena i po zakonu Juda nije dobio sveštenstvo. Sveštenici su mogli biti samo leviti. Obećanja vezana za Mesiju zahtijevaju sveštenika, ali takođe zahtijevaju nekoga ko je dio Judinog plemena, a ne Levijevog. Ovo je, zauzvrat, povezano sa Melhisedekovim simboličnim nedostatkom genealogije u Starom savezu: Isusovo sveštenstvo je trajno i superiornije od levitskog reda (Rimljanima 6:14).

A pošto se mijenja sveštencička služba, mora da se mijenja i zakon. (Jevrejima 7:12)

Ovo je tekst kojim bi neki mogli dokazivati da je zakon promijenjen. Oni će uzeti ovaj stih i primijeniti ga na subotu. Oni će reći: „Vidite, zakon se mora promijeniti otkako je došla milost.“ Moramo biti vjerni kontekstu. Prema Mojsijevom zakonu ko bi mogao biti sveštenik? Leviti. Da li je Hrist pripadao levitima? Ne. Dakle, prema zakonu, da li bi Hrist mogao biti sveštenik? Odgovor je „ne“. O kom zakonu Pavle ovdje govori? On ne govori o moralnom zakonu koji je nepromjenjiv i vječan. To je prikazano u Mateju 5:18 „Dok nebo i zemlja ne prođu...“

Da li je obredni zakon bio promjenjiv? Da, i ovdje on kaže da je zakon levitskog sveštenstva bio privremeni zakon. To nije bio stalni zakon. Melhisedek je bio sveštenik prije nego što je dat zakon. A ipak je bio sveštenik Najvišeg. Dakle, ako je Melhisedek mogao biti sveštenik, a da ne potpada pod levitski zakon o sveštenstvu, tako bi i Hrist mogao biti sveštenik. Jevrejski hrišćanin je govorio: „Kako možete promijeniti Božji zakon?“ A Pavle je rekao da je ovaj zakon samo privremen, što je uostalom i precizno prorečeno vezano za učinak

Mesije (Danilo 9:25-27).

Jer onaj za koga se to govori pripadao je drugom plemenu, od koga niko nije služio kod oltara. Jer je jasno da je naš Gospod potekao iz Jude, plemena za koje Mojsije nije ništa rekao kad je govorio o sveštenicima. (Jevrejima 7:13-14)

Mojsijev zakon nije predviđao da članovi Judinog plemena postanu sveštenici; ovo je bilo rezervisano samo za Levijeve potomke (Ponovljeni zakon 18:1; Jevrejima 7:5). Iz tog razloga, narod Izraela je doživio nepomirljivu podjelu između oltara i prijestola: niko nije mogao obavljati obje funkcije u isto vrijeme. Međutim, mnogo prije Izraela, Abram je susreo čovjeka koji se naziva i sveštenikom i kraljem: Melhisedeka (Postanje 14:14-24).

Ovi stihovi počinju da povezuju neke od ovih niti zajedno: Isus Hrist je i sveštenik i kralj (Jevrejima 1:8-9; 5:5-6), baš kao što je Melhisedek bio i sveštenik i kralj (Postanje 14:18). Isus je superior-niji od Abrama (Jovan 8:53-58), baš kao što je Melhisedek bio veći od Abrama (Jevrejima 7:6-7). Hristovo sveštenstvo je superiornije u odnosu na Levijevo i Aronovo, pošto ga je odredio Bog, a ne porodična linija, na isti način na koji je Melhisedekovo sveštenstvo izvan porodične veze (Jevrejima 7:20-21). Sve će ovo biti spojeno da pokaže kako je Isus Hrist upravo ispunjenje koje je Bog oduvijek namijenio za naše spasenje.

I još nam je jasnije da se postavlja drugi sveštenik – poput Melhisedeka – koji to nije postao po zakonu tjelesnog propisa, nego po sili koja daje neuništiv život, jer je posvedočeno: „Ti si do vijeka sveštenik po redu Melhisedekovom.“ (Jevrejima 7:15-17)

Isus, dakle, ne dobija svoje sveštenstvo na način na koji je dobio levitski sveštenik: preko ljudskog porekla. Umjesto toga, njegova pozicija je osigurana kroz njegov „neuništivi“ život. Ovo je od grčke riječi *akatalytou*, što doslovno znači „neraskidiv“ ili „beskonačan“. Ranije rečeno je da je Melhisedek, metaforički rečeno, predstavljen sa „beskonačnim“ životom, simbolizovanim njegovim nedostatkom zapisanog rodoslova (Jevrejima 7:3, 8). Ovo, opet, ima za cilj da

dokaže da su Isus Hrist i njegovo sveštenstvo pravo sredstvo spasenja za čovjeka, a ne nesavršeni sistem starosaveznog sveštenstva.

Dakle, pređašnji propis se ukida zbog svoje slabosti i beskorisnosti. Jer Zakon nije ništa učinio savršenim, nego je to učinila bolja nada uvedena umjesto njega, kojom se približavamo Bogu. (Jevrejima 7:18-19)

Može li levitsko sveštenstvo spasiti Izrael? Šta su donijeli Bogu? Krv bikova i koza koja nikada nije mogla ukloniti grijeh. Oni su bili samo simbol ili tip, ali ne i stvarnost.

Jasno, obredni sistem je jednom morao prestati zbog svoje nemoci da izdejstvuje stvarno spasenje. To je Jevrejima bilo teško da prihvate, jer su im hram i Zakon bili sve. Ali biblijska religija nije sama sebi svrha. Svrha je spasenje čovjeka. A Božji plan spasenja ima svoj progres. Dolaskom Hrista, ukida se pređašnji sistem. To ne znači da se Bog mijenja ili je u suprotnosti sa samim sobom. To je bila svrha od početka, a svi starosavezni zakoni trebali su upućivati upravo na ovu osobu: Isusa Hrista (Galatima 3:19 – 4:7). Zakon je trebao da nam pokaže put, a ne da bude konačno sredstvo našeg spasenja. Isus je, s druge strane, obećanje koje nema slabosti i ograničenja levitskog sveštenstva.

Ukupni kontekst Poslanice Jevrejima je da se progonjeni hrišćani čvrsto drže svoje vjere u Hrista, umjesto da se vraćaju u nesavršeni i nepotpuni judaizam (Jevrejima 6:18).

Ograničenja tog prethodnog saveza će biti objašnjena u nastavku. Prije svega, sveštenici su namješteni prema porijeklu (Brojevi 3:5-10), imaju ograničen životni vijek (Jevrejima 7:23), a i sami su grešni (Jevrejima 7:27). Ovaj aranžman nikada nije mogao u potpunosti spasiti čovječanstvo. Hrist, s druge strane, može prinijeti ne samo savršenu i potpunu žrtvu (Jevrejima 9:12), već može stalno služiti kao naš sveštenik. Na taj način, Isus može u potpunosti spasiti tamo gdje će ljudski napori uvijek izostati (Jevrejima 7:25).

Pošto se to nije dogodilo bez zakletve – jer oni su, doduše, bez zakletve postali sveštenici, ali on je to postao uz zakletvu onoga koji

mu je rekao: „Gospod se zakleo, i neće zažaliti: ‘Ti si do vijeka sveštenik po redu Melhisedekovom’“ – Isus je postao garancija boljeg saveza. (stihovi 20-22)

Ovdje se ističe još jedna važna razlika između levitskog i Hristovog sveštenstva. Dok prvo dolazi po pravu nasleđa, bez zakletve, drugo je sa Gospodnjom zakletvom i trajno. Kada je Bog postavio Hrista za sveštenika po Melhisedekovom redu, On se zakleo. Šta to znači? To znači da Bog nikada neće promijeniti to sveštenstvo. Jedino sveštenstvo koje je vječno sveštenstvo je sveštenstvo koje je Bog obećao zakletvom. Stoga Pavle kaže da sama činjenica da se Bog nije zakleo kada je inaugurisao levitsko sveštenstvo je dokaz da Bog nikada nije namjeravao da levitsko sveštenstvo bude vječno sveštenstvo. Ono je bilo privremeno. Dakle, opet je Hristovo sveštenstvo superiornije. Isus tako postaje garancija boljeg saveza.

Osim toga, mnogi su morali da preuzimaju sveštenu službu jer je smrt sprječavala sveštenike da trajno ostanu u toj službi, ali ovaj, pošto on ostaje do vijeka, ima nezamjenljivo sveštenstvo. (stihovi 23-24)

Za razliku od sveštenika Starog saveza, Isus neće vidjeti da se njegovo sveštenstvo završi smrću. Ljudi koji su služili kao sveštenici i prvosveštenici mogli su se zalagati za narod samo dok su bili živi. Nakon smrti, njihovo lično sveštenstvo je prestalo i njihove sveštenučke obaveze su morale biti prenijete na druge. Ovaj odlomak govori o načinima na koje je Isusovo sveštenstvo, u stilu Melhisedeka, superiornije od levitskog sveštenstva. Stihovi 23 i 24 ističu ovo pitanje smrtnosti – od koje Isus ne pati. To je bilo još jedno u nizu ograničenja levitskog sveštenstva.

Zato i može u potpunosti spasti one koji kroz njega pristupaju Bogu, kad uvijek živi da se zauzima za njih. (25. stih)

Stoga nas Hrist može spasiti na načine koje Stari savez nikada nije mogao. Koncept Isusovog spašavanja „u potpunosti“ (grčki: *eis to panteles*) je ponavljanje iste tvrdnje iznesene ranije: da je Isus vječno dostupan da se zauzima za nas i da nam ponudi oprost, čak i

sada (Jevrejima 4:14-16). Tamo gdje bi ljudski sveštenik zatajio, Hrist nas može u potpunosti spasiti, budući da je njegovo sveštenstvo trajno (Rimljanima 8:34). Ono što čovjekov trud ne može postići, Hristovo djelo na krstu je već učinilo (Matej 19:26; Isajja 64:6; Rimljanima 11:6).

Jer takav prvosveštenik nam je bio potreban: vjeran, bezazlen, čist, odvojen od grešnika i uzvišeniji od nebesa. On ne treba, kao oni prvosveštenici, da svaki dan prinosi žrtve – najprije za svoje grijeh, a onda za grijeh naroda – jer kad je prinio samog sebe, učinio je to jednom zauvijek. Zakon, naime, za prvosveštenike postavlja ljude koji imaju slabosti, a riječ zakletve, koja je data nakon Zakona, postavlja Sina, koji je zauvijek učinjen savršenim. (stihovi 26-28)

Ovi stihovi sažimaju sveukupnu poentu ovog odlomka: da je Isus savršeno, potpuno ispunjenje Božje obećane uloge prvosveštenika. Sva Hristova svojstva koja su ovdje navedena odgovaraju atributima dodijeljenim Isusu na drugim mjestima u Poslanici Jevrejima, kao i u Novom savezu. Isus je „svet“, što znači „izdvojen“ (Jovan 6:69). On je „nevin“ i „neokaljan“ grijehom (2. Korinćanima 5:21). On je „odvojen“ od grešnika, u smislu da je bio iskušavan, a da nije pao u grijeh (Jevrejima 4:15). I, Isus je „uzdignut“ od Boga (Filipljanima 2:9).

Kao takav, Isus ne mora da čini ono što rade ljudski sveštenici: da prinese žrtvu za svoje grijeh, a zatim da se žrtvuje za grijeh ljudi. Isus ne prinosi žrtve za svoje grijeh jer nema ličnog grijeha (2. Korinćanima 5:21; Jevrejima 4:15).

Ovdje se takođe naglašava jednokratna, trajna, savršena priroda Isusove žrtve. Ovo je još jedan način na koji je on istinsko ispunjenje Božjeg plana spasenja. Tamo gdje će ljudski naponi pasti (Jevrejima 7:18-19; Rimljanima 3:20), a žrtve životinja neće biti dovoljne (Jevrejima 9:11-14), Isusovo djelo nas „potpuno“ spašava od naših grijeha (Jevrejima 7:25).

I opet, Isusa je direktno Bog postavio na svoju poziciju (Jevrejima 7:17, 21), za razliku od levitskih sveštenika koji nasleđuju svoje

titule (Jevrejima 7:20). Isus živi zauvijek (Jevrejima 7:16) i ne gubi svoje sveštenstvo o smrti kao što to biva sa smrtnim svešenicima (Jevrejima 7:23). Napokon, pisac ističe da je Hrist postavljen od Boga kao Njegov Sin. Ovo je veoma važan odnos koji ne smijemo previdjeti, jer dogma o trojstvu koja je dominantna u mejnstrim hrišćanstvu obesmišljava ovaj koncept. Naravno kvalifikacije Hrista kao Sina Božjeg su jedinstvene od samog početka, i to je takođe istina kad je riječ o njegovom pravu na sveštenstvo u korist onih koji vjeruju.

8. Hrist sveštenik boljeg saveza

U poslednja dva stiha sedmog poglavlja Poslanice Jevrejima Pavle prelazi od ličnosti Hrista kao našeg Prvosveštenika do njegove žrtve na krstu. Hristova žrtva je ono što čini njegovu sveštenučku službu validnom. Bez Hristove žrtve ne bismo imali sveštenika. Ili, drugačije rečeno, Hristova prvosveštenučka služba je mogla otpočeti tek nakon njegove žrtve.

U prva dva stiha osmog poglavlja on sažima sve što je govorio o Hristu kao našem Prvosvešteniku. Prva dva stiha osmog poglavlja su zaključak od pete glave deseti stih sve do kraja sedmog poglavlja.

A u ovome što je rečeno glavno je ovo: imamo takvog prvosveštenika, koji je sjeo s desne strane prijestola Veličanstva na nebesima. On je sluga koji služi za ljude na svetom mjestu i u pravom hramu koji je podigao Gospod, a ne čovjek. (Jevrejima 8:1-2)

Ova dva stiha jasno govore da postoji svetinja na nebu. Ova dva stiha ne možete zaobići. Postoji svetinja na nebu i Hrist je sveštenik u toj svetinji, a ovu svetinju nije sagradio čovjek nego Bog. Sjesti s desne strane Božjeg prijestola je govorna figura koja jednostavno označava nekog ko je po važnosti prvi do Boga. Uzgred, „sjesti s desne strane Bogu“ i služiti u svetilištu nisu sinonimi. Saževši svoju argumentaciju, pisac sada prelazi na žrtvu koju sveštenik mora pri-rijeti Bogu.

Jer se svaki prvosveštenik postavlja da prinosi darove i žrtve. Zato je bilo potrebno da i on ima šta da prinese. (3. stih)

Obratite pažnju na riječ „potrebno“. Šta to znači? Moranje, nužnost! Razlog zašto to naglašavamo je taj što su u hrišćansku crkvu došle dvije ideje. Jedna je poznata kao teorija moralnog uticaja, a druga je poznata kao vladina teorija pomirenja. Ova gledišta uče da Hrist zaista nije morao umrijeti da bi nas spasio. Oni ukidaju ono što mi nazivamo pravnim okvirom iskupljenja. Teorija moralnog uticaja

uči da je umro samo da bi nam pokazao da nas voli. A vladina teorija kaže da je on umro samo da bi nam pokazao da je grijeh strašan, ali da nas može spasiti bez smrti. Ali ovaj tekst kaže da je žrtva bila neophodnost.

Obje ove teorije imaju neke elemente istine. Istina je da je Hrist umro na krstu da otkrije svoju ljubav. Istina je da nam njegova smrt na krstu pokazuje da je grijeh strašan. Ali učiniti to osnovom pomirenja znači poricati neophodnost krsta. „Svaki prvosveštenik je zaređen da prinosi darove i žrtve.“ Zapamtite da je sveštenik posrednik između Svetog Boga i grešnog čovjeka. Da bi se uklonila ta barijera koju je stvorio grijeh, potrebna je žrtva.

Jer duša tijela je u krvi i ja sam vam je odredio za oltar da se vrši pomirenje vaših duša, jer je krv ta koja vrši pomirenje. (Levitski zakonik 17:11)

Postoje dvije stvari koje ovaj tekst kaže:

1. Život tijela je krv.
2. Ova krv je ono što čini pomirenje.

U Jevrejima 9:22 imamo primjenu. U zemaljskom svetišću sveštenik je prinosio krv životinja. I u ovom stihu ideja nužnosti [Jev. 8:3] je vrlo jasno izložena:

I po Zakonu se skoro sve čisti krvlju i bez prolivanja krvi nema oprostjenja.

Grešnici ne mogu doći Bogu ako se ne očiste, jer zakon zahtijeva da duša koja sagriješi mora umrijeti. Mi smo grešnici. Nemamo pravo pristupa Svetom Bogu.

Dakle, postoji ta potreba. Krv čini pomirenje. Krv je osnova žrtvovanja. Nije da je Bog ljut. Ne smijemo imati pagansku ideju da se Božji gnjev mora smiriti. Pravedan Bog nam ne može oprostiti prostim opravdanjem ili prelaskom preko grijeha. On mora ispuniti svoju pravdu. Bog nam ne može oprostiti zanemarujući Njegovu pravdu. On je pravedan Bog. On je Sveti Bog. On jasno daje do znanja da će duša koja je zgriješila umrijeti. On ne može zaobići zakon. On nije iznad zakona jer bi ga to učinilo nepravednim Bogom.

A da je na zemlji, ne bi bio sveštenik, jer već postoje oni koji po Zakonu prinose darove... (4. stih)

Na zemlji Hrist nije bio kvalifikovan da bude sveštenik. On nije došao da bude sveštenik na zemlji. Jednostavno ne bi ni mogao niti imao pravo služiti kao sveštenik. On je došao da bude žrtva. On je došao da bude Spasitelj i takođe je došao da bude prorok, predstavnik Boga. Ali kada je otišao na nebo, otišao je na nebo kao kvalifikovani sveštenik. Ne po zakonu, tj. po levitskom sveštenstvu, nego po Melhisedekovom sveštenstvu.

...ali oni služe Bogu na mjestu koje je slika i sjenka onoga što je na nebu, kao što je Mojsije bio upoznat kad je trebalo da napravi šator; jer mu je potvrđeno: „Gledaj da sve napraviš prema modelu koji ti je pokazan na gori.“ (5. stih)

Drugim riječima, levitsko sveštenstvo i žrtve koje su prinosili bili su samo sjenka, primjer, tip. Hrist je stvarnost. Hrist nije iz levitskog sveštenstva. On nije tip, već je on stvarnost. On ne prinosi žrtve bikova, koza i ovaca kao što su leviti činili, već prinosi svoju krv. I to ćemo pokriti u poglavljima 8-10. Dakle, ono što Pavle kaže je da su levitski sveštenici sa svojim žrtvama bili jednostavno primjer, sjenka.

Pavle citira Izlazak 25:40, što je slično Izlasku 25:9, gdje je Mojsiju rečeno da treba slijediti „obrazac“, uzor koji mu je dao Bog. Ovo je tema koja se često istražuje u Bibliji, da će Bog koristiti događaje i predmete kako bi simbolizovao svoj plan spasenja. Ti obrasci, koji se često nazivaju „tipovima“, postaju korisni kao objašnjenja Božje volje. Dva moćna primjera potiču iz vlastite istorije Izraela. Jedan su događaji prve Pashe, koja je simbolizovala spasenje čovječanstva kroz vjeru u žrtvu Hristovu (Izlazak 12:1-28). Drugi je incident s bronzanom zmijom, koja je opet simbolizovala spasenje ukorijenjeno u vjeri, kao i pružajući mračnu referencu na Isusovo raspeće (Brojevi 21:4-9).

Šta je Mojsiju rečeno? „Sveti šator [tabernakul ili *miškan* na hebrejskom, doslovno „prebivalište“] svu njegovu opremu načinite

po uzoru na ono što ću ti pokazati... Gledaj da sve to napraviš prema uzoru koji ti je pokazan na gori.“ (Izlazak 25:9, 40)

Očito, da je Mojsiju dat zadatak da napravi jednu vrstu kopije nebeskog svetišta koje će postati mjesto aktivne službe žrtvovanog i uskrslog Mesije. U knjizi proroka Danila, najavljeno je čak i „pomazanje“ – zvanično uvođenje u funkciju – te Svetinje na Nebu (Danilo 9:24)!

A sada je on [Isus] dobio službu koja je uzvišenija od one prethodne, pa je postao posrednik saveza koji je isto tako bolji od onog prethodnog, saveza koji je zakonski utemeljen na boljim obećanjima. (6. stih)

Postoje dvije sveštene službe odobrene od Boga: levitska i Hristova, po uzoru na Melhisedeka. Levitsko sveštenstvo je bilo tip ili sjenka i nije imalo autoritet, moć spasavanja. To je bila samo ilustracija. To je bio simbol. Ali Hristova služba je stvarna! Stoga je to bolja služba. Ovdje Pavle nastoji da osvjedoči jevrejske hrišćane da podignu pogled sa zemaljskih sveštenika na nebo. Tu je nada ljudskog roda.

Sada u Hristu imamo:

1. Bolji savez.
2. Bolja obećanja.

Na šta misli kada kaže: „Bolji savez?“ To je Novi savez. To je bolji savez od Starog saveza. Zašto? Ko je dao Stari savez? Bog ga je dao. Da li je dao loš savez? Gdje je onda bio problem u Starom savezu? Tajna se krije u riječi „obećanje“. U Starom savezu, ko je dao obećanje? Bog je dao zakon, ali su ljudi dali obećanje. Šta je bilo obećanje? „Sve što si rekao mi ćemo učiniti.“ U Novom savezu zakon je isti. Zakon u Starom i Novom savezu se ne razlikuje. Razlika je u obećanju. Šta Novi savez čini boljim? Ne zakon nego obećanje. Bog je dao zakon u Starom savezu, ali su ljudi dali obećanje. U Novom savezu Hrist ispunjava obećanje. U tom smislu Novi savez je, opet zakonski ili pravno, utemeljen na boljim obećanjima.

U čemu je bila manjkavost Starog saveza?

Jer da je onaj prvi savez bio bez mane, ne bi bio potreban drugi.
(7. stih)

Stari savez je sam po sebi manjkav. Da je taj sistem bio savršen, ne bi bilo razloga da Bog obeća nešto bolje. Stoga, ako je sam Bog dao obećanje o „novom savezu“, ne možemo tvrditi da je stari savez Njegov konačni plan.

Jer prekorevajući ih, On kaže: „Evo, dolaze dani,‘ govori Gospod, ‘kad ću s Izraelovim domom i s Judinim domom zaključiti novi savez, koji nije kao onaj savez koji sam sklopio s njihovim praočevima onog dana kad sam ih uzeo za ruku da ih izvedem iz egipatske zemlje, jer oni nisu ostali u mom savezu, pa više nisam mario za njih,‘ kaže Gospod.“ (stihovi 8-9)

Zašto kaže „prekorevajući ih“? Obećanje Izraelaca je bilo pogrešno. Da li bi ljudi mogli održati obećanje da će biti poslušni Zakonu? Ne. Da li je Bog to znao? Da. Da li su ljudi to znali? Ne. Kako znamo da oni to nisu znali? Nikada ne obećavate nešto u šta niste sigurni. Bili su sigurni da ga mogu držati.

Svaki put kada date obećanje Bogu, ulazite u Stari savez. U tom smislu Stari savez nema nikakve veze sa vremenom. Stari savez je kada obećavate Bogu da ćete biti dobri. Pitanje nije da li ste iskreni. Da li su Jevreji bili iskreni kada su dali obećanje? Da. Da li je Petar bio iskren kada je rekao Isusu: „Umrijeću za tebe“? Da. Problem je što čovjek nije u stanju da ispuni svoja obećanja. Ali to nije pravi problem. Problem je kada ne ispunite obećanje, šta radite? Obeshrabrujete se. Postoji li izlaz iz vašeg neuspjeha? Izlaz je Novi savez.

Postoje i drugi načini koji nisu od pomoći. Uzmimo primjer Jevreja. Šta su Jevreji uradili kada nisu ispunili obećanje? Oni su uzeli zakon Božiji i spustili su ga i sveli na nivo čovjeka po pravilima i držali su ta pravila i mislili su da drže obećanje. Pavle je tipičan primjer pojedinca koji je mislio da drži savez kao obećanje (Filipljanima 3:6, poslednji dio). To je bio „savršeni“ Pavle prije nego što je obraćen. Ovo je greška Jevreja. Jevreji nisu priznali da su prekršili savez. To je bila njihova greška. Prikrili su svoj neuspjeh tako što su

Božji zakon sveli na ljudska pravila. U Mateju 15:1-5 sažeta je ta problematika. Pranje ruku prije jela je bilo ljudsko pravilo koje su mogli držati ali Isus im kaže da svojim tradicijama zapravo zanemaruju Božji Zakon.

Jedan od načina da se zaobiđe Stari savez je da se Stari savez, zakon Starog saveza, svede na ljudska pravila. Jedan od načina je prikrivanje ili simulacija. Drugi način je da se obeshrabrite i kažete: „Nema koristi“, a zatim odustanete od svog hrišćanstva. Oba načina su pogrešna. Postoji rješenje. Rješenje je Novi savez. Zašto? Zato što se zasniva na boljem obećanju.

Kada je Stari savez propao, da li se Bog odrekao Izraela? Ne. On sklapa Novi savez. Inače, Stari savez je bio od suštinskog značaja. To je bilo neophodno između ostalog i jer su Jevreji četiri stotine godina bili u Egiptu i egipatska religija je učila da je čovjek u stanju da se spase. I ova samozavisna paganska religija morala je biti uništena u njihovom razmišljanju.

Petar je obećao Isusu na Poslednjoj večeri: „Nikada te neću napustiti. Umrijeću za tebe.“ Da li je bio iskren? Da. Da li je mislio ono što je rekao? Da. On je ušao u starosavezno obećanje. Je li ga održao? Ne. Jednom je čovjeku odsjekao uvo, to je sve. Nije uspio da vidi Hristovu misiju, ali da li je zaista bio spreman da umre? Ne. On se tri puta odrekao Isusa. Sjetimo se šta je Isus rekao na Gospodnjoj večeri: „Prije nego pijetao dvaput zapjeva, tri puta ćeš me se odreći.“ Drugim riječima: „Petre, prekršićeš svoje obećanje. Ali kada se obratiš, ojačaj braću.“

Šta je Isus mislio, „kada se obratiš“? Kada izgubiš svako samopouzdanje. Zato je posle uskrsenja Isus satjerao Petra u ćošak u Jovanu 21. glava i upitao ga tri puta: „Voliš li me?“ Petar je morao priznati da ne voli s agape ljubavlju. Ali on je rekao: „Gospode, ti znaš.“ Zato je Hrist sada mogao reći: „Pasi jaganjce moje i ovce moje“. Jevreji, mi sami i svako ljudsko biće ne možemo ući u Novi savez ako ne izgubimo povjerenje u sebe.

Citat iz Jevrejima 8:8-12 je uzet iz Jeremije 31:31-34. Jezik koji

koristi Jeremija je vrlo jasan: ovo je „novi savez“, nešto što je trebalo da zamijeni „stari savez“. Dalje, Jeremijina izjava je okrenuta budućnosti. Ovo je obećanje koje je Bog dao koje je trebalo da se ispuni kasnije. Ovo nije isti ugovor koji je Bog napravio sa „očevima“ Izraela, što znači ljudima koji su napustili Egipat tokom izlaska.

Jedna od mana uočenih u Starom savezu – zapravo primarna mana – je nedostatak poslušnosti od strane Božjeg naroda. Iako Sveto pismo ukazuje da je Novi savez superiorniji, svi nedostaci Starog saveza su ukorijenjeni u ljudskim manama (Jevrejima 8:8; Rimljanima 3:20). Sveštenstvo se nasleđuje (Jevrejima 7:20), sveštenici umiru (Jevrejima 7:23), sveštenici griješe (Jevrejima 7:27). Ovdje se spominje činjenica da se narod ne povinuje i prkosi savezu. To je za Izrael došlo sa samim posledicama koje im je Bog obećao (Ponovljeni zakon 30:15-19). Novi savez je superiorniji prvenstveno zato što je utemeljen na djelu Isusa Hrista, a ne na pogrešivim ljudskim naporima (Galatima 2:16).

„Jer ovo je savez koji ću sklopiti s Izraelovim domom posle tih dana,“ kaže Gospod. „Svoje zakone staviću u njihov um i upisaću ih u njihova srca. Biću njihov Bog, i oni će biti moj narod.“ (10. stih)

Ovo je dio argumenta da je Božja namjera uvijek bila da spasenje dođe kroz Isusa Hrista, a ne kroz starosavezni zakon. Prethodni stihovi su dokazali da je ovaj obećani savez bio nov, a ne samo ponovna upotreba starog, i da je primarna slabost Starog saveza njegovo oslanjanje na ljudske napore.

U ovom stihu, Jeremija opisuje novi savez između Boga i čovjeka koji savršeno opisuje službu Isusa Hrista. Ovaj stih posebno ukazuje na razliku između saveza zasnovanog na vanjskim, legalističkim pravilima i saveza zasnovanog na unutrašnjem, ličnom iskustvu s Bogom. Ovaj nagon za poslušnošću, iznutra prema van, djelo je Duha svetog u obraćenim hrišćanima (2. Korinćanima 3:1-3). Jeremija nije bio jedini prorok koji je iznio takvu tvrdnju; ideja se takođe vidi na mjestima kao što je Ezekijel 36:26-27.

U Starom savezu Bog je dao zakon na kamenim pločama. Tada

je to bio neophodan uslov. Pravila na kamenim pločama. Šta to znači kada za Novi savez kaže: „Staviću svoje zakone u vaš um i u vaše srce“? To znači da će Bog staviti u naša srca želju za poslušnošću. Da li je želja za grijehom prirodna u nama? Da. Ne moramo imati promotivne programe za grijeh. To je prirodna želja. Moramo podstaknuti ljude da budu dobri. Bog je rekao: „Staviću u tvoje srce želju da voliš Boga i da voliš bližnjega svoga.“ Drugim riječima, držanje zakona će postati spontana i prirodna stvar u preobraćenoj osobi. To neće postati pravila. Ono što Novi savez radi je da vam ne daje pravila, on stvara u vama želju i čežnju da činite ono što je ispravno. Postaje spontano. Ne moramo gurati ljude. Dakle, jedna od odredbi je da Bog stvara ljude koji će imati istu motivaciju koju Bog ima za nas. Tako dobijate ideju da Hristove misli postaju naše misli – zadovoljstvo u vršenju Božje volje.

Tako je prva promjena u Novom savezu promjena motivacije prema Božjim idealima otkrivenim u Dekalogu. Druga je da zaista budemo Božji narod, djeca Božja (1. Jovanova 3:1-3; Rimljanima 8:16-17).

Dakle, druga promjena je da se Bog u Hristu poistovjetio sa nama. On je naš Bog. Mi smo Njegov narod. On nas je vratio u svoje okrilje. Bog nas je stvorio u Adamu kao naš Bog i Stvoritelj. Adam je okrenuo leđa Bogu. Kroz to smo pobjegli od Boga. Sada Bog ispravlja stvar kaže: „Želim da vas vratim u svoje okrilje i mogu to učiniti na legalan način zbog Hristove žrtve.“

I niko više neće učiti svog bližnjeg i svog brata, govoreći: 'Upoznaj Gospoda!' Jer će me svi oni poznavati, od najmanjeg do najvećeg. (11. stih)

Šta Pavle misli ovdje? Postojeće lični odnos sa Isusom Hristom i Bogom, zajednica (1. Jovanova 1:1-4). To je dinamičan odnos između nas i Boga. Novi savez ne postavlja distancu između nas i Boga. U Novom savezu Bog i mi smo jedno, ujedinjeni zajedno, i ne moramo opominjati: „Molim vas, upoznajte Boga“, jer će ga poznavati svi, od najmanjeg do najvećeg. Drugim riječima, mi ćemo imati

lično znanje o Njemu.

Ali sada, dok smo još uvijek u grešnom tijelu i na neprijateljskoj teritoriji, ispunjenje nije konačno. Ovo iskustvo još uvijek imamo samo kroz vjeru. Po Hristovom drugom dolasku, imaćemo ga u punoj realnosti.

„Jer ću biti milostiv na njihove nepravde i više se neću sjećati njihovih grijeha i bezakonja.“ (12. stih)

Šta je to što nas sprječava da dođemo Bogu? Kada je Bog stvorio Adama i Evu, imali su živu vezu. Gospod i Adam i Eva bi se sastajali svake večeri i razgovarali. Šta se dogodilo kada su Adam i Eva sagriješili i Gospod je došao da ih posjeti? Jesu li dotrčali do njega? Ne. Zašto? Oni su se plašili. Šta je bio problem? Oni su zgriješili. Nešto je pošlo po zlu. Ali sada barijera između nas i Boga uklonjena je krvlju Isusa Hrista.

Obratite pažnju da se ovdje koriste različite riječi. „Nepravda“ je namjerna neposlušnost. „Naši grijesi“ su promašeni cilj ili naš neuspjeh da postignemo ciljeve koje Bog želi. „Naša bezakonja“ imaju veze sa našom grešnošću. Riječ „nepravda“ jednostavno znači „iskrivljenost“ ili naša urođena grešnost. Sve su to barijere između Svetog Boga i grešnog čovjeka. I Bog kaže: „Neću ih se više sjećati.“ Drugim riječima, u Hristu stojimo savršeni. Stojimo savršeni u prirodi. Savršeni smo po karakteru. Stojimo savršeni u izvedbi – u Hristu. Hristu možemo doći bez ikakvih prepreka i, naravno, Pavle će to malo jasnije iznijeti u devetom i desetom poglavlju.

I opet, kad se Bog zaista „neće sjećati“ naših grijeha? To pripada budućoj realnosti, ali je naše već sada vjerom.

Kad kaže „novi savez,“ onaj prethodni čini zastarelim. A ono što je staro i zastarijeva, blizu je nestanka. (13. stih)

Stari savez je spreman za odbacivanje. Imalo je svoju upotrebu. Dotrajala je. On nas ne može spasiti. Nije trajan. Bog je taj koji zamjenjuje Stari savez Novim savezom, budući da je stari sistem bio manjkav i nesavršen.

Novi savez nikada ne zastarijeva. On nas uvodi u konačno

ispunjenje svih Božjih obećanja.

Osmo poglavlje zaključuje da moramo odustati od Starog saveza i preći u Novi savez. Ovo se odnosilo na Jevreje Pavlovog vremena, a mora da se odnositi i na nas. Moramo se odreći starog za novo.

Istovremeno, ovaj komentar je bio proročanski. U vrijeme kada je napisana Poslanica Jevrejima, hram se još uvijek koristio za ritualne žrtve. Zvanični judaizam nije prihvatio Isusa za Mesiju i sve je funkcionisalo po starom. Taj privid je bio veliko iskušenje za jevrejske hrišćane. Ovaj stih, međutim, ukazuje da je sada zastarjeli stari savez „spreman da nestane“. Nedugo nakon što su ove riječi napisane, Rimljani su uništili jevrejski hram. Kao što je predviđeno ovdje i drugdje (Osija 3:4; Luka 21:6), ovo je okončalo sposobnost Izraela da prinosi službene žrtve, stanje koje je opstalo do danas.

9. Nebesko svetište

Pošto u današnjoj teologiji postoje oprečna gledišta o nebeskoj svetinji, uključujući i ono u kontekstu Hristove završne službe u Svetinji nad svetinjama, neophodno je istaći četiri činjenice:

1. Pitanje da li je Hrist otišao u Svetinju ili Najsvetije mjesto nije postojalo u apostolskim danima u glavama ljudi tog perioda. Stoga ne smijemo tražiti u devetom poglavlju problem ili rješenje, jer se ono ne bavi time. Ne smijemo projektovati svoje probleme i poglede u to poglavlje.

2. Postoji nekoliko riječi koje trebamo uzeti u obzir u 8, 12 i 24. stihu. Ali sve ove riječi se odnose na nebesku svetinju.

3. Moramo zapamtiti da stvari same po sebi nisu svete. Ono što čini mjesto ili stvar svetim je prisustvo Božje. Sjetimo se kada se Bog ukazao Mojsiju u zapaljenom grmu. Grm nije bio svet. Zemlja nije bila sveta. Prisustvo Božje učinilo je ovo mjesto svetim.

4. Šta je problem u devetoj glavi poslanice Jevrejima? Pitanje je između zemaljske svetinje koju su Jevreji još gledali i nebeske svetinje u koju je otišao Hrist. Argument 9. poglavlja je sledeći: nebesko svetište s tamošnjom Hristovom sveštenečkom službom zamijenilo je zemaljsko svetište. Drugim riječima, zemaljska svetinja više ne vrijedi. Nebesko svetište je sada ono na što moramo okrenuti svoj pogled. To je cijela poruka.

Prethodni savez je dakako imao uredbe božanske službe i zemaljsku svetinju. (Jevrejima 9:1)

Drugim riječima, zemaljska svetinja je bila nešto što je Bog uspostavio. Riječi „božanska služba“ znače da je Bog taj koji je uputio Mojsija da izgradi svetište. Ono je zemaljsko u poređenju sa nebeskim.

Naime, bio je načinjen šator u čijoj je prvoj prostoriji bio svijećnjak, sto i izloženi hljebovi. Ta prostorija se zvala „Svetinja.“ (2. stih)

„Šator“ koji se ovdje spominje je „šator“ za koji je Bog uputio izraelski narod da ga sagrade nakon izlaska iz Egipta. Opis u ovom stihu odnosi se na unutrašnju oblast ovog pokretnog hrama; prvi odjeljak naziva se „Svetinja“, gdje su sveštenici odlazili radi svojih svakodnevnih dužnosti (Brojevi 28:1-8).

Svijećnjak je bio zlatna uljanica sa sedam žižaka (Izlazak 25:31-40). Na stolu, poznatom kao sto hljebova za izložbu, držalo se dvanaest hljebova. Svake subote, ovih dvanaest hljebova bi se zamijenilo novim, a stare su jeli sveštenici (Izlazak 25:23-30; Levitski zakonik 24:5-9).

A iza druge zavjese u šatoru bila je prostorija nazvana „Svetinja nad svetinjama“, koja je imala zlatnu kadionicu i Kovčeg saveza sa svih strana obložen zlatom, u kome je bila zlatna posuda s manom i Aronov štap koji je procvjetao, i ploče saveza. A odozgo su bili heruvimi slave koji su zaklanjali sjedište milosti, o čemu sada ne možemo detaljno govoriti. (stihovi 3-5)

U okviru ovog odjeljka nalazila se i druga soba sa zavjesama pod nazivom „Svetinja nad svetinjama“. Teškoća prevođenja s jednog jezika na drugi može učiniti ovu referencu zbunjujućom, posebno kada se čita direktno od 2. do 4. stiha. Prema obrascu datom u Starom savezu, kadionica je u Svetom mjestu, pred zavjesom Svetinje nad svetinjama. Čitano kao što je uobičajeno prevedeno, ova fraza čini se da sugerise da se oltar za kađenje nalazi u Svetinji nad svetinjama. Moguće je da se grčki izraz korišten u 4. stihu, *echousa*, odnosi na posjedovanje, a ne na položaj. Drugim riječima, pisac je mogao reći da oltar „pripada“ Svetinji nad svetinjama, u smislu da su njihove svrhe povezane, a ne nužno da je jedno unutar drugog.

Bez obzira na to koji je slučaj, pisac Poslanice Jevrejima jasno daje do znanja da je njegov opis vrlo kratak (Jevrejima 9:5), tako da svaku zabunu oko toga šta se misli treba posmatrati s tim pristupom. Smisao ovog odlomka je da pokaže simboličko značenje ovih predmeta, a ne da navede njihov tačan položaj.

Kadioni oltar bio je prostor za paljenje tamjana koji je posebno

napravljen za upotrebu u hramu (Izlazak 30:34-35). Ovaj materijal je prvosveštenik uzimao iza vela svake godine u sklopu Dana pomirenja (Levitski zakonik 16:12-14).

Kovčeg saveza bio je ukrašena kutija koja se koristila za držanje unutra pisanog Zakona – Dekaloga – na kamenim pločama (Izlazak 25:10-22). To su „ploče saveza“ koje se ovdje spominju. Na vrhu ove škrinje nalazile su se statue dva heruvima – anđela – čija su krila bila zabačena naprijed preko vrha. Ovo je bilo „sjedište milosti“. Riječ je o poklopcu na Kovčegu saveza koji je predstavljao sjedište ili prijesto milosti, gdje se spuštala Božja slava (Šekina) i odakle je Gospod davao instrukcije Izraelu (Izlazak 25:17-22).

Unutar kovčega je bila je i posuda s manom, nebeskom hranom koju je Bog dao Izraelu tokom njihovog vremena boravka u pustinji (Izlazak 16:32).

Aronov štap je takođe bio tamo (Brojevi 17:10). Ovo je bio relikv Božjeg odgovora na pobunu unutar Izraela. Kada su ljudi osporili pravo Aronove porodice na sveštenstvo, svako pleme je dobilo instrukcije da obezbijedi štap na kome je ispisano ime svog vođe. Na Aronovom štapu, i samo njegovom, čudesno je izniklo lišće, cvijeće i bademi, potvrđujući Božji raspored za sveštenstvo (Brojevi 17:1-9).

Otkad je sve to tako načinjeno, sveštenici su stalno ulazili u prvu prostoriju šatora da vrše svetu službu Božju. A u drugu prostoriju ulažate samo prvosveštenik jednom godišnje, i to ne bez krvi, koju prinosi za sebe i za grijeh naroda učinjene iz neznanja. (stihovi 6-7)

„Prva prostorija“ koja se ovdje spominje je Sveto mjesto, iza prve zavjese hrama. Ovo je bilo mjesto gdje su sveštenici svakodnevno odlazili, kako bi prinosili razne žrtve i prinose. Ovo je bio dio odvojen od većine ljudi, ali dostupan onima koje je Bog postavio za sveštenike. Sveto mjesto je, dakle, fizička barijera ljudima koja simbolizuje njihovu odvojenost od Boga. Druga zavjesa je, međutim, označavala Najsvetije mjesto, a to je bilo područje u koje je mogao ući samo prvosveštenik, i to samo jednom godišnje, i samo uz prinosenje krvne žrtve. Glavna svrha ove službe bila je pomirenje za narod

Izraela (Levitska 16:15; Izlazak 30:10). Kao što je prva zavjesa stvorila podjelu koju su samo sveštenici mogli proći, druga zavjesa je stvorila još jednu barijeru između ljudi i Boga. Kao što je izvedeno pod Starim savezom, ovo simbolizuje razdvajanje Boga i čovjeka, i našu potrebu da nam bude oprošteno kako bismo bili u Njegovoj prisutnosti (Jevrejima 9:7-8).

Tako Duh sveti jasno pokazuje da se put u sveto mjesto još nije bio otvorio dok je stajao prvi šator. (8. stih)

Pavle kaže da su zemaljska svetinja i njene službe funkcionisale sve dok Hrist nije preuzeo svoju službu u nebeskoj svetinji. Ali kada se on žrtvovao, uskrsnuo i vratio se na nebo, zemaljskoj svetinji je došao kraj. Prema Mateju 27:50-51, kada je Isusova žrtva na krstu bila gotova, zavjesa koja razdvaja svetinju i svetinju nad svetinjama u hramu bila je pocijepana – od vrha do dna. Zemaljsko svetilište i njegove službe nisu bile trajna stvar. To je bilo nešto privremeno. Trebalo je doći do kraja.

Međutim, samo zato što je Bog označio kraj zemaljskog sveštenstva i uklonio barijeru ne znači da čovjek nije u stanju stvoriti neku svoju, ponašajući se kao da ta barijera još uvijek postoji. Kako pisac Poslanice Jevrejima ističe, oni koji još uvijek pokušavaju tražiti Boga pod starim savezom uskraćuju sebi korist od novog saveza.

Taj šator je slika za vrijeme koje je već došlo, u koji su se prinosili darovi i žrtve, koji nisu mogli usavršiti onoga što je služio, što se odnosi na savjest, samo u jelima i pićima i raznim obrednim pranjima. Te odredbe Zakona odnosile su se na ono što je tjelesno i bile su nametnute do vremena određenog da se sve dovede u red. (stihovi 9-10)

Ovdje pisac komentariše kako je ovaj aranžman bio simbol „sadašnjeg doba“. Namjera je da se ova terminologija uzme iz perspektive „prošlosti kao sadašnjosti“. U tom smislu, pisac se vraća ideji da su žrtve koje se prinose pod ovim starim savezom čisto vanjske. Fizički rituali mogu umiriti savjest učesnika (1. Petrova 3:21), ali je zapravo ne mogu promijeniti. Drugim riječima, sve što je zemaljska

služba mogla učiniti bilo je dati ljudima nadu. To nije otklonilo krivicu. Krv bikova i koza to ne može. Da bi došlo do stvarne promjene, iznutra, potrebno je nešto više od spoljašnjeg rituala. Krajnja upotreba ovih starosaveznih žrtava bila je samo u ritualne svrhe, i to samo do trenutka kada je Bog uveo Novi savez. Ovo je bila tema Poslanice Jevrejima: da Božja namjera nikada nije bila da se Stari savez zauvijek drži. Umjesto toga, Bog je jasno obećao bolji, potpuniji aranžman. Spoljašnji, nesavršeni rituali Starog saveza ustupili bi mjesto savršenom, zapisanom u srcu spasenju ponuđenom kroz Isusa Hrista (Jevrejima 8:10).

Ali kad je došao Hristos kao prvosveštenik koji je omogućio blagoslove koji su došli, ušao je u veći i savršeniji šator, koji nije načinjen rukama, to jest nije od ove materije, i jednom za svagda ušao u sveto mjesto, ali ne s krvlju jaraca i junaca, nego sa svojom krvlju, i tako nam pribavio trajno izbavljenje. (stihovi 11-12)

Sada imamo dvije građevine. Jednu koju je napravila ljudska ruka na zemlji i jednu koju je stvorio Bog na nebu. Iz ovog odlomka je vrlo jasno da postoji nebeska svetinja. Jedanaesti stih se odnosi na nebesku svetinju.

Hristova žrtva se prikazuje kao superiornija. Isus je već spominjan kao naš Prvosveštenik (Jevrejima 4:14-16), budući da on ispunjava sve uslove za tu službu. Zapravo, Isus je opisan kao dio višeg sveštenstva: Melhisedekovog (Jevrejima 7:15-17). Isto tako, mjesto gdje se Hrist zauzima za nas kaže se da je superiornije, jer je trajno i nebesko, umjesto zemaljskog i privremenog (Jevrejima 8:2). U ovom stihu, sve te ideje su sažete u ideji da Hrist služi kao prvosveštenik u „savršenijem šatoru“, onom na nebu umjesto onog koji su napravili ljudi (Izlazak 35:30-35).

I dok su zemaljski sveštenici iznova prinosili žrtve, ponavljajući rituale, na dnevnom i godišnjem osnovu, nebeski prvosveštenik novog saveza – Isus Hrist – prinio je jednu žrtvu, jednom za svagda, uzetu iz svog savršenog i bezgrešnog života (Jevrejima 4:15), izbavivši čovječanstvo od njihovih grijeha (Jevrejima 7:25), mijenjajući

ih iznutra prema van (Jevrejima 8:10).

Još jedna poenta koja se ovdje ističe je da životinjska krv nikada ne može u potpunosti isкупiti ljudski grijeh – samo krv čovjeka to može učiniti, a to je upravo ono što Isus pruža.

*Jer ako krv jaraca i junaca i pepeo od junice posvećuje one-
čišćene koji su time pošćropljeni, pa im tijelo postaje čisto, koliko će
više krv Hrista, koji je putem Duha vječnog samog sebe bez mane
prinio Bogu, očistiti našu savjest od mrtvih djela kako bismo služili
živom i istinskom Bogu? (stihovi 13-14)*

Starosavezne žrtve nisu bile potpuno beskorisne. Bile su nedostatne, i pisac Poslanice Jevrejima to jasno objašnjava. Međutim, one su služile svrsi. One su služile kao simboli buduće službe Isusa Hrista. I one su bile u stanju da obezbijede mjeru čistoće. Naravno, ta čistoća je bila potpuno vanjska, ceremonijalna i privremena. Životinjska krv i žrtve grešnih sveštenika nikada nisu mogle trajno promijeniti unutarnju prirodu čovjeka. U 13. stihu, autor je uveo poentu da krv koju su te životinje prolile ima neku moć.

Dalje se kaže da krv prolivena od strane Hrista ima snagu koja nedostaje onoj životinjskih žrtava. Bog Otac može primiti našu službu, jer Sin prinosi sebe kao žrtvu, vođen Duhom svetim. Još jednom se spominje da je Isusova žrtva „bez mane“, što se odnosi na njegov bezgrešni život (Jevrejima 4:15).

Rezultat snage Isusove žrtve je dramatičan. „Mrtva djela“ rituala i zakona ostavila su nešto neriješeno u našim duhovima. Hristova krv nas čisti duhovno, na način na koji te životinjske žrtve nikada nisu mogle. Ta ista ideja je eho Jevrejima 6:1, gdje se pokušaji pomirenja s Bogom kroz djela i rituale takođe opisuju kao „mrtva djela“.

Stari žrtveni i obredni sistem je samo tip. Ako se oslonite na to, to je mrtav posao. Okrenimo se od toga pravoj svetinji koja čisti našu savjest da bismo služili živom Bogu. Ovo je veoma važno jer Boga ne zanima ono što radite već zašto to radite. Drugim riječima, osim ako vaša savjest nije očišćena od krivice, nikada ne možete služiti Bogu iz ljubavi. Služićete mu iz straha ili iz fanatičnih pobuda.

Legalizam služi Bogu ne iz ljubavi prema Njemu, već zato što želimo nagradu ili zato što se bojimo suda i smrti.

Zato je Hristos posrednik novog saveza, da bi oni koji su pozvani dobili obećanje vječnog nasljedstva, jer je on umro da bi oni otkupnikom bili oslobođeni od prestupa učinjenih pod prethodnim savezom. (15. stih)

Dakle, prvi savez je bio obećanje, a novi savez je stvarnost.

Hristov učinak čini novi savez „obećanim vječnim nasleđem“ koje je Bog oduvijek namijenio čovječanstvu. Prvobitna publika ovog pisma bili su progonjeni jevrejski hrišćani. Ovo pozivanje na nasleđe podsjeća ih da slijeđenje Hrista nije napuštanje njihovih jevrejskih korijena. Umjesto toga, to je ispunjenje tog nasleđa. Hristova žrtva je, u stvari, događaj koji zapravo obezbjeđuje oprostjenje svih grijehova – uključujući i one koji su se desili tokom vjekova prije njegovog rođenja.

Prema ovom odlomku, žrtvovanje životinja ne može u potpunosti iskupiti ljudski grijeh. To je jedan od razloga zašto su sveštenici starog saveza morali neprestano prinostiti žrtve. I, grešni ljudski sveštenik mora da prinese žrtvu za sopstveni grijeh. Hrist, nasuprot tome, nudi žrtvu koja je potpuno ljudska, potpuno bezgrešna i potpuno djelotvorna u onome što postiže.

Ovo je jedno od tri mjesta u Poslanici Jevrejima gdje je Isus opisan korišćenjem izraza *posrednik* (Jevrejima 8:6; 12:24). Posrednik rješava spor između dvije strane.

Jer gdje je savez, neophodno je da uslijedi smrt onoga koji je sačinio testament. Naime, savez je punovažan tek nakon smrti, jer on ne vrijedi sve dok je živ onaj koji je sačinio testament. (stihovi 16-17)

Ovaj stih koristi istu grčku riječ koja se koristi za termine kao što su *savez* i *zavjet*. Međutim, u kontekstu, to se odnosi na malo drugačiju ideju. Ovaj termin se može prevesti i kao „volja“ (oporuka), što donosi manje zabune. Ovdje se ističe da određeni pravni ugovori stupaju na snagu tek nakon smrti onoga koji je napisao testament. I stihovi 16 i 17 upućuju na ovu tačku, što dovodi do šireg cilja pisca.

Svrha ove izjave je pokazati da je žrtva – predstavljena krvlju – uvijek bila neophodna da bi se potvrdio savez s Bogom i oprostili grijesi. Ovo još jednom pokazuje da su komponente starog saveza bile zamišljene kao simboli novog saveza.

U ovom kontekstu, značenje je mnogo više kao testament: pravni dokument koji pokazuje šta će se dogoditi nakon smrti autora testamenta. U prethodnim stihovima, pisac Poslanice Jevrejima je istakao da je Bog zahtijevao žrtvovanje životinja pod starim savezom. Ovo je privremeno pokrilo grijehe čovječanstva, ali nije moglo u potpunosti ukloniti taj grijeh. Isusova žrtva, s druge strane, može nas potpuno očistiti od grijeha i to trajno.

Poenta stihova 16 i 17 je da dovedu do sledeće predstavljene ideje: da bez prolivanja krvi ne može biti oprosta. Obavezujući sporazum između Boga i čovjeka – novi savez – stupa na snagu tek nakon smrti Isusa Hrista.

Zato ni prethodni savez nije bio ustanovljen bez krvi. Jer kad je Mojsije svem narodu izgovorio svaki propis Zakona, uzeo je krv junaca i jaraca s vodom i skerletnom vunom i isopom i poškopio i knjigu i sav narod, govoreći: „Ovo je krv saveza kojim vas je Bog obavezao.“ Zatim je i šator i sve posude za službu isto tako poškopio krvlju. I po Zakonu se skoro sve čisti krvlju i bez prolivanja krvi nema oproštenja. (stihovi 18-22)

Ovaj odlomak objašnjava kako su fizički aspekti Starog saveza zamišljeni kao simboli Novog saveza. Ograničenja hrama, sveštenika i žrtvovanja sva su imala za cilj da ukažu na Božji konačni plan. Kao što je Bog rekao u svojoj Riječi, ovaj Novi savez bi bio vječan i savršen, a ne privremen i ograničen.

Stihovi od 18. do 22. podsjećaju čitaoca na to kako je sam početak Starog saveza uključivao prolivanje krvi. Ovi stihovi se odnose na događaje opisane u Izlasku, 24. poglavlje, gdje Mojsije škropi žrtvenu krv kako bi „otvorio“ savez između Boga i Izraela (Izlazak 24:6-8).

Poenta je da je ova krvna žrtva bila neophodna, čak i od samog

početka Božjih zakona za Izrael. Ovo vodi do dvije ideje. Prvo, bez prolivanja krvi – žrtve – oprostjenje grijeha je nemoguće. Drugo, žrtva Isusa Hrista ne samo da ispunjava ovaj zahtjev, već to čini savršeno i trajno.

Zanimljivo je da je Isus koristio jezik sličan Mojsijevom kada je uveo Novi savez (Matej 26:28).

Mojsije upotrijebio žrtvenu krv u nečemu poput ceremonije posvećenja. Krv bi bila središnji dio Starog saveza, jer je ponovljeno žrtvovanje životinja bilo neophodno da bi se privremeno pokrili grijesi ljudi. Krv je bila neophodna da bi se „inaugurisao“ savez i izvršilo ritualno posvećenje svih stvari koje su pripadale zemaljskom svetištu. Prema Starom savezu, žrtvena krv je bila potrebna da bi se gotovo sve posvetilo. Ovo je, naravno, ograničen sistem. Božja krajnja namjera nije bila nastaviti ovim putem; umjesto toga, Stari savez je trebao biti ilustracija Novog saveza.

Napokon pisac jasno stavlja do znanja da je krv koja je prolivena i u Starom i u Novom savezu neophodna – oprostjenje grijeha nije moguće bez nje.

Osvrnimo se na zemaljsku svetinju. Grešnik bi donio jagnje ili bi to uradio sveštenik u ime grešnika. Grešnik ili sveštenik bi stavio ruke na životinju i priznao sve svoje grijeha ili ako je sveštenik grehove ljudi. Šta je to značilo? To je podrazumijevalo da se grijesi prenose sa grešnika na životinju. Tada je sveštenik ubio životinju koja je platila cijenu za te grijeha. Zatim je unosio krv u svetište u određenim prilikama. Da li je krv sadržavala grijeh ili je krv pročišćena od grijeha kada je uzeta u svetinju? Simbolično, sadržavala je grijeh.

Evo problema i moramo se suočiti s njim. Nije li Hrist uklonio grijeh na krstu? Pogledajmo 22. stih. Da li prolivanje krvi rješava problem grijeha? Da ili ne? Da, ali posrednički. Baš kao što pod starosaveznom službom problem grijeha nije rješavala samo krvna žrtva, isto je u antitipu! Kada je Hrist odnio svoju krv u svetinju na nebu, da li je svetinja na nebu oskvrnjena? Jeste, baš kao što se zemaljska svetinja okaljala krvlju.

Zato je bilo potrebno da se zemaljske slike onoga što je na nebu čiste na taj način, a ono što je na nebu čisti se žrtvama boljim od takvih žrtava. (23. stih)

Ovaj stih nam upravo potvrđuje da se u nebeskoj svetinji „procesuirao“ grijeh kao što je to bio slučaj u zemaljskoj tipskoj službi! Dakle, učenje da je „na krstu sve završeno“ nije tačno iz više razloga. Štaviše, to je vrlo površna priča onih koji su zanemarili učenje i tipologiju Starog saveza.

Dakle, dvadeset i treći stih vrlo jasno govori da se svetinja na zemlji i svetinja na nebu moraju očistiti. Kada je zemaljska svetinja čišćena? Na Dan pomirenja (Jom Kipur). Levitski zakonik 16. glava to opisuje. 33. stih je vrlo jasan oko ovoga: „Neka izvrši obred očišćenja za sveto svetište, za šator od sastanka i za oltar; i za sveštenike i za cio zbor neka izvrši obred očišćenja.“ Tako je zemaljska svetinja bivala očišćena na Dan pomirenja. U Jevrejima 9:23 jasno se kaže da i nebeska i zemaljska svetinja moraju biti očišćene.

Mejnstrim hrišćanska teologija nikad se ne bi složila oko tipologije dva jarca koja su bila posebno određena za Dan očišćenja (Levitska 16:7). Jedan jarac je biran „za Gospoda“, a drugi „za Azazela“ (8. stih). U kakvom su stanju bila ta dva jarca? Da li su jarci morali ispunjavati određene specifikacije? Morali su biti bez mane. I jedan i drugi su morali biti bez mane, da biste mogli bacati žrijeb i žrijeb padne na jednog ili drugog jarca. Zato moramo biti jasni da drugi jarac ne predstavlja Sotonu kakvog ga poznajemo, već Lucifera kakvog ga je Bog stvorio, jer su i Hrist i Lucifer bili besprekorni.

Međutim, kada se bavimo grijehom u pravnom smislu, kao kršenjem zakona, tri su stvari uključene. Prvo je krivica. Zatim slijedi kazna. Onda postoji odgovornost. Stvar je sledeća: ko je odgovoran za grijeh? Jedno od jasnih učenja Biblije je Božji suverenitet. To znači da se ništa ne dešava u svemiru bez Božje dozvole. Bog je suveren. Da li je Bog znao da će Lucifer sagriješiti? Da. Zašto ga je onda stvorio? To je jedno od velikih pitanja.

Ako je Bog suveren, onda je dozvolio Sotoni da uđe. Dozvolio

je Sotoni da iskuša Adama i Evu. Ovo je stvorilo problem i to nije riješeno na krstu. Kada je Adam zgriješio i Gospod je došao da ga posjeti, šta je rekao Gospodu kada ga je upitao zašto si sagriješio? Rekao je: „Ova žena koju si mi Ti dao...“ Pa na koga je svalio krivicu? Na Boga. Danas ćete to stalno čuti: „Ako je Bog ljubav zašto dopušta sve bolesti, zločine i probleme?“

I šta Bog radi? Bog zapravo privremeno preuzima odgovornost! On preuzima odgovornost do Dana pomirenja. Postoji tekst u Starom savezu, gdje Bog kaže: „Ja sam stvorio zlo.“ U Bibliji ćete naći mnogo tekstova u kojima Bog preuzima odgovornost za mnoge stvari. Na primjer, Bog je rekao: „Ja sam otvrdnuo faraonovo srce.“ Ovi tekstovi uzrokuju mnogo problema mnogim hrišćanima. Pitate se zašto su ti tekstovi tu. Pa, to je zato što Bog preuzima odgovornost do Dana pomirenja. Pošto je On suveren i dopušta da se stvari dogode, On mora preuzeti odgovornost. Da li On preuzima odgovornost sa dobrim razlogom? Da. Ali to nećemo znati do suda.

Druga zanimljiva stvar je da su se u ovoj službi za Dan pomirenja koristili jarci, a ne ovce. Jarac je u Bibliji simbol nosioca grijeha (Matej 25:33).

Na Dan pomirenja jarac koji je bio određen za Gospoda je žrtvovan (Levitska 16:9)! Jarac Gospodnji je Hrist koji preuzima naš grijeh i posrednički se žrtvuje. Da li se krst bavio pitanjem krivice? Odgovor je ne. Krst se nije nosio sa krivicom. Ko je bio kriv za grijeh? Što se nas tiče, postoji pomirenje između nas i Boga kroz Hristovu krv. Ali pitanje je sada: „Ko je kriv za grijeh?“

Pavle u Rimljanima 7:19-20 okrivljuje grijeh koji prebiva u njemu. Riječ „zakon“ u Rimljanima 7 [„zakon grijeha“] koristi se na isti način na koji koristimo zakon gravitacije. To je sila. Ljudska volja nije zakon jer je ljudska volja promenljiva. Zakon znači stalnu beskonačnu silu, baš kao i zakon gravitacije. To je stalna sila koja postoji dan i noć, sedam dana u sedmici, tokom cijele godine. U našem ljudskom tijelu postoji sila koja gravitira prema grijehu. Pavle to naziva „zakonom grijeha“. I ova sila je konstantna. Možete prkositi toj sili

svojom snagom volje, ali je nikada ne možete pobijediti.

Ko je stavio taj zakon grijeha u nas? Kada je Bog došao kod Adama, koga je Adam okrivio? Okrivio je Evu, a potom i Boga. Tada je Bog otišao do Eve. Koga je Eva okrivila? Zmiju. Obratite pažnju da se Bog nije bavio Luciferom u Edenskom vrtu. Prokleo je samo medijuma Sotone – zmiju i najavio rješenje problema kroz Plan spasenja i budućeg Spasitelja (Postanje 3:14-15). Zašto? Jer će Dan pomirenja i budući izvršni sud ovo riješiti. Na svršetku Dana pomirenja, Bog će prenijeti očišćeni grijeh – konačnu krivicu na Sotonu.

Evo pitanja: Kada ste prihvatili Hrista, da li ste donijeli odluku da ne grijehite? Da li ste obećali Bogu da ćete biti dobri? Dakle, što se vašeg izbora tiče, da li biste izabrali da zgriješite? Ne. Ali mi grijehimo. Zašto grijehimo? Zato što u našim udovima imamo ono što nazivamo zakonom grijeha.

Ko je tamo stavio taj zakon grijeha? Da li krivite Boga ili krivite Lucifera? Ko je taj koji ga je stvorio? Lucifer je uzeo taj grijeh i ubrizgao ga u čovječanstvo preko Adama i Eve. Rezultat toga je da današnji svijet krivi Boga za nered u kojem se nalazimo na ovoj zemlji.

Dakle, ono što se dešava na Dan pomirenja je da će sveštenik ući u svetinju i očistiti svetinju. On će konačno očistiti ljude, zbor, od krivice i kazne. Tada će on uzeti krivicu za grijeh i položiti je na Sotonu. Velika borba ne može doći do kraja ako se nebeska svetinja ne očisti od krivice grijeha. To je svemirski problem.

Velika većina protestantskih teologa će spremno reći da oba jarca predstavljaju Hrista (u engleskim Biblijama, „jarc za Azazela“ je preveden kao „scapegoat“, što bi značilo „pušteni jarc“. I to nije dobar prevod, jer sakriva značenje na hebrejskom. Ko je „Azazel“? Tačno značenje imena „Azazel“ nije poznato. Prema drevnim izvorima, Azazel je bio personifikacija nečistote, vođa pobunjenih anđela, koji je pripadao klasi „seirim“ kozolikh pustinjskih demona (džina). Očito „Azazel“ ne predstavlja Hrista. Na završetku službe za Dan očišćenja, polagani su pokajani grijesi na glavu ovog jarca, nakon čega je odvođen u pustinju (stihovi 20-22).

Ako živi jarac, za kojeg kažemo da je Sotona, odnosi bezakonja sinova Izraelovih, zar mi onda Sotonu ne činimo svojim nosiocem grijeha? To je površna optužba koja dolazi od onih koji odbacuju i-deju da je potrebno čišćenje nebeske svetinje i Izvršni sud.

Prema tipologiji zemaljske svetinje, polaganje pokajanih grijeha na njihovog uzročnika – Sotonu, desiće se nakon završetka antitip-skog Dana pomirenja ili Istražnog Božjeg suda. Gospodnji jarac je prolio krv, ali jarac za Azazela nije prolio krv jer mora da razmišlja kakav je nered napravio. Nakon Drugog Hristovog dolaska, Sotona će biti ograničen na opustošenoj zemlji za vrijeme milenijuma (vidi Otkrivenje 20:13), a zatim će uslijediti Izvršni sud i kazna drugom vječnom smrću (Otkrivenje 20:7-15).

Problem grijeha je kompleksan. Lucifer je promjenu u sebi i svoju pobunu predstavio kao dobre stvari. Smatrao je da je njegov način samoljublja bolji od Božjeg puta gdje nema svoga ja. Tako je Bog rekao: „Samo naprijed, dozvoliću ti da razviješ grijeh“, jer je to značenje grijeha. Grijeh je okretanje prema sebi. Bog je rekao: „Dozvoliću ti da razvijaš ovaj svijet na principu sebičnosti“. Ovaj svijet je razvijen na principu sopstva posljednjih šest hiljada godina. Da li se svijet poboljšao? Ne. Ako pogledate istoriju ovog svijeta, u trenutku kada podignete princip sopstva, šta se dešava sa društvom? Da li postaje bolje ili postaje gore? Postaje gore. Nakon nepunih dvije hiljade godina, svijet je postao toliko strašan da je znanje o Bogu bilo gotovo zbrisano.

Stvar je u tome da će Dan pomirenja staviti krivicu za grijeh tamo gdje joj je i mjesto. Hrist je posrednički prihvatio krivicu i žrtvovao se za to na krstu, ali će odgovornost, krivica za grijeh biti stavljena na Sotonu. Ako Bog preuzme krivicu za naš zakon grijeha, onda velika kontroverza nikada ne može doći do kraja. Dakle, grijeh će na kraju biti izbrisan, ali Bog će to učiniti na pravedan način, tako da će čak i Sotona priznati da grijeh nije dobar. On će biti poslan u pustinju na hiljadu godina. Da li se Lucifer kaje nakon hiljadu godina? On priznaje da je Bog bio u pravu u kontroverzi, ali i dalje djeluje na

principu samogrijeha kada vodi svoju vojsku anđela i ljudi protiv Božjeg grada. Sotona i njegovi anđeli su solidarni tako da djeluju kao jedno i žanju iste rezultate pobune. On se ne kaje na kraju milenijuma. Stoga, on sam priznaje da grijeh mora biti uništen. Na kraju hiljadu godina, Sotona i njegovi anđeli će biti zauvijek uništeni. Nepokajani grešnici će takođe biti uništeni. Na taj način svaki grijeh će biti zakonski sankcionisan, zajedno sa njihovim inicijatorom i nosiocima.

Jer Hristos nije ušao u sveto mjesto načinjeno rukama, koje je kopija onog stvarnog, već u samo nebo, da se sada pojavi pred Božjim licem za nas. (24. stih)

Hrist služi kao naš prvosveštenik na „pravom“ svetom mjestu, na nebu, a ne ovdje na zemlji. Zemaljsko svetište bilo je samo kopija originalnog nebeskog. I za razliku od zemaljskog svetišta u kojem je bila ograničeno Božje prisustvo, Hrist nas zastupa pred „licem Božjim“, direktno.

I nije ušao da bi mnogo puta prinomio sebe, kao što prvosveštenik svake godine ulazi u sveto mjesto s tuđom krvlju, jer bi inače trebalo da mnogo puta strada od postanka svijeta. Ali sada, na svršetku ovog poretka, pojavio se jednom zauvijek da svojom žrtvom odstrani grijeh. (stihovi 25-26)

Hristova žrtva je superiornija od one koju prinose zemaljski sveštenici. Umjesto da dolazi iznova i iznova, žrtvuje se iznova i iznova, Hrist je u stanju ponuditi jedno, savršeno, trajno prolivanje krvi kako bi pokrio ljudski grijeh. Ograničena žrtva zahtijevala bi da Isus umire iznova i iznova. Međutim, budući da je njegova žrtva bila savršena (Jevrejima 7:27-28) i ljudska (Jevrejima 2:17-18), ona može u potpunosti ostvariti naše spasenje. Kao takav, Isus je ponudio žrtvu „jednom za svagda“ kako bi u potpunosti odstranio grijeh.

Pozivanje na „svršetak ovog poretka“ ovdje može biti zbunjujuće. U narednih nekoliko riječi, pisac Poslanice Jevrejima će se osvrnuti na Drugi Hristov dolazak, koji se često smatra dijelom budućeg „kraja ovog doba“. U ovom kontekstu, međutim, čini se da se „svršetak“ spominje kako je Isus stigao u svrhu svoje žrtve, najavljujući

kraj doba Starog saveza.

I kao što je ljudima određeno da jednom umru, a zatim sud, tako je i Hristos bio jednom zauvijek prinesen da ponese grijeh mnogih. A kad se drugi put pojavi, a to neće biti zato da bi opet uklanjao grijeh, vidjeće ga oni koji ga željno očekuju da bi dobili spasenje. (stihovi 27-28)

Ovi stihovi predstavljaju ključnu komponentu hrišćanske teologije. Za razliku od religijskih sistema koji uče da se čovjek neprestano iznova rađa ili nestaje u ništavilo, Biblija je vrlo jasna da svi ljudi doživljavaju smrt. Jednom kada se to dogodi, svaka osoba je odgovorna za svoje postupke u životu. 27. stih takođe, indirektno, podsjeća čitaoca da pravi sud za grijeh dolazi nakon smrti. Bog može, i koristi, zemaljske okolnosti da bi dokazao svoju volju. Ponekad to znači negativne posledice za grijeh. Međutim, Božje pravo djelo presude grijehu dešava se u budućnosti. Stoga je smrt kojom sada umiremo prva smrt koja podrazumijeva uskrsenje na život ili uskrsenje na sud.

U kontekstu ovog odlomka, pisac takođe ukazuje na žrtvenu smrt Isusa Hrista. Kao što je nedavno spomenuto, žrtva koju je prinio Isus nije poput one iz Starog saveza. Životinjske žrtve su morale biti pri-nošene u više navrata, jer nisu mogle savršeno okajati grijeh. Hrist je bio u stanju da prinese žrtvu „jednom zauvijek“.

Između stihova 27. i 28., poenta je da je Hristovo prvo pojavljivanje, koje je dovelo do njegove smrti, bilo u svrhu uklanjanja grijeha. Kada Hrist ponovo dođe, u budućnosti, njegov dolazak neće biti u cilju iskupljenja za grijeh. Umjesto toga, to će biti primjena onoga što je već postignuto i početak konačnog suda (Titu 2:13). Kao što čovjekova smrt vodi do suda, tako i Hristova jedna smrt vodi do suda – ali za ljude, a ne za Isusa. Sledeći Hristov dolazak će biti sa svrhom „spasjenja“ onih koji su se uzdali u njega. Ovo se razumije u smislu da Hristov konačni povratak, u pobjedi, označava konačno efektivno spasenje za vjernike ali ne i završetak Božjeg plana spasenja.

10. Hristova savršena žrtva i opasnosti od nevjerstva

Ono što Pavle radi u Jevrejima 10:1-22 je suprotstavljanje žrtvenog sistema, koji je kroz obredne zakone dat Jevrejima preko Mojsija, sa Hristovom žrtvom. Njegova glavna svrha je da pokaže jevrejskim hrišćanima da žrtve koje su prinosili – krv bikova, jaraca i jaganjaca itd. – nema spasonosnu vrijednost [tj., u njima nema spasenja]. Bili su samo sjenka. Bili su samo tip. Naglasak treba biti na stvarnosti koja je Hrist i to raspeti.

U srcu ljudskog otkupljenja je Hristova žrtva. Ova istina se u Novom savezu često spominje izrazom „krv Hristova“. Ovo je tema Jevreja 10:1-22. Nepotrebno je reći da je ovo veoma važna tema jer je Hristov krst bio centralna poruka Novog saveza. Kada čitate riječi „krv Hristova“, to se ne odnosi na njegovu doslovnu krv. Krv u Starom savezu simbolizuje život. U Starom savezu nam je rečeno da je život tijela u krvi. Krv se, dakle, odnosi na Hristov život, a prolivena krv se odnosi na njegov život koji je položen u smrti.

Sa ovim uvodom, idemo na deseto poglavlje Poslanice Jevrejima. U prva četiri stiha ono što Pavle radi je ukazivanje na to da je sistem žrtvovanja koji je zahtijevao obredni zakon bio sjenka stvarnosti, i da te žrtve same po sebi nisu mogle da spasu.

Jer Zakon imajući sjenku predstojećeg dobra, a ne i samo obličje praktičnih učinaka, nikad ne može istim žrtvama koje se iz godine u godinu neprestano prinose usavršiti one koji pristupaju Bogu. Zar inače ne bi prestale da se prinose, jer bi oni koji ih prinose u službi bili jednom očišćeni i ne bi više imali svijest o grijesima? Ali te žrtve iz godine u godinu podsjećaju na grijeh, jer krv junaca i jaraca ne može uzeti grijeh. (Jevrejima 10:1-4)

Dakle, ni pravno niti praktično, te žrtve nisu uklonile grijeh. Nisu imale moć da spasu. I zbog toga su se ove žrtve više puta prinobile

svakog jutra i večeri svakog dana u sedmici.

Žrtve iz starog saveza morale su se redovno ponavljati. Ovo omogućava piscu da postavi retoričko pitanje: ako bi te žrtve zaista mogle očistiti savjest – što znači potpuno uklanjanje grijeha – zar ne bi sveštenici prestali da ih prinose? Zašto nastaviti prinostiti žrtvu za grijeh, osim ako te žrtve nisu dovoljne?

Međutim, kroz mnoge citate u Starom savezu, pisac je pokazao da je to uvijek bila Božja namjera. Stari savez je trebao da simbolizuje novi savez, da pripremi čovječanstvo da prihvati službu Isusa Hrista. Same mane na koje je ukazano, zapravo su imale za cilj da privuku svijest čovječanstva o našoj potrebi za jednom, savršenom žrtvom (Jevrejima 9:8-10).

Stari savez nije bio netačan ili bezvrijedan, jer nikada nije trebao biti konačno rješenje. Umjesto toga, svaki aspekt starosaveznog zakona trebao je nagovijestiti neki aspekt Hristove službe. Čak su i same žrtve imale za cilj da dokažu da životinjska krv, koju prinose grešni sveštenici, nikada ne može istinski očistiti čovječanstvo od njihovih grijeha (Jevrejima 9:8-10).

Pavle daje direktnije objašnjenje za ono što su ove životinjske žrtve zapravo učinile. Činjenica da su ih sveštenici nudili iznova i iznova dokazuje da grijeh nije bio istinski tretiran. Bio je „pokriven“, ali ne i „očišćen“. Logično, to znači da te žrtve zapravo nisu izdejsstvovale oprostjenje za grijeh; one su samo prikivale te grijeh, privremeno odgađajući osudu. Čak ni na Dan pomirenja žrtvovanje bikova nije otklonilo grijeh jer su svake godine morali ponavljati istu službu simbolizirajući da krv bikova i jaraca nije otklonila grijeh.

Sve je to tačno, ali postavlja se pitanje zašto krv bikova i koza nije mogla ukloniti grijeh? Odgovor je vrlo jednostavan: jer zakon neće dozvoliti da se grijesi i krivica prenesu. Drugim riječima, ne možete prenijeti krivicu i kaznu sa jedne osobe na drugu ili sa čovjeka na životinje. Ne možete prenijeti krivicu i kaznu. Ovo je bio veliki problem s doktrinom zamjene. Budući da mnogi nisu uspjeli riješiti ovaj problem, neki teolozi se okreću teorijama poput „teorije moralnog

uticaja“ ili „vladine teorije pomirenja“ koje same po sebi nisu pogrešne, već griješe jer poriču pravnu fazu pomirenja. To ne možemo. U trenutku kada uklonite pravni okvir pomirenja, ne možete propovijedati pravo opravdanje vjerom. Dakle, pitanje je da krv bikova i koza nije mogla ukloniti grijeh, iako su grijesi simbolično prebačeni na životinju i životinje su žrtvovane; jer nijedan ljudski ili Božji zakon neće dozvoliti da se krivica i kazna prenesu. Pitanje je: Kako je Bog riješio ovaj etički problem spasenja?

Zato, ulazeći u svijet, on kaže: „Žrtvu i prinosi nisi htio, nego si mi pripremio tijelo. Nisu ti bile po volji žrtve paljenice i žrtve za grijeh.’ Tada sam rekao: ‘Evo, došao sam – u svitku knjige pisano je o meni – da vršim tvoju volju, Bože.’“ (stihovi 5-7)

Jevrejima 10:5 nam daje odgovor na to pitanje. Bog rješava pravni problem povezujući Hristov božanski identitet s našim korporativnim čovječanstvom. Kao jedinorođeni Sin Božji, Hrist je imao jedinstvenu pretkvalifikaciju da zastupa ljudski rod. Ali da bi to mogao sprovesti u praksi, Bog je morao utjeloviti svog Sina kako bi postao čovjek, u prirodi kojoj je potrebno iskupljenje. Njegova ljudskost je bila ljudskost ljudske rase kojoj je potrebno iskupljenje. To je značenje izraza „pripremio si mi tijelo“, citat iz Psalma 40:6-8.

Pošto je Hristova ljudskost bila naše korporativno čovječanstvo kada je umro na krstu, doživio je smrt koju su svi ljudi zaslužili kao grešnici. Njegova smrt nije bila smrt jednog čovjeka umjesto svih ljudi, njegova smrt je bila smrt svih ljudi u jednom čovjeku. Posrednička smrt, ne zamjenska. Pošto je njegova ljudskost bila naša ljudskost, umrli smo u njemu na krstu. 2. Korinćanima 5:14 iznosi to: „Kad je jedan umro, svi su umrli.“ Hrist je okusio smrt za sve ljude (Jevrejima 2:10-15).

Dijelimo isti život. Zato možemo legalno tražiti Hristovu pravednost. Zakonski možemo tražiti pravdu Božju koja se dogodila na krstu kada je Isus umro za grijeh. Zašto? Jer mi koji smo posvećeni i Onaj koji nas posvećuje imamo isto porijeklo i dijelimo isti život. Njegova ljudskost je naše korporativno čovječanstvo koje je umrlo

na krstu.

Naš dio u jevanđelju je da uđemo u Božji počinak. Četvrta glava poslanice Jevrejima je to otkrila. Mi koji vjerujemo u jevanđelje ušli smo u Božji počinak. Bog je taj koji vrši posvećenje. Naš dio je vjera od početka do kraja.

Dakle, Isus se povezuje s nama. On se poistovjećuje s nama kako bi bio naš Spasitelj. Naravno, da bi to spasenje bilo djelotvorno, mi se, zauzvrat, trebamo identifikovati s njim i njegovom svetom istorijom.

Vjera je naše predanje volje istini kakva je u Hristu. Zato Pavle često definiše vjeru kao poslušnost. To nije činjenje nečega, već je poslušnost srca. To je predaja naše volje istini o Isusu Hristu. Njegov život postaje naš život i njegova smrt postaje naša smrt. Na taj način možemo pravno tražiti Hristovu pravednost jer je taj život i smrt Hristova bio život i smrt svih ljudi u jednom čovjeku Isusu Hristu.

U sistemu žrtvovanja pod starim savezom nije bilo spasonosne vrijednosti. Da li je Bog dao žrtveni sistem? Da, ali On to nikada nije dao kao stvarno sredstvo spasenja. To je bila greška Jevreja. On je dao žrtveni sistem samo kao sjenu, samo kao stalni podsjetnik, samo kao simbol koji bi im ukazao na nadu u stvarnost koja je Isus Hrist. Tako je bilo još od prve žrtve ispred Edenskog vrta.

Kada je Hrist došao na ovaj svijet, on nije došao da ovjekovječi sistem žrtvovanja jer Bog nema zadovoljstvo da vidi kako njegova stvorenja, životinje umiru. Zašto je onda Isus primio tijelo? Da vrši Božju volju. Šta je bila Božja volja? Božja volja je bila naše spasenje.

Nakon što je pripremljeno to tijelo za Hrista, sada dolazi druga i treća kvalifikacija. On je morao ispuniti pozitivne zahtjeve Zakona i morao je zadovoljiti pravdu zakona da nas spasi u toj ljudskosti, kako bismo mogli biti pred Bogom i Njegovim zakonom pravedni u Hristu.

Najprije kaže: „Nisi htio i nisu ti bile po volji žrtve i prinosi i paljenice i žrtve za grijeh“ – žrtve koje se po Zakonu prinose. A zatim kaže: „Evo, došao sam da vršim tvoju volju, o Bože.“ On ukida prvo

da bi uspostavio drugo. (stihovi 8-9)

Bog ostavlja po strani ponude, a umjesto toga izvršava svoju volju kroz Hristovo ljudsko tijelo. On je ukinuo obredni sistem, tip, sjenke, da bi uspostavio drugo, a to je Hrist, stvarnost.

Dakle, Jevreji su bili svjesni činjenice i prije Hristovog dolaska da žrtveni sistem nije bio prava svrha spasenja čovječanstva. Ovo je David koji kaže: „Otvorio si mi uši. Sada sam čuo pravo značenje žrtvenog sistema, da one same po sebi ne spasavaju. Paljenice i žrtve za grijeh nisi tražio.“ Žrtvovanje životinja samo po sebi nije imalo spasonosnu vrijednost. Dakle, Bogu nije bio potreban sistem žrtvovanja da bismo bili spašeni. Tražio je to od njih kao ispovijest vjere i podsjetnik da ukaže na dolazak Hrista koji je stvarnost.

Da bi nas Hrist otkupio, morao je ispuniti sve zahtjeve zakona. Bila je to Hristova volja kada je došao na svijet, on je u svom srcu gajio jednu želju, a to je da se povinuje zakonu Božijem u njegovom punom smislu, kako u njegovim pozitivnim zahtjevima, što je i učinio u prve trideset i tri godine, a takođe i u smislu njegove pravde kada je ispunio zakon na krstu. Drugim riječima, u činjenju i umiranju Isusa Hrista, svojom savršenom poslušnošću Božjoj volji kako je izražena u Njegovom zakonu, Hrist je ispunio i pozitivne i pravne zahtjeve zakona kao naš zastupnik, kao naše jamstvo, kao naš predstavnik i, tako je zamijenio sjenu koja nas nije mogla spasiti stvarnošću koja nas spašava.

Po toj „volji“ smo posvećeni prinošenjem tijela Isusa Hrista jednom zauvijek. (10. stih)

U tom aranžmanu i onome što je postignuto činjenjem i smrću Hristovim, mi smo spašeni. Stvarnost našeg spasenja je u Isusu Hristu. Tijelo Hristovo je korporativno čovječanstvo. Stoga, kada je to tijelo umrlo na krstu, grijesi čitavog čovječanstva su dočekali svoju pravnu pravdu. Svi naši grijesi – SVI naši grijesi, prošli, sadašnji i budući – bili su obuhvaćeni na krstu u smislu pravde. Zato Pavle naglašava da je žrtva jednom zauvijek.

Svaki sveštenik iz dana u dan dolazi na svoje mjesto da obavlja

službu i da mnogo puta prinosi iste žrtve, jer one nikada ne mogu odneti grijeha. (11. stih)

I opet, sama priroda starosaveznih žrtava dokazuje da one nisu trebale biti naše konačno spasenje. Sveštenici starog saveza morali su stalno prinositi žrtve koje ne mogu riješiti problem grijeha.

A on je za sva vremena prinio jednu žrtvu za grijeha i sjeo Bogu s desne strane i od tada čeka da njegovi neprijatelji budu položeni za podnožje njegovim nogama. Jer je jednim žrtvenim prinosom za svagda učinio savršenima one koji bivaju posvećeni. (stihovi 12-14)

Jedna Hristova žrtva, jednom za sva vremena, pokriva sve potrebne aspekte te žrtve, uključujući i one šire, kosmičke, koji se tiču Luciferove krivice i prenošenje očišćenih grijeha iz nebeske svetinje na njega. Već smo rekli da fraza „sjesti s desne strane Bogu“ jednostavno znači biti prvi sledeći autoritet do Boga. U tom kontekstu „sjedanje“ ne znači neaktivnost. Ovdje zapravo označava čekanje. Čekanje se odnosi na period dokle „njegovi neprijatelji budu položeni za podnožje njegovim nogama“. Velikoj kontroverzi još nije došao kraj. Još uvijek živimo u grešnom svijetu. Još uvijek posjedujemo grešna tijela. Još uvijek smo pod vatrom Sotone. On još uvijek vlada ovim svijetom, ali ne legalno. Plan otkupljenja još nije završen. Hrist treba da obavi nebesku službu pomirenja. On to radi. Započeo ju je 31. godine nove ere. Koliko dugo će on nastaviti svoju službu? Sve dok ne okonča grijeh i uvede vječnu pravednost.

Svojom žrtvom, svojim činjenjem i umiranjem Hrist je usavršio, ne za sada, nego zauvijek, sada i na sudu, on je usavršio one koji su posvećeni. Posvećeni su oni koji su se pouzdali u Hrista. Oni koji počivaju u njemu. Oni koji nemaju povjerenja u svoje tijelo i svoj učinak, već počivaju u Hristovoj pravednosti.

A i Duh sveti nam svjedoči, nakon što je objavljeno: „Ovo je savez koji ću sklopiti s njima posle tih dana,‘ govori Gospod; ‘Svoje zakone staviću u njihova srca i upisaću ih u njihov um.‘“ „Više se neću sjećati njihovih grijeha i bezakonja.“ (stihovi 15-17)

Duhom svetim se potvrđuje ova istina. To je potvrđeno apostolima

koji su napisali Novi savez, a potvrđuje se i u našim srcima. Duhom se to potvrđuje u srcu svakog vjernika. Kako? Bog nam svojim Duhom daje mir; stavlja u naša srca ljubav prema Bogu.

Kakve veze ima Hristova žrtva sa Gospodom koji piše u našim srcima? Kada prihvatimo Hrista i Duh sveti dođe i nastani se u nama, dešavaju se dvije stvari:

1. Imamo mir (Rimljanima 5:1). Rimljanima 8:16-17 nam govori da sveti Duh uvjerava naše duhove da smo djeca Božja. Prvo što nam Duh sveti daje je mir, zbog Hristovog krsta. Isus je jasno rekao učenicima: „Dajem vam mir, mir koji vam svijet ne može dati.“

2. Imamo ljubav u našim srcima. Ona dolazi u naša srca vertikalno od Boga i Pavle jasno daje do znanja u Galatima 5:14 i u Rimljanima 13:8-10 da je ljubav ispunjenje zakona. Drugim riječima, Bog stavlja sastojak ljubavi koji Biblija naziva agape u naša srca. I upravo ovaj sastojak čini zakon smislenim i užitkom.

Razlika između legaliste i pravog hrišćanina je u tome što legalista gleda na zakon kao na skup pravila, nešto što mora izvršiti da bi se kvalifikovao za nebo. Za njega to nije nešto u čemu uživa da radi već nešto što je neophodno za spasenje. Za istinski obraćenog hrišćanina koji počiva u Hristovoj pravednosti zakon postaje užitak jer se zakon poistovjećuje s Hristovom pravednošću. Ljubav Božja u nama stvara pravac koji je u skladu sa zakonom, tako da David može reći: „Uživam u zakonu Božijem“, a Hrist je takođe mogao reći: „Uživam u zakonu Božijem“, jer ljubav je kontrolisala njihova srca i umove.

Ono što tekst govori je da kada smo shvatili jevanđelje i kada se okrenemo od žrtvenog sistema koji ne može spasiti, ka Isusu Hristu kao stvarnosti, samo tada su naši grijesi istinski očišćeni. Zaista smo očišćeni i možemo doći Bogu bez straha i sumnje. U Hristu Bog nas gleda kao da nismo grešnici.

A gdje su grijesi oprošteni, nema više [hramske] žrtve za grijeh. (18. stih)

Kroz Hrista i njegovu žrtvu grijesi su oprošteni u stvarnosti. To jednostavno znači da hramske žrtve za grijeh više nemaju nikakav

smisao.

Mnogi hrišćani su potpali pod uticaj dispencionalizma i futurističkih projekcija o Izraelu, trećem hramu i obnovi žrtvenog sistema. U svjetlosti istina Novog saveza, to bi bilo vraćanje pod stari savez, faktičko odricanje od Hrista.

Dakle, braćo, pošto imamo potpuno pouzdanje da možemo ući u sveto mjesto krvlju Isusovom – novim i živim putem koji je on za nas otvorio kroz zavjesu, to jest kroz svoje tijelo – i pošto imamo prvo-sveštenika postavljenog nad Božjim domom, pristupimo iskrenog srca, puni pouzdanja i vjere, jer su nam srca škropljenjem očišćena od nečiste savjesti, a tijela oprana čistom vodom. (stihovi 19-22)

Imamo pouzdanje da vjerom pristupimo u nebesku svetinju krvlju Hristovom – ne na osnovu našeg učinka, već na osnovu Hristovog postignuća – na „novi način“. Zašto „novi način“? U zemaljskoj svetinji ljudi nisu mogli ući u samu svetinju. Čak ni u prvo odjeljenje. Sveštenik je ulazio tamo, a čak ni on nije mogao doći direktno Bogu jer je između njega i Boga u svetinji bio veo. I kada je došao u Svetinju nad svetinjama na kraju svake godine na Dan pomirenja, morao je prinijeti posebnu žrtvu za sebe. Više ne moramo da dolazimo Bogu preko ljudskog sveštenika.

Novi savez ističe „sveštenstvo svih vjernika.“ Svaki hrišćanin, svaki vjernik ima slobodan pristup Bogu kroz Isusa Hrista. Ne moramo da prolazimo kroz drugo ljudsko biće. Možemo hrabro doći do prijestola milosti novim i živim putem, ne preko drugog ljudskog bića, već kroz Isusa Hrista.

U zemaljskom svetilištu krvlju životinja je bio prskan taj veo. Taj veo predstavlja Hristovu ljudskost koja je naša korporativna ljudskost. Ta zavjesa je bila prepreka između Svetog Boga i grešne rase i uklonjena je na krstu. Mi koji vjerujemo možemo doći k Bogu novim i živim putem koji nam je Hrist pripremio u svojoj ljudskosti.

U Hristu, i kroz njegov život i smrt, Bog gleda na nas kao da nismo zgriješili, kao da uopšte nemamo grijeha u sebi. Možemo doći Bogu, blizu Njega, bez ikakve prepreke, kroz Isusa Hrista sa srcem

punim sigurnosti vjere, poštropljenim srcem od zle savjesti, a naša tijela su oprana čistom vodom. Naša ljudskost, i tijelo i um, u Hristu stoje savršeni. To je ono što hrišćanstvo čini najčudesnijom religijom.

Sve druge religije uče da je Bog tamo gore i zahtijeva od nas ovdje dolje da budemo dovoljno dobri da dođemo do Njega. Sin Božji, Isus Hrist je sišao tamo gdje smo mi. On je na sebe preuzeo našu ljudskost. Svojim životom i smrću on nas je otkupio. Sada možemo hrabro doći Bogu svaki dan, svaki sat. Možemo baciti svoje breme na Njega. Možemo mu doći sa sigurnošću, bez krivice. Ne zato što nismo grešnici, već zato što u Hristu stojimo savršeni.

Opasnost od nevjerstva (Jevrejima 10:23-39)

Držimo se nepokolebljivo nade koju ispovijedamo, jer je vjeran onaj koji je obećao. (23. stih)

Nikada ne sumnjajmo u ljubav Božju i ne sumnjajmo u svoje spasenje u Hristu. Ovo je bitka koju ćemo imati cijeli život. Sotona uvijek pokušava unijeti sumnju i krivicu u naše živote. Nikada nemojte sumnjati u svoje spasenje u Hristu, jer ako odustanete od svoje vjere, kao što ćemo vidjeti na kraju ovog poglavlja, slijedi propast.

Bog je vjeran u pogledu svog obećanja. Bog je obećao da nas nikada neće napustiti. Bog je obećao naše spasenje u Hristu. Naravno, Božje obećanje se ne može shvatiti izvan konteksta Njegove ljubavi. Naše spasenje zasnovano je na Božjoj vjernosti (1. Solunjanima 5:24). Tamo gdje postoji ljubav ne može biti prisile, tako da vam On nikada neće nametnuti svoje obećanje. Imajte to na umu. On nikada neće prisiliti. Sve dok zadržite svoje povjerenje u Boga, vaše spasenje je zagarantovano. Pavle će ovo ponoviti u trideset petom stihu nadalje, jer su neki od članova jevrejske hrišćanske zajednice odustajali od svoje vjere.

Budimo obzirni jedni prema drugima, kako bismo se podsticali na ljubav i dobra djela, i ne napuštajmo svoje skupštine, kao što neki imaju običaj, nego hrabrimo jedni druge, tim više što vidite da se približava onaj dan. (stihovi 24-25)

Drugim riječima, ne samo da treba da se čvrsto držimo istine koju smo čuli, već moramo i ohrabriti naše suvjernike da ne odustaju od svoje vjere. Jedan od načina da održimo svoju vjeru je da budemo zauzeti služeći Bogu dobrim djelima. Potrebno je da svjedočimo za druge i da budemo aktivni, da upražnjavamo ono što vjerujemo.

U istom smislu treba da pohađamo svoje skupštine, zajednice, grupe..., da se međusobno družimo i pomažemo jedni drugima. Potrebno je da hrabrimo druge i da sami primamo ohrabrenje. Ovo posebno kako vidimo da se ispunjavaju proročanstva koja prethodne drugom Hristovom dolasku.

Jer ako namjerno griješimo nakon što smo primili spoznaju istine, ne preostaje više žrtve za grijehe, već strašno očekivanje suda i plameni gnjev koji će proždrijeti protivnike. (stihovi 26-27)

Šta je spoznaja istine? Da li se ovdje uopšte raspravlja o zakonu? Ne. O suboti možda? Ne. O čemu Pavle raspravlja? Isus Hrist naš Spasitelj i Prvosveštenik. Nakon što ste primili znanje o Hristu i namjerno ga odbacili, svojevrijedno, šta se dešava? Ako odustanete od svoje vjere, nema druge žrtve koja može ukloniti vaše grijehe. Postoji samo jedna žrtva, a to je krv Isusa Hrista. Ako se vratite u judaizam – odustanete od Hrista i vratite se judaizmu i ponovo prinesete životinje – može li krv bikova ukloniti grijehe? Ne. Ako se vratite svijetu i svjetskoj filozofiji, može li vas to spasiti? Ne može. Čak i kad bi nauka kroz manipulaciju genetikom otkrila načine da produži ljudski vijek ili da učini ljude zdravijima, to i dalje nije spasenje.

„Ako namjerno griješimo.“ Glagol je u sadašnjem trajnom vremenu. Dakle, Pavle ne kaže: „Ako odbacite Hrista nakon što ste jednom čuli jevanđelje“, već ako nastavimo da namjerno govorimo „ne“ Hristu. Ovo nije jednokratna stvar: ako namjerno, hotimično, uporno, neprestano govorimo „ne“ jevanđelju nakon što smo saznali istinu. To nije jednokratni čin, već proces.

Baš kao što je vjera namjerno prihvatanje Isusa Hrista u srdačnoj poslušnosti jevanđelju, nevjera je namjerno odbacivanje Hrista. Dakle, ne može biti grijeha nevjere u pravom smislu riječi osim ako

prvo ne primite spoznaju istine. Osoba koja nikada nije čula jevanđelje ne može istinski počiniti grijeh nevjere. Nevjera je smišljen čin volje. Isus kaže da, ako uporno odbijate jevanđelje, dar Božji, žrtvu Hristovu koja je zauvijek usavršila ljudski rod, onda ne postoji način da vas spasim (Jovan 16:8-9). Nakon što ste primili znanje o Hristu i bili ste uvjereni Duhom svetim i odbili, nakon što to znate i odbili ste, ne možete biti spašeni jer Isus nije umro na krstu za nevjerstvo.

U tom slučaju, ono što predstoji za nevjernika je Božji izvršni sud namijenjen „protivnicima“. Šta znači riječ „protivnik“? Satanista (riječ „sotona“ znači „protivnik“), neprijatelj jevanđelja. Postoje samo dvije stvari koje možete učiniti s raspetim Hristom. Možete ili biti razapeti s njim, što se dešava kada prihvatite jevanđelje, ili ga možete razapeti. Ako namjerno odbacite jevanđelje, koje je žrtva za vaše grijehe, nema načina da vas Bog spasi. Tada će vaša plata za grijeh biti stavljena na vas jer ste odbacili platu za grijeh koju je Hrist preuzeo za vas.

Ko odbaci Mojsijev zakon, umire bez milosti, na osnovu izjave dvojice ili trojice svjedoka. Šta mislite koliko će težu kaznu zaslužiti onaj ko pogazi Sina Božjeg i smatra krv saveza kojom je posvećen nesvetom i vrijeđa Duh blagodatni? (stihovi 28-29)

Pisac se obraća Jevrejima, pa im daje ilustraciju iz sistema Starog saveza kada je Izrael bio teokratija. Riječ teokratija znači da Bog nije bio samo duhovni vođa već i politički vođa nacije. Kao politički entitet, Bog je dao određena pravila i jedno od pravila je ovo: ako osoba namjerno, hotimično prekrši Mojsijev zakon i bude proglašena krivom od strane dva ili tri svjedoka, Bog je rekao da se mora ubiti (Brojevi 15:27-31). Taj stepen grijeha, prema starom savezu, nosio je smrtnu kaznu. Kao takav, Mojsijev zakon je zahtijevao nekoliko nezavisnih svjedoka da bi optužba bila validna.

Dakle, ako je smrtna kazna slijedila za takve prestupe, koliko je gore ako odbacite Sina Božjeg? Ako ste kažnjeni smrću jer ste odbacili sjenku teokratije, koliko više zaslužujete kaznu za odbacivanje stvarnosti. Pavle se ovdje ne bavi borbom hrišćanskog života. On se

ovdje bavi našim odnosom sa Isusom Hristom. Ako ga namjerno odbijemo, nema spasa. Na sudu ćemo se morati suočiti s platom za grijeh. To je ujedno i vrijeđanje Duha blagodati, hotimično odbacivanje osvjedočenja.

Jer znamo onoga koji je rekao: „Moja je osveta, ja ću vratiti,“ govori Gospod, i još: „Gospod će suditi svom narodu.“ Strašno je upasti u ruke živog Boga. (stihovi 30-31)

Pavle daje citate iz 5. Mojsijeve 32:35 i Psalmu 50:4.

Ljudi vas neće kazniti za odbacivanje Jevanđelja. Zapravo, mnogi od njih vas mogu zbog toga potapšati po ramenu. Ali Bog ne može to tretirati lakomisleno i površno.

Drugim riječima, Pavle ovdje kaže: „Molim vas, nemojte olako tretirati Božji dar.“ Božji dar nam je dat uz ogromnu cijenu za Boga. „Bog je toliko zavolio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina.“ Ako namjerno odbacimo taj dar i kažemo: „Ne želim Hrista“, onda nemate nikoga da krivite osim sebe na sudu. A sud podrazumijeva ono što je opisano u Otkrivenju 20:10-15.

Ovdje opet nalazimo referencu na „živog Boga“ i to je pojam koji se u Bibliji isključivo odnosi na Boga Oca (Ponovljeni Zakon 5:26; Jošua 3:10; 1. Samuelova 17:26, 36; 2. Kraljevima 19:4, 16; Psalm 42:2; 84:2; Isaija 37:4, 17; Jeremija 10:10; 23:36; Danilo 6:20, 26; Osija 1:10; Matej 16:16; 26:63; Jovan 6:69; Djela 14:15; Rimljanima 9:26; 2. Korinćanima 3:3; 6:16; 1. Timoteju 3:15; 4:10; 6:17; Jevrejima 3:12; 9:14; 10:31; 12:22; Otkrivenje 7:2).

Bog je ljubav, ali Bog je također pravedan Bog. Bog ne može opravdati vaše odbacivanje Hrista. On ne može reći: „Pa, znam da si odbacio mog Sina, ali ja te volim u svakom slučaju.“ Vidite, ljudi mogu oprostiti tako što će zanemariti grijeh. Bog ne može oprostiti izvinjavanjem. Bog je sveti Bog. On je pravedan Bog i ako odbacite dar spasenja onda vas Božja pravda ne može spasiti.

Sjećajte se prošlih dana kada ste, nakon prosvjetljenja, izdržali veliku borbu i patnje. Ponekad ste sami bili javno izvrgnuti izrugivanju i nevoljama, a ponekad ste bili uz one s kojima se tako postupalo.

Jer ste saosjećali sa onima koji su bili u zatvoru i s radošću ste podnijeli otimanje svoje imovine, znajući da imate bolji i trajan posjed na nebu. (stihovi 32-34)

Drugim riječima, nije bilo lako postati hrišćanin u to vrijeme. Posebno za Jevreje. Vidite, ako ste postali hrišćanin, kao ne-Jevrejin bili ste progonjeni od strane svijeta, ali ako ste postali hrišćanin, kao Jevrejin bili ste proganjani od obje strane. I neznabošci i Jevreji su vas progonili. Posebno veliki pritisak je bio za povratak na staro, u judaizam. Kao rezultat konverzije, mnogi su pretrpjeli ismijavanje, zlostavljanje, zatvaranje ili maltretiranje. Ti različiti oblici progona doveli su jevrejske hrišćane u iskušenje da se vrate lakšoj, društveno prihvatljivijoj religiji.

Ni danas Jevreju nije lako postati hrišćanin, posebno u Izraelu. Pa i oni koji se nazivaju „mesijanskim Jevrejima“ uveliko su u kompromisima sa judaizmom.

Jevrejski hrišćani kojima Pavle piše već su pretrpjeli određeni stepen progona. Kao odgovor, oni su ustrajali. Ovdje se spominje da su čak i to zlostavljanje prihvatili sa određenom radošću, znajući da je ono što ih čeka na nebu daleko vrednije.

Ova pohvala ima za cilj da ojača odlučnost čitalaca. Pretrpjeli su teškoće u prošlosti, pa bi trebali biti sigurni da to mogu izdržati i sada.

Ne odbacujte svoju slobodu, koja donosi veliku nagradu. (35. stih)

Drugim riječima, ako odustanete od svoje vjere, odričete se svoje nagrade.

Jer vam je potrebna istrajnost, da biste, kad izvršite Božju volju, primili ono što je obećano. (36. stih)

Pavle ovo piše sa Božje tačke gledišta, a ne sa tačke gledišta ljudi. Petar nam govori zašto je Bog odgodio Hristov dolazak jer ne želi da iko pogine. On želi da se svima dâ jevanđelje. Zato ne može biti suda osim ako ovo jevanđelje nije propovijedano za svjedočanstvo cijelom svijetu. Kada se propovijeda jevanđelje, nema izgovora da ljudi budu izgubljeni.

Kada čujete jevanđelje, izbor je između života i smrti. Šta je teže izabrati, život ili smrt? Smrt je teže izabrati nego život. Kada čujete jevanđelje, život vam se nudi kao dar i da biste to odbacili potrebna je velika ludost. Lako je biti spašen, a teško se izgubiti kada čujete pravo jevanđelje.

Zato treba da propovijedamo jevanđelje jer, bez jevanđelja, pitajte svakoga ko nije razumio jevanđelje, reći će da je teško spasiti se. Zašto? Jer misle da moraš biti dovoljno dobar ili čak „savršen“ da bi se spasio, a teško je biti dobar. To je borba. Hrišćanski život je borba. Ne treba brkati hrišćanski život sa spasenjem.

Naravno kada smo u vjeri, dolazi poslušnost u vršenju Božje volje. To je takođe usko povezano sa istrajnošću.

Jer još „samo malo,“ i „stići će onaj koji dolazi i neće kasniti.“ (37. stih)

Ovdje se nešto slobodnije citira Havakuk 2:3. Poenta je da će se Hristov drugi dolazak svakako desiti. Nama je teško čekati, ali iz Božje perspektive, nema kašnjenja.

„A pravednik će živjeti vjerom,“ ali „ako odstupi, neće biti po volji moje duše.“ A mi nismo od onih koji se povlače u propast, već od vjere na zadobijanje duše. (stihovi 38-39)

Namjera pisca ovdje je da istakne osnovnu temu koja se provlači kroz cijelo pismo Jevrejima. Ovo je sažeto u stihovima 35 i 36. Bog je jasno stavio do znanja da je Isus Njegovo rješenje za naš grijeh, i s tim povjerenjem trebamo se „čvrsto držati“ naše vjere.

Zašto je toliki naglasak na „vjeri“? Jevanđelje se prima vjerom. Opravdamo se vjerom. Cijelu Hristovu službu posle odlaska na Nebo možemo pratiti samo vjerom. Podsjetimo se da je vjernik pod starim savezom, nakon prinošenja žrtve, ostatak procesa pratio vjerom. Na isti način, Hristova služba na zemlji predstavljena je aktivnošću u dvorištu svetinje, dok je ono što se dešavalo unutar svetilišta slika njegove službe na Nebu.

Ta vjera vam daje garanciju spasenja. Ako kažete „zbogom“ vjeri, kažete „zbogom“ Hristovoj pravednosti koja vas kvalifikuje za

nebo. Kažete „zbogom“ toj žrtvi koja poništava sve vaše grijehе. Stoga, držite se svoje vjere. U protivnom, povlačenje ili odustajanje znači propast. To smo već pokrili i očito premisa „jednom spašen, zauvijek spašen“ nije biblijsko učenje.

Ova kombinacija upozorenja i ohrabrenja popunjava prazninu između dva glavna dijela ovog pisma. Ranije je pisac završio dugo, detaljno objašnjenje kako je novi savez superiorniji od starog. Kroz ostatak pisma, on će proširiti značenje i primjenu ovih istina.

11. Definisana vjera i heroji vjere

Prvih šest stihova jedanaeste glave bavi se definicijom vjere. Budući da danas u hrišćanskom svijetu postoji toliko zabune oko ove jedne riječi, „vjera“, počecemo s onim šta vjera nije.

1. *Vjera nije pozitivno razmišljanje.* Biblija ne uči vjeru kao pozitivno razmišljanje. To je moderna psihologija. Danas ćete čuti mnoge koji ističu da ih spaja dobar ili pozitivan duh.

2. *Vjera nije slutnja koju slijedimo.* Potrebno je da budemo oprezni. Moramo utemeljiti svoju vjeru na nečemu što je mnogo konkretnije od ideja koje nam se uvlače u glavu. To mogu biti naizgled veoma „svete“ ideje. Na primjer, možete imati jak umišljaj da vas vodi Duh sveti ili sam Bog u određenim stavovima i akcijama, dok ste u stvarnosti obmanuti ili samoobmanuti.

3. *Vjera nije osjećaj.* Hvala Bogu da naša promjenljiva i varljiva osjećanja nisu vjera. Kada stvari idu dobro, vaša osjećanja i vjera mogu biti u harmoniji, ali kada se suočite s krizom vaša osjećanja će reći jedno, a vaša vjera drugo.

4. *Vjera se ne nada najboljem.* Vjera je sigurna, i tako Pavle definiše vjeru. Vjera je sigurna iako koristi nadu. Vjera je zasnovana na činjenicama a činjenice su zasnovane na Riječi Božjoj.

5. *Vjera nije slijepo vjerovanje, lakovjernost ili želja.* To nije navno prihvatanje bajki.

Vjera Božja nije nešto što imamo sami po sebi. Čak iako imamo određena vjerovanja koja mogu biti zasnovana na našoj mašti, razmišljanju, pod uticajem vaspitanja, tradicije ili društvene paradigme, to nije vjera o kojoj govori Biblija. Takve vrste vjere ili vjerovanja nemaju utemeljenje, jer potiču od pale ljudske prirode koja, istina, ima u sebi tragove Božjeg obličja, ali nema moći da spozna Božju istinu. Stoga istinska vjera može doći samo od Boga. „Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.“ (Rimljanima

10:17) Primanje vjere usko je povezano sa onim što Biblija naziva duhovnim začecem ili novorođenjem, kada se haotična, nerazumna i nepouzdana životna ideologija i praksa, koje odlikuju palog čovjeka, mijenjaju i usklađuju sa konceptom života koji definiše naš Tvorac i Iskupitelj.

Centralna poruka Božje objave je Plan spasenja. Da bismo imali pravu vjeru, mi moramo znati istinu. „Ako ostanete u mojoj riječi, zaista ste moji učenici, i upoznaćete istinu i istina će vas osloboditi.“ (Jovan 8:31-32)

Vjera je, dakle, pouzdanje u ono što se očekuje, otkrivanje onog što se ne vidi; jer u ovome su i stari bili osvjedočeni. Vjerom shvaćamo da su eoni uređeni prema Božjoj objavi, tako da ono što se opaža ne proističe iz pojavnoga. (Jevrejima 11:1-3)

Pisac ovdje ukazuje na neophodnost vjere da se pravilno shvati svijet u kojem živimo. Eoni određuju ključne faze Plana spasenja, i bez Božje objave nije moguća spoznaja pune istine samim posmatranjem onog što se vidi. To znači da nauka kao primijenjena logika i ljudska filozofija, premda mogu biti korisne, imaju ograničene domene, limitirane ljudskim iskustvom i spoznajom.

Vjera podrazumijeva priznanje da je Bog Izvor života i Stvoritelj, da je Božji poredak jedini održiv, smislen i svrsishodan, te Njegovo djelo iskupljenja i Njegovu samopožrtvovanu ljubav, bez obzira na nadu u nagradu ili strah od toga da se može biti izgubljen.

Prava vjera nikad ne isključuje razum, naprotiv, ali vjera nam takođe omogućava da vidimo stvari onako kako ih Bog vidi, iz Njegove perspektive i kroz Njegove planove, što daleko nadmašuje ljudski rezon. Vjera se drži Božjih obećanja koja pripadaju budućnosti, jer Bog daje sve dokaze da je Njegova Riječ istinita i Njegov karakter nepromjenljiv.

Religija treba da čovjeka učini mudrim, sposobnim da razlikuje dobro od zla, a njegovu savjest odgovornom, ali i rasterećenom. Ona treba da čovjekovu volju učini slobodnom u izboru dobra, a njegovo srce očišćenim od grijeha. Međutim, religija može da dobije i suprotnu

funkciju ukoliko čovjek ne želi da na sebi ponese odgovornost da razumno misli i postupa u skladu sa svojom savješću. U suštini religija, i uopšte bilo koja druga životna filozofija, može da ima samo jednu od dvije funkcije: ili da svojim moralnim idealima čovjeka čuva od zla, ili da mu pruža izgovor za zlo koje će on da čini upravo u ime tih ideala. U srazmjeri sa izopačenjem svoje funkcije sama religija trpi i izopačenje svoje nauke. Umjesto da pruži mudrost kojom će čovjek razlikovati dobro od zla, ona pruža površnost kojom čovjek svoje zlo proglašava dobrim. Umjesto da njegovu savjest učini odgovornom, ona mu pruža sistem za psihološku satisfakciju njegove nečiste savjesti. Umjesto da usmjeri volju grešnika na pokajanje, ona ga navodi da svojom voljom samo sputava manifestacije zla u svom izražavanju. Umjesto da ga navede na revnost onim motivima koji su plod duhovnog novorođenja, ona pobuđuje fanatične porive njegove grešne prirode. Dakle, moramo dobro paziti kakvu vjeru primamo i kako je primamo.

Pošto je istina koja je od Boga kontradiktorna ljudskoj paloj prirodi, ona nije samo informativne prirode i za njenu spoznaju nijesu dovoljni naši intelektualni i drugi kapaciteti. Najvažnije je poštenje i spremnost da se prihvati istina bez obzira što to može biti u suprotnosti sa našim željama, težnjama i planovima. Grešnom ljudskom srcu neophodno je **pokoravanje Bogu i pokoravanje jevandeljju**. U Rimljanima 1:5 Pavle pominje „poslušnost vjere“, a u Rimljanima 6:17 konstatuje: „*Hvala Bogu što ste, premda ste bili robovi grijeha, od srca postali poslušni učenju koje vam je predato.*“ (Rimljanima 6:17)

Vjera se manifestuje kroz četiri različita aspekta:

1. Lično vjerovanje, mentalni pristanak / priznanje postojanja Boga i realnosti koje ne opažamo čulima (Jevrejima 11:1,6; 2. Korinćanima 4:18; 2. Korinćanima 5:7).
2. Ponašanje ili djela inspirisana podređenošću Bogu vjerom (Matej 9:2; Jevrejima 11:27; Jakov 2:14-26; Galatima 5:6; 1. Solunjanima 1:3; 2. Solunjanima 1:11).

3. Povjerenje i pouzdanost (Matej 24:45; 25:21,23; Luka 19:17; 1. Korinćanima 4:2) zasnovane na Božjoj vjernosti (Rimljanima 3:3).
4. Vjera u funkciji očuvanja biblijskih doktrina i jedinstvenosti i jedinstva biblijske religioznosti (Juda 1:3; Efescima 4:5,23; Djela 6:7; 14:22; 16:5; 2. Korinćanima 13:5; 1. Korinćanima 16:13; 2. Timoteju 4:6,7; Rimljanima 10:8).

Život u vjeri uvijek određuje ljudsko „ako“ koje zavisi od naše slobodne volje i izbora. Isus je svojim učenicima dao obećanja pod uslovom **ostanka** u Njegovoj riječi (vidi: Jovan 8:31). U Rimljanima poslanici Pavle se između ostalog bavi problemom nevjerstva i pogrešne vjere. Poučeni iskustvima koja nalazimo u Bibliji, možemo shvatiti koliko je važno da ostanemo dosledno vjerni Božjoj Riječi.

Dakle, prava vjera je povjerenje u Boga i Božju objavu koju pokreću motivi ljubavi, zahvalnosti, poštenja, istinoljubivosti, pravdoljubivosti, odanosti... To je vjera Isusa Hrista koja se od početka do kraja sastojala u pokoravanju Božjoj volji i planovima. Hristove patnje i stradanje bile su škola poslušnosti čak i za Sina Božjeg, da bi mogao biti Spasitelj onima koji Njega poslušaju (vidi: Jevrejima 5:8-9)!

Prava vjera je krotka, blaga, plemenita, poštena, razumna, lišena svakog oblika fanatizma ali ipak čvrsta kao stijena. Najuzvišeniji primjer takve vjere da je Isus. „Uzmite moj jaram na sebe i učite od mene, jer ja sam krotkog i poniznog srca, i naći ćete odmor za svoju dušu.“ (Matej 11:29; uporedi sa 4. Mojsijeva 12:3) Postojanost i silu ovoj vjeri daje nebeska čistota, jer je kompatibilna sa osobinama prave ljubavi: trpeljivošću, srdačnošću, skromnošću, pristojnošću, nekoristoljubivošću, istinitošću, spremnošću na praštanje, pozitivnom nadanju...

Kako se izražava stvarnost vjere, možemo dati jedan primjer. Vjera očekuje: 1) Pravednost. 2) Vječni život. 3) Nebo. Sve ovo troje su realnosti u Hristu. Šta imamo danas? 1) Imamo grijeh. 2) Imamo smrt. 3) Imamo ovo zemaljsko postojanje koje je jadno. Dakle, vjera

je nešto, realnost kojoj se nadamo, ali je trenutno nemamo. Osoba koja ima vjeru nezadovoljna je svojom trenutnom situacijom (Rimljanima 8:22-23).

Vjera nije staviti svoje srce u zemaljske stvari već u nebesko – u Hrista i nebesko bogatstvo (Matej 6:21).

Biblija govori o realnostima koje nisu dokazive naučnom metodom. Na primjer o stvaranju Riječju Božjem nečega što ranije postojalo. Dakle, vjera nije izmišljotina. Vjera se zasniva na nečemu što je stvarno. Biblija ne koristi naučnu metodu. Nauka neće prihvatiti ništa bez demonstracije. Nauci je potrebna demonstracija. Vjeri nije potrebna demonstracija. Uzima Božju Riječ kao da je stvarnost. I zato vjera uvijek ima cilj. Zato nas u Novom savezu i u Bibliji nikada ne uče da smo spašeni zbog naše vjere. Mi smo spašeni vjerom jer je vjera uvijek kanal ili instrument. Sama vjera nas ne spašava. Ono što nas spašava je predmet vjere. Vjera je jednostavno kanal kojim se približavamo cilju.

Da li mislimo vjerom ili razmišljamo prema onome što se dešava oko nas? Moramo dozvoliti da naš um bude pod kontrolom Božje riječi. Tada će naša osjećanja doći u potčinjenost. Ali ako dozvolimo da naše okruženje, naše tijelo, naša prirodna osjećanja kontrolišu nas, u vrijeme krize to će biti u suprotnosti s našom vjerom.

Vjerom je Abel prinio Bogu veću žrtvu nego Kain, kroz koju je dobio svjedočanstvo da je pravedan, jer je Bog posvjedočio da prihvata njegove darove. I kroz nju [vjeru], iako mrtav, još uvijek govori. (Jevrejima 11:4)

Drugim riječima, da li je Abel opravdan djelima prinošenjem žrtve ili je opravdan vjerom? Vjera plus djela ili vjera koja djeluje? Djela su bila dokaz čega? Vjere. Da li su djela bila dokaz njegove vjere ili su djela bila dokaz njegove pravednosti? Naravno vjere. Kain je takođe imao djela, ali Kainova djela su zavisila od čije pravednosti? Njegove. Nudio je plodove svog rada. Abel je nudio ono što je Bog tražio od njega u pogledu njegovog priznanja svoje vjere u Riječ Božju: u Jagnje Božje koje uzima grijehе svijeta.

Dakle, Abelova žrtva bila je „veća“ (vrsnija) jer je odgovarala Božjem planu spasenja. Od Kaina i Abela čovječanstvo se dijeli na one koji u vjeri i poslušnosti slijede Boga, i ostale – većinu koja slijedi vlastite ideje o religiji i životnoj ideologiji kao izraz pobune protiv Boga.

Vjerom je Enoh bio prenesen da ne vidi smrt, i ne nađe se jer ga je Bog prenio. A prije nego što je bio prenesen dobio je svjedočanstvo da je ugodio Bogu. (5. stih)

Koliko možemo zaključiti iz njegovog pojavljivanja u knjizi Postanja, Enoh nije doživio fizičku smrt – umjesto toga, Bog ga je „uzeo“ na Nebo (Postanje 5:23-24). Enohova vjera je motivisala njegovo ponašanje. Enoh predstavlja one koji hodaju po vjeri i donose plodove. I opravdanje i posvećenje su vjerom. To nam govori ovaj odlomak.

Važan je kontrast između Abela i Enoha. Obojica su primaoci Božjeg prihvatanja, iako su njihovi zemaljski životi završili radikalno različito. Bog se kreće ka konačnom ispunjenju svih obećanja. Ono što se dešava tokom naših zemaljskih života samo je dio tog procesa, a ne njegov kraj. Kao rezultat toga, vjernicima nije zagarantovan uspjeh u svijetu smrtnika.

A bez vjere nije moguće ugoditi Bogu, jer onaj ko mu pristupa mora vjerovati da on postoji i da nagrađuje one koji ga revno traže. (6. stih)

Ovo je popularan stih iz Poslanice Jevrejima, koji se lako može pogrešno shvatiti van konteksta. Uzet sam po sebi, stih predstavlja istinu koju je prilično lako razumjeti. Naime, da je Božja prva i najvažnija briga naša vjera – naš stav prema Njemu i povjerenje u Njega – a ne naša djela. Ovo ne čini naše ponašanje nevažnim. Naprotiv: ono što radimo odražava ono u šta zaista vjerujemo (Jakov 2:14-17). Međutim, kao što ovaj stih pokazuje, samo „prolazak kroz pokrete“ nije ono što Bog traži. Oni koji žele ugoditi Bogu moraju imati *vjeru*, a ne obično *slaganje*, ne samo *nevoljnu* saradnju.

Problem s citiranjem ili čitanjem ovog stiha izvan njegovog

konteksta je bauk „slijepe vjere“ ili priželjkivanja. Kao što je pokazano u prethodnim odlomcima, pisac Poslanice Jevrejima ne zagovara lakovjeran stav sa željama. Naprotiv, cijelo ovo pismo je bila vježba u dokazima i logici. Poenta pisca ima za cilj da naglasi primat prave vjere nad neiskrenim djelima: robotska poslušnost bez legitimnog povjerenja u Boga je bezvrijedna. Ova lekcija je data kao dio opisa starosavezničkih ličnosti čiji postupci dokazuju njihovu vjeru.

Vjerom je Noje – nakon što je upozoren na ono što se još nije vidjelo – budući pobožan, sagradio barku za spasenje svog doma. Time je osudio svijet i postao nasljednik pravednosti po vjeri. (7. stih)

Vjera vjeruje u nemoguće. Vjera ignoriše suprotne dokaze oko vas. Ili, ako želite upotrijebiti drugu frazu: vjera vjeruje u natprirodno. Sada živimo u dobu, naučnom dobu u kojem mnogi ljudi više ne vjeruju u natprirodno. Ali vjera vjeruje u ono što se čini nemoguće.

Noje također predstavlja primjer povjerljive poslušnosti. Božja komunikacija s Nojem bila je relativno detaljna – rečeno mu je o predstojećem potopu i kako će arka poslužiti za spašavanje čovječanstva (Postanje 6:13-18). Sve što je Noje trebao učiniti je poslušati, što je i učinio (Postanje 6:22). Ovo povjerenje, dovoljno da proizvede poslušnost, je ono što pisac Poslanice Jevrejima veliča kao „vjeru“ po kojoj treba da živimo. Nojevo povjerenje dokazalo je zloću onih koji su odbacili Boga, a njegova poslušnost je spasila njegovu porodicu (Postanje 7:11-13, 22-23). Noje se ovdje također spominje kao „nasljednik pravednosti koja dolazi vjerom“.

Koliko je ogromna Nojeva vjera i iskustvo kroz koje je prošao, svjedoči sam Gospod uvršćujući ga u tri velikana vjere (Ezekiel 14:14, 20).

Vjerom je Abram, kad je bio pozvan, poslušao i otišao na područje koje je trebalo da dobije u nasljedstvo. Otišao je, iako nije znao kuda ide. Vjerom se kao stranac nastanio u obećanoj zemlji kao u tuđini i živio je u šatorima sa Isakom i Jakovom, sunaslednicima istog obećanja. Jer je očekivao grad koji ima prave temelje, čiji je graditelj i tvorac Bog. (stihovi 8-10)

Jedan od najvećih biblijskih primjera ove vrste povjerljive vjere je Abram. Ovdje pisac posebno spominje trenutak kada je Abram pozvan od Boga da napusti svoju domovinu (Postanje 12:1-4). Iako Abram nije znao šta tačno donosi budućnost, odlučio je da bude poslušan Bogu. Ovaj poseban dio Poslanice Jevrejima fokusira se na opšti obrazac o vjeri i na to kako Bog odgovara blagoslovom onih koji su poslušni. Kasnije će se Abram ponovo spominjati dok se tema pomiče na starosavezne heroje koji su se „čvrsto držali“ vjere uprkos izazovnim okolnostima.

Božje obećanje Abramom bilo je da će stvoriti veliku i moćnu naciju koja će zauzimati određenu teritoriju (Postanje 15:5-7). To obećanje nije u potpunosti ispunjeno za Abramovog života. Niti je završeno za života Isaka ili Jakova. Međutim, njihova vjera u Boga navela ih je na poslušnost i povjerenje, znajući da je Bog u stanju ispuniti svoja obećanja. Oni od nas koji danas čitaju njihove priče, mogu pogledati unazad i vidjeti kako je Bog, zapravo, ispunio svoja jemtva (Jošua 1:1-4). To bi nas trebalo inspirirati da budemo još sigurniji u svoju vjeru.

Abram – i, uz to, njegova djeca – gledali su naprijed čak i dalje od svojih života. Referenca ovdje na „grad koji ima temelje“ je Novi Jerusolim, obilježje Božjeg konačnog nasleđa. Drugim riječima, Abram, iako po bliskoistočnim standardima tog vremena bogat čovjek, u konačnici je očekivao nešto mnogo veće kao nasleđe od Boga.

Vjerom i sama Sara primi sposobnost da začne sjeme, i dobi dijete iako joj je već prošlo doba za rađanje, jer je smatrala vjernim onoga koji je dao obećanje. (11. stih)

Ovo se odnosi na Abramovu ženu, Saru (Postanje 16:1). Iako je bila nerotkinja nekih devedeset godina, mogla je da zatrudni i rodi sina, baš kao što je Bog obećao (Postanje 17:15-16; 21:1-2). Ovaj stih je posebno zanimljiv, budući da je Sara pohvaljena zbog svoje vjere – njenog povjerenja da bi Bog mogao učiniti tako nešto. Pa ipak, vidimo da su u jednom trenutku Sara i Abram pokušali da „pomognu“

Bogu koristeći njenu sluškinju Hagaru kao surogat majku (Postanje 16:2-4). Čak je i ime tog obećanog djeteta – Isak, što znači „smijeh“ – bilo referenca na reakciju Abrama i Sare na Božje početno obećanje o prirodno rođenom djetetu (Postanje 17:17; 18:12): oni su se smijali.

Pouka je, čini se, da Sarine početne sumnje i povremeni neuspjesi nisu dokazali da joj nedostaje istinska vjera u Boga. Ovo bi također trebalo da umiruje čitaoce ovog odlomka. Dok pisac Poslanice Jevrejima pohvaljuje vjeru – konkretno, pouzdano oslanjanje na Boga – on donosi primjere osoba koje su jednako pogrešive kao i mi. Kasnije, kako se tema pomjeri na vjeru u suočenju sa strašnijim okolnostima, vidjećemo da prava „vjera“ ne čini osobu moralno ili duhovno savršenom.

Zato se od jednog čovjeka, koji je bio prestar da bi imao djecu, rodilo mnoštvo brojno poput zvijezda na nebu i neizbrojivo poput pijeska na morskoj obali. (12. stih)

Opšti obrazac biblijske vjere je da svoju budućnost povjerimo Bogu, uprkos tome što nemamo savršeno znanje o tome šta će se sledeće dogoditi (Jevrejima 11:1). Vjera zna ili je sigurna u budući kraj. Među tim primjerima bili su Abel, Enoh i Noje, kao i Sara i Abram.

U Abramovom slučaju, baš kao što je rekao, Bog je ispunio svoju riječ. Abram, čovjek star punih 100 godina, bio je blagosloven vlastitim sinom (Postanje 21:5). Potomci tog sina, Isaka, postali su narodi Edoma i Izraela, ogromna i nebrojena gomila ljudi.

Svi su oni umrli u vjeri, a da nisu primili ono što im je bilo obećano, nego su to vidjeli izdaleka i pozdravili, izjavljujući da su stranci i iseljenici na zemlji. Jer oni koji tako govore dokazuju da revno traže domovinu. A da su mislili na onu iz koje su otišli, još bi imali priliku da se tamo vrate. Ali oni sada čeznu za boljim, to jest nebeskim; stoga se Bog ne stidi nazvati njihovim Bogom, jer im je pripremio grad. (stihovi 13-16)

Poenta je da je svaki od ovih ljudi imao vjeru koja je „gledala naprijed“. Uprkos tome što nisu imali kristalno jasan pogled na budućnost, odlučili su se pouzdati u Boga i poslušati. Pa ipak, njihova

je perspektiva bila vječna, a ne privremena. Kao što je istaknuto u jednom ranijem stihu, to su bili muškarci i žene koji su se „radovali“ Božjim konačnim planovima (Jevrejima 11:10). Ove ličnosti su prihvatile Božja obećanja i „pozdravljale ih izdaleka“, iz te perspektive.

Ovdje pisac ukazuje na dubinu ove perspektive. Za one koji se istinski uzdaju u Boga, život na zemlji je samo privremeno putovanje. Hrišćanski tekstopisci i pjesnici često se pozivaju na ideju da ovaj život, i ova zemlja, nisu naš pravi dom. Umjesto toga, kao što knjiga Jevrejima ukazuje, mi smo „stranci i prognanici na zemlji“. Jednostavno, ovo nije zemlja gdje se osjećamo kao „kod kuće“, već neprijateljska teritorija koju je uzurpirao Sotona.

Dakle, ako su figure poput Abrama samo tražile zemaljski dom, uvijek su se mogle vratiti tamo odakle su započele. Pa ipak, nisu. Za one s vjerom od povjerenja i budućnosti se kaže da „traže domovinu“. Umjesto da se oslanjaju na ovozemaljsko kao naš krajnji cilj, vjernici mogu biti sigurni da se Božja sposobnost da sve čini na dobro proteže u vječnost. Ukratko, vjera u Boga uključuje prepoznavanje da ovaj život nije sve što postoji, i da je ono što se događa u naše vrijeme na zemlji samo privremeni korak ka onome što Bog ima za nas.

Raniji stihovi su govorili o Abramumu koji se raduje „gradu koji ima temelje, čiji je projektant i graditelj Bog“ (Jevrejima 11:10). Knjiga Otkrivenja takođe spominje grad Novi Jerusalim (Otkrivenje 21:9-14) koji će biti prijestonica obnovljene Zemlje. To je konačni cilj putovanja svih onih koji vjerom gledaju izvan ovoga što sada imamo na zemlji.

Vjerom je Abram, kad je bio na kušnji, prinio Isaka, i on je primivši obećanja prinio svog jedinorođenog sina, o kome mu je bilo rečeno: „Ono što će se nazvati tvojim potomstvom doći će preko Isaka.“ Ali smatrao je da ga Bog može i iz mrtvih podići, odakle ga je, govoreći u poređenju, i dobio. (stihovi 17-19)

Ovdje se fokus pomjera na trenutke kada su ljudi suočeni s neposrednim, strašnim sukobom. Božja želja za tim trenucima je ista kao i uvijek: vjerovati i poslušati.

Krajnji primjer za to je Abram, čija se vjera dramatično pokazala u događaju s njegovim sinom Isakom (Postanje 22:1-14). Abramov život pokazuje kako je naučio vjerovati u Božju sposobnost da održi svoju riječ, uprkos Abramovoj vlastitoj nesigurnosti. Abram nije mogao vidjeti kako je Bog mogao njemu i Sari dati rođenog sina, ali Bog je upravo to učinio (Postanje 21:5). Abram nije mogao vidjeti kako Bog može suditi grijesima Sodoma, a da ne uništi pravednike (Postanje 18:22-23), ali Bog je upravo to učinio (Postanje 19:15-17). Kada je Bog dao nalog Abramom da žrtvuje Isaka, onoga preko koga su sva njegova obećanja trebala biti ispunjena, Abram nije mogao vidjeti kako će Bog održati svoju riječ. Doslovno, ovaj nalog bi se činio kršenjem Božje prirode, kao i prekidom Njegovog sporazuma sa Abramom. Pa ipak, Abram je poslušao (Postanje 22:1-14).

To je ono uspostavljeno, višedecenijsko povjerenje koje mnogi kritičari propuštaju dok tumače Abramove postupke, kao i biblijsku definiciju vjere. Abram nije hladno pristao da ubije svog sina. Niti je slijepo slijedio nepoznati glas. Abram je bio uvjeren da će se Bog pokazati pravednim, čak i ako Abram u tom trenutku nije mogao vidjeti ili shvatiti kako je tako nešto moguće. Glavna poenta je njegova vjera – pokazana njegovom poslušnošću (Jakov 2:14-17).

Abram je vidio da mu je Bog dao sina uprkos sumnjama i kašnjenjima (Postanje 17:17; 21:5). Abram je vidio kako Bog spašava Lota (Postanje 19:15-16), uprkos Abramovim strahovima od suda u Sodomu (Postanje 18:22-23). Dakle, kada je Bog dao svoj tajanstveni nalog, Abram je bio voljan da se pouzda u Boga i poslušna – dokazujući svojim postupcima da posjeduje pravu, pobožnu vjeru. Iz tog razloga, ne samo da ga je Bog nagradio (Postanje 22:15-18), koji nikada nije namjeravao pustiti Isaka da umre (Postanak 22:12), već je postao primjer vjere za ostatak čovječanstva.

Ovdje pisac Poslanice Jevrejima nudi jedno od opravdanja koje bi Abram imao kao dio svoje vjere u Boga. U vrijeme kada je Abram razgovarao s Bogom, Sveto pismo nije zabilježilo nijedan slučaj da je Bog nekoga vratio iz mrtvih. Pa ipak, Abramova vjera u Božja

uvjeravanja bila je dovoljno jaka da je osjećao da bi Bog mogao uskrsnuti Isaka, ako zatreba. Poetski govoreći, Bog je „vratio“ Isaka iz smrti, poštedivši ga nakon što se Abram obavezao na žrtvu.

U stvarnosti, Bog je Abramom kroz ovaj dramatičan događaj dao ilustraciju Plana spasenja kroz Hristovu žrtvu (Jovan 8:56)

Napokon, zašto je Isak nazvan Abramovim „jedinorođenim“ sinom? Činjenica je da je Abram dobio sina Ismaila prije Isaka (Postanje 16), ali to je bilo izvan Božjeg obećanja i zakonitog braka (Postanje 21:12), i nije bilo po vjeri (Postanje 17:16-21), kao što su izvan istih obećanja bili i kasnijih šest sinova dobijenih sa inoćom (Postanje 25:1-6), pa je u tom smislu Isak bio njegov „jedinorođeni sin“. Jedinac ili jedinica (grčki: monogenes), osim za Hrista (ukupno 5 puta), pominje se još u Luki 7:12; 8:42; 9:38, uvijek u doslovnom smislu.

Vjerom je Isak blagoslovio Jakova i Isava u pogledu onoga što je trebalo da dođe. (20. stih)

Isak je primio obećanja koja je Bog dao Abramom (Postanje 21:12) i prenio ih svojoj djeci. Uprkos tome što nije vidio kako i kada će se ostvariti, i suočavao se sa značajnim porodičnim sukobima (Postanje 27:1-40), Isak je pokazao vjeru i poslušao Boga, iako je bio izuzetno star i nije vidio potpuno ispunjenje božanskog plana.

Vjerom je Jakov, na samrti, blagoslovio oba Josifova sina i poklonio se, oslonjen na vrh svog štapa. (21. stih)

Jakov je, sa svoje strane, nastavio ovaj obrazac povjerenja u Boga gledajući u budućnost. Njegova vjera je primjer u nastavljanju prenošenja blagoslova, baš kao što su imali njegovi očevi (Postanje 48:21). Čini se da izraz koji se odnosi na Jakovljevi štapi implicira i njegovu ekstremnu starost i blizinu smrti, kao i njegovu poniznost u obožavanju Boga uprkos njegovim sumnjama.

Vjerom je Josif, pred kraj života, spomenuo izlazak Izraelovih sinova i zapovijedio šta da učine s njegovim kostima. (22. stih)

Ovdje je dat primjer Josifa, koji se suočio s borbom i teškoćama tokom svog života (Postanje 37:23-24; 39:10-20). Uprkos tome, svjedočio je kako Bog koristi te teškoće da spasi Jakovljeve potomke

(Postanje 45:1-5; 50:19-20). Kao rezultat toga, iako je umro dok je Izrael još uvijek živio izvan Obećane zemlje, Josif je posebno tražio da se njegove kosti prenesu u tu zemlju kada Izrael konačno preuzme posjed (Postanje 50:25). Tokom egzodusa iz Egipta, četiri vijeka kasnije, Mojsije je lično prenio Josifove kosti (Izlazak 13:18-19).

Vjerom su Mojsija, kad se rodio, njegovi roditelji skrivali tri mjeseca, jer su vidjeli da je dijete lijepo i nisu se bojali kraljeve naredbe. (23. stih)

Mojsijevi roditelji su se takođe suočili sa neposrednom, strašnom dilemom. Vladar Egipta naredio je cijeloj naciji da ubije izraelske dječake (Izlazak 1:22). To je bilo nakon što su same izraelske babice odbile slijediti takvu naredbu (Izlazak 1:17). Umjesto da se predaju svom prirodnom strahu od odmazde faraona, Mojsijevi roditelji su prkosili čovjeku i poslušali Boga, održavajući svog sina u životu (Izlazak 2:1-10). Iako u to vrijeme nisu mogli znati šta će se tačno dogoditi, znali su da je važnije slušati Boga nego živjeti u strahu od ljudi.

Vjerom je Mojsije, kad je odrastao, odbio da se zove sinom faronove kćeri. Radije je izabrao da trpi nevolju zajedno s Božjim narodom nego da privremeno uživa u grijehu, smatrajući sramotu Hristovu većim bogatstvom od blaga u Egiptu; jer je gledao na nagradu. (stihovi 24-26)

Mojsije se takođe suočio sa ličnim izborom u pogledu svog povjerenja u Boga. Kao usvojeni sin kćeri egipatskog kralja, Mojsije se mogao držati odvojeno od ugnjetavanja i sramote svog rođenog naroda, nacije Izraela (Izlazak 1:8-14). Umjesto toga, stao je na stranu Izraela, a ne Egipta. Nažalost, Mojsijevo prvo zabilježeno djelovanje u tom smjeru bilo je ubistvo Egipćanina koji je tukao izraelskog roba (Izlazak 2:11-12), čin koji ga je prisilio da pobjegne iz zemlje (Izlazak 2:13-15). Spominjanje Mojsijevog stava, dato ovdje u Poslanici Jevrejima, ukazuje da ovo nije bila ishitrena Mojsijeva akcija. Umjesto toga, čini se da je u potpunosti prihvatio svoje jevrejsko nasleđe, umjesto da ga je odbacio u korist života u luksuzu u egipatskoj palati.

Ovo odbijanje bila je namjerna Mojsijeva odluka da se ubroji u Božji narod, čak i kada su bili zlostavljani i proganjani, umjesto da krene lakšim putem i živi u egipatskom hedonizmu i grijesima.

Takvim izborom Mojsije je snosio „Hristovu sramotu“. Mojsijevo poistovjećivanje sa narodom Izraela je, dakle, vezano za istu vjeru o kojoj se govori u ostatku ovog odlomka. Mojsije je odabrao da favorizuje „Hristovu sramotu“, poistovjećujući se s Božjim izabranim narodom prije zemaljskog rođenja Isusa Hrista, nagovještavajući one koji će snositi „prekor Hristov“, nakon Isusove zemaljske službe. „Sramota“ u ovom kontekstu je metafora za skroman, pobožan i ponizan život koji je suprotan onome što svijet smatra dostojnim i velikim.

Vjerom je napustio Egipat, ne bojeći se kraljevog gnjeva, jer je ustrajao, kao da vidi nevidljivo. (27. stih)

Ovdje se u tekstu spominje Mojsije kako je „napustio“ Egipat. Ovo bi se moglo shvatiti na jedan od dva načina – prvi je referenca na Mojsijev početni odlazak iz Egipta, bijeg nakon što je ubio nasilnog Egipćanina koji je tukao drugog Izraelca (Izlazak 2:11-15). To, međutim, nije ono što ovaj stih upućuje. Umjesto toga, „odlazak“ koji se ovdje spominje je odlazak samog Egzodusa. Mojsijeva uloga u izvođenju Izraela iz ropstva u Egiptu zahtijevala je da se suoči s gnjevom faraona. Umjesto da se usteže od ove dužnosti, Mojsije je poslušao Boga (Izlazak 5:1; 12:40-41).

Vjerom je proslavio Pashu i dovratke poškropio krvlju, da zatirač ne bi dotakao njihove prvence. (28. stih)

Mojsijevi postupci za vrijeme prve Pashe takođe služe da pokažu povjerljivu poslušnost Bogu. Još jednom, Bog je predstavio scenario sa posledicama i uputama, ali bez apsolutnih dokaza ili dubokih detalja. Sve što su Mojsije i ljudi zaista znali je da je Bog želio da oni slijede Njegove instrukcije. Mojsije je vidio više nego dovoljno Božje dobrote da mu vjeruje, pa je Mojsije poslušao slijedeći uputstva za Pashu: škropio krvlju na vratima Izraelaca. Ova poslušnost je dovela do upravo onih rezultata koje je Bog obećao: ti domovi su bili

pošteđeni smrti prvjenaca (prvorodenih sinova), posljednje i najgore egipatske pošasti (Izlazak 12:21-30).

Vjerom su prošli kroz Crveno more kao po suvoj zemlji, ali kad su Egipćani to pokušali, utopili su se. (29. stih)

Ovdje navedeni primjer naglašava poentu iznesenu u stihu 6. Naime, oni koji nemaju ovu vrstu pouzdane, pobožne vjere ne mogu ugoditi Bogu. To posebno znači da je poslušnost, bez vjere, beskorisna. Izraelski narod je bio u mogućnosti da pređe Crveno more zahvaljujući čudesnom razdvajanju voda od Boga (Izlazak 14:21-22). Kada je egipatska vojska, koju je poslao osvetoljubivi faraon, pokušala da ih prati, oni su bili uništeni od tih istih talasa (Izlazak 14:23-29).

U kontekstu ovog dijela Poslanice Jevrejima, ovaj primjer ima dvije svrhe. Prvo, to naglašava činjenicu da robotsko djelovanje u mimikriji vjere, bez stava vjere, neće rezultirati Božjom naklonošću. Izraelci su prešli Crveno more jer su vjerovali Bogu. Egipatska vojska je pokušala da pređe Crveno more jer je vidjela Izrael kako to radi, i htjela je da ih prati radi osвете, ali nije uspjela.

Drugo, ovo je primjer kako poslušnost Bogu, vođena pouzdanom vjerom, rezultira pobjedom.

Vjerom su pale zidine Jerihona nakon što se sedam dana obilazilo oko njih. (30. stih)

Trenutak koji se ovdje spominje je još jedan primjer pobjede, u potpunosti omogućene vjerom. Jerihon je bio okružen neprobojnim zidinama kada je Bog dao nalog Izraelcima da zauzmu grad. Da bi to učinili, Bog je dao ono što bi izgledalo kao apsurdna instrukcija: provesti sedam dana hodajući u krugu oko grada uz određeni ceremonijal (Jošua 6:1-5). Pa ipak, pošto je Izrael poslušao, izvojevali su pobjedu kada su se ti zidovi srušili i dozvolili Jevrejima upad u grad (Jošua 6:20-21).

Vjerom bludnica Rahava nije poginula zajedno s nepokornima, jer je miroljubivo primila uhode. (31. stih)

Primjer koji je ovdje naveden je fascinantan iz nekoliko razloga. Rahava je bila prostitutka u gradu Jerihonu. Rahavina poslušnost

Bogu predstavlja primjer pobožne vjere: oslanjala se na ono što je znala o Bogu (Jošua 2:9-10) i vjerovala je da Bog kontroliše budućnost (Jošua 2:11-13), što ju je natjeralo da bude poslušna Bogu (Jošua 2:15-16), umjesto da živi u strahu od drugih ljudi (Jošua 2:3-6). Važno je zapamtiti da su Božja djela u Jerihonu bila presuda tom narodu zbog njihove nečuvene zloće (Ponovljeni zakon 9:4-5) – i Rahava je bila pošteđena samog ovog suda (Jošua 2:14-15). Ovo predstavlja jedinstven kontrast, pokazujući da Bog može legitimno suditi grijehu i spasiti pravednike, čak i kada ne vidimo kako bi mogao učiniti oboje odjednom.

Nadalje, treba napomenuti da Rahava nije bila Jevrejka. U vrijeme kada je napisano ovo pismo Jevrejima, nisu svi hrišćani koji su bili progonjeni bili Jevreji. I postojao je dugotrajan smisao u kojem bi neki vjernici iz ne-Jevreja osjećali određenu distancu od svoje jevrejske braće (Djela 15:1-21). Pozivanje na Rahavu pomaže u jačanju ideje da su Božja obećanja, u Novom savezu, za sve ljude, Jevreje i neznabošce (Galatima 3:7-8). Rahava je takođe zanimljiva, jer je na kraju navedena u rodoslovu Mesije. Rahavin pra-praunuk bio je izraelski kralj David (Matej 1:5).

I šta još da kažem? Ponestaće mi vremena ako počnem da pričam o Gedeonu, Baraku, Samsonu, Jefstaju, Davidu i o Samuelu i drugim prorocima, koji su vjerom porazili kraljevstva, učinili ono što je pravedno, primili obećanja, zatvorili čeljusti lavovima, ugasili žestinu ognja, umakli oštrici mača, u slabosti bili ojačani, osmjelili se u ratu, rastjerali vojske tuđinaca. (stihovi 32-34)

Umjesto detalja, pisac ovo ističe kroz volumen. Ovdje se spominju zbirno heroji izraelske istorije, kao i brojni primjeri božanske intervencije, koja je dovela do konačnog znaka božanske pobjede: uskrsnuća iz smrti (Jevrejima 11:35).

Iako su sve ove ličnosti povezane s njihovim uspjehom, one su takođe značajne po nesavršenostima. Sveto pismo opisuje ljude onakvima kakvi oni zaista jesu, a čak su i ovi heroji vjere povezani s ličnim neuspjesima. To samo služi da dodatno naglasi Božju sposobnost da

koristi grešne ljude sklone greškama da dovrši svoju volju. To bi takođe trebalo pomoći da se ohrabre oni koji su se borili sa grijehom da ne odustanu. I oni se mogu „čvrsto držati“ svoje vjere, videći kako je Bog mogao dati pobjedu čak i onima koji su grijeshili.

Gedeon je počeo kao kukavica, skrivajući se od neprijatelja (Sudije 6:11) i oklijevajući da povjeruje Božjim obećanjima (Sudije 6:36-40). Na kraju je poslušao Boga, čak i u naizgled nemogućoj borbi (Sudije 7:8) i izvojevao pobjedu za Izrael (Sudije 7:22-23). Baraka su toliko mučile sumnje i nesigurnost da se nije mogao boriti protiv Božjih neprijatelja bez otvorene duhovne podrške žene, Debore (Sudije 4:4-9). U toj kulturi to bi se smatralo nezamislivim, čak i sramotnim. Pa ipak, postupajući prema Božjim obećanjima, bio je uspješan uprkos velikom protivljenju (Sudije 4:15-16).

Bilo bi pošteno reći da Samsonove lične mane nisu samo dio njegove priče, one su njegova priča (Sudije 14-16). Ipak, Bog je bio taj koji je omogućio Samsonu takav zapanjujući uspjeh protiv Filistejaca (Sudije 14:4; 15:14-15), čak i u njegovoj vlastitoj smrti (Sudije 16:28-30).

Jeftaj je odnio pobjedu (Sudije 11:32-33) zbog svoje vjere u Boga (Sudije 11:29), i uprkos svom sramotnom rođenju (Sudije 11:1-2), ali je dokazao da mu nedostaje zdrav razum tako što je dao prenačljeni zavjet (Sudije 11:30-31). Ovdje je, naravno, naglasak na njegovom uspjehu zbog njegove poslušnosti Bogu.

David, najveći od izraelskih kraljeva, postigao je sav svoj uspjeh kao direktan rezultat poštovanja i poslušnosti Bogu (Djela 13:22; 1. Samuelova 17:37). Čak je i David, međutim, bio povezan s grijehom i zabludom (2. Samuelova 11:2-5), od kojih su neki doveli do uništenja njegove vlastite porodice (2. Samuelova 12:10-15).

Samuelu i prorocima se, takođe, pripisuju zadivljujuća čuda i podvizi. Kao što se vidi u životima heroja koji su već navedeni u ovom poglavlju, oni koji su poslušno živjeli vjerom u Boga bili su u stanju da postignu vojni uspjeh (Jošua 3:7; 6:20), suzbiju one koji su tlačili Izrael (Sudije 8:28), i vide kako Bog ispunjava svoja obećanja

(Izlazak 13:8-9). Neki, poput Danila, čak su čudom preživjeli u prisustvu lavova (Danilo 6:19-23). U pitanju je bila intervencija anđela. Sledeća referenca je na događaj gdje su tri dosledna vjernika spašena od smrti u užarenoj peći (Danilo 3:24-30).

Drugi slučajevi koji se ovdje spominju odražavaju događaje koji su se zbili u Starom savezu, a svi su dati da pokažu da je Božji narod mogao računati na Njega da će biti vjeran svojim obećanjima (Postanje 17:6-8). To uključuje spas od sigurne smrti (Jeremija 39:16-18), pobjedu protiv nemogućih izgleda (2. Kraljevima 19:32-35), uspjeh u osvajanju opakog hananskog naroda (Jošua 6:20-21) i pobjedu nad stranim osvajačima (Sudije 7:19-23).

Žene su uskrsnjem dobile svoje mrtve. A drugi su bili pretučeni ne primivši izbavljenje, kako bi dobili bolje uskrsenje. (35 stih)

Prethodni stihovi spominjali su „Samuela i proroke“, a čudo uskrsnuća dogodilo se u službi dvojice najvećih starosaveznih proroka, Ilije i Eliše. Obojica su zaslužni za podizanje mrtve osobe u život. Ilija je to učinio za sina udovice (1. Kraljevima 17:17-24) a Eliša za dijete žene iz Šunema (2. Kraljevima 4:18-37). Ovo, naravno, predstavlja konačnu pobjedu: osvajanje same smrti!

Ovaj stih takođe prelazi u listu koja je manje pozitivna, ali jednako važna. Svrha cijelog ovog pisma bila je da ohrabri progonjene hrišćane da se „čvrsto drže“ svoje vjere (Jevrejima 3:6; 10:23). Sada Pavle počinje podsjećati svoje čitaoce šta su te ranije ličnosti morale izdržati da bi postigli te rezultate. Poenta, kao što je ovdje zamišljeno, je da je Bog bio vjeran ovim vjernicima, i da su mu oni vjerovali uprkos svojoj patnji. Pošto su oni mogli da izdrže, a mi imamo sve više razloga da vjerujemo, trebalo bi da budemo i mi vjerni.

Drugi su bili iskušavani izrugivanjima i bičevanjima, pa i u okovima i tamnicama. Bili su kamenovani, iskušavani, isječeni, pobijeni mačem, hodali su u ovčijim i kozjim kožusima, bili su u oskudici, u nevolji, zlostavljani. Svijet ih nije bio dostojan. Lutali su po pustinjama, gorama, pećinama i jamama zemaljskim. (stihovi 36-38)

Prethodni stih je počeo da navodi vrste progona s kojima se

suočavaju oni koji su bili vjerni Bogu. Svrha navođenja ovih zločina je kombinacija ohrabrenja i uvjerenja. Ohrabrenje dolazi iz saznanja da će Bog na kraju izvojevati pobjedu, čak i kada je svijet protiv onih koji su vjerni.

Oni koji su zadržali vjeru u Boga, uprkos ovim strašnim situacijama, bili su isti oni koji su vidjeli kako Bog odgovara pobjedama navedenim u ovom istom odlomku. Međutim, cijelo vrijeme smo ohrabreni da zapamtimo da je pouzdana vjera koja je ugodna Bogu postavljena na Njegov krajnji plan, a ne na naše neposredne okolnosti. Drugi vjernici su zbog svoje vjere izdržali direktna mučenja, zatvaranja i batine; da li je naše „teško vrijeme“ zaista previše za nas? Umjesto da očajavamo ili venemo u našim borbama, trebali bismo biti motivisani da se „držimo“ zahvaljujući primjerima ovih ranijih vjernika.

Ovi stihovi takođe upućuju na zemaljsko siromaštvo koje često doživljavaju oni koji su vjerni Bogu. Svijet koji ih nije dostojan je okrenut protiv njih.

I svi su oni kroz vjeru dobili svjedočanstvo, ne primivši obećanje, jer je Bog za nas predvidio nešto bolje, da oni bez nas ne dostignu savršenstvo. (stihovi 39-40)

Stihovi 39 i 40 pružaju zadivljujući vrhunac piščeve sveukupne poente. Ranije u ovom poglavlju, pisac je istakao da oni koji pokazuju istinsku pobožnu vjeru gledaju u budućnost – konačnu nagradu. Nada vjernika u Boga je na kraju u Njegovom obećanju da će „ići sve zajedno na dobro“ (Rimljanima 8:28) iz vječne perspektive (Jevrejima 11:10-16). Iz tog razloga, nije neuobičajeno vidjeti da su neki od ovih starosavezničkih heroja umrli a da nisu vidjeli zemaljsko ispunjenje Božjih obećanja (Jevrejima 11:13).

Pa ipak, čak ni sada, ovi vjerni još nisu dobili konačnu nagradu, a to je da vide Božju konačnu pobjedu nad grijehom i smrću. Konačna nagrada obećana vjernicima u Boga još uvijek nije isporučena – Bog još nije dovršio svoju konačnu pobjedu nad zlom i patnjom. „Grad s temeljima“, koji se koristi da simbolizuje tu konačnu nadu,

još je stvar budućnosti. Zašto Bog ovo još nije ostvario? Prema 40. stihu, odgovor je: zbog nas! Bog je odgodio kraj svog plana (2. Petrova 3:9), radi nas, dopuštajući onima od nas koji danas vjerujemo da zajedno sudjelujemo u nagradama tih bivših heroja. To, samo po sebi, govori o ljubavi koju Bog ima prema nama, čak i ako sebe ne vidimo u istoj duhovnoj ligi kao ljude poput Noja, Mojsija, Abrama...

Napokon, šta je „savršenstvo“ koje se pominje u 40. stihu? To je konačni rezultat naše vjere – nagrada, realnost spasenja sa perspektivnom vječnog života. 1. Solunjanima 4:15-17 opisuje taj događaj kad zajednički primamo nagradu. Tako i u Jevrejima 12:23 nije riječ o ličnom savršenstvu vjernika (bez obzira o kome se radi), već su oni „savršeni“ u duhovnom smislu kao budući spaseni (projekcija spasenja).

Zbog toga neophodna nam je vjera koja traje do kraja. Vjera koja istrajava. Vjera Abramova, rođenje odozgo, poput Isaka, i istrajnost, poput Jakova. Bog će održati svoje obećanje, ali bez vjere je nemoguće ugoditi mu.

12. Božji proces pročišćavanja

Hrist kao najveći primjer (Jevrejima 12:1-4)

Proučavajući 11. poglavlje otkrili smo da prava vjera: 1) vjeruje u natprirodno, u realnosti izvan domena čulnog i zemaljskog; 2) vjeruje u izvjesnost budućnosti kroz Božja obećanja; 3) djeluje u skladu sa tim; 4) živi za budućnost i shvata sadašnje stanje kao privremeno; 5) ignoriše pritiske okruženja, javno mnjenje; 6) istrajava do kraja.

Dakle, pošto smo okruženi tolikim oblakom svjedoka, skinimo i mi svaki teret i grijeh koji nas lako može namamiti u zamku i istrajno trčimo trku koja je pred nama. (Jevrejima 12:1)

Šta da radimo sa svim tim spoznajama i informacijama iz prošlosti Božjeg naroda?

Ispravan odgovor hrišćanina, s obzirom na sve „svjedoke“ pobožne vjere i njihovog uspjeha uprkos poteškoćama, i u svjetlu Božjeg strpljenja, je da namjerno odbacimo svoje grijehe i sebičnost i „držimo se“ dok se trudimo da ispunimo planove koje je Bog spremio za nas. Sve što znamo o Božjem prijašnjem djelu trebalo bi da nas inspiriše na potpunu, posvećenu predanost Njegovoj volji. Dakle, ono što Pavle ovdje kaže je: „Ostavimo po strani sve što ometa našu vjeru.“ Razlog je što ti mamci mogu lako postati kobne zamke ili u najmanju ruku ometati, usporiti ili sabotirati našu hrišćansku trku. Za razliku od atletske trke gdje publika bodri trkače, u ovoj trci je suprotno: imaćete podsticaje sa svih strana da odustanete.

Pri tom uprimo pogled u Začetnika i Usavršitelja vjere, Isusa. Zbog radosti koja je stajala pred njim podnio je krst ne mareći za sramotu i sjeo je s desne strane prijestola Božjeg. (2. stih)

Vjera uvijek ima cilj. Zato smo spaseni kroz vjeru i po vjeri, a ne zbog naše vjere. Predmet naše vjere je Isus Hrist, koji je začetnik i dovršitelj našeg spasenja, naša nada vjere. Naše spasenje od početka do kraja zavisi od Hrista. Zato moramo gledati u Hrista. Ovo je vrlo

važno, jer ako gledamo na naš učinak, spasenje će nam se činiti kao nedostižan cilj. Đavo će pokušati sve da vas natjera da gledate svoj nastup. Naravno to ne znači da ne treba da se preispitujemo.

Ovdje vidimo kako Isus opet služi kao krajnji primjer istrajnosti. Hrist je takođe pretrpio teškoće i progon (Filipljanima 2:8-11), kao i iskušenja (Jevrejima 4:15), ali nikada se nije pokolebao u svojoj riješenosti da izvrši volju Boga Oca (Jevrejima 5:8). Podnio je krst, izuzetno okrutni metod mučenja. U jevrejskom razmišljanju, to je bilo „drvo“, stub mučenja, i imalo je značenje prokletstva od Boga (Galatima 3:11; uporedi sa 5. Mojsijeva 21:23). On je doživio agoniju ne samo zbog fizičke i psihičke torture, nego je, prije svega, doživio agoniju prokletstva Božjeg. On je izdržao krst, bio je poslušan čak do smrti. Zašto je bio poslušan svemu ovome? Zašto je bio spreman da izdrži krst? To je bilo zato da može imati radost da nas vidi na nebu. To je ono kroz šta je Hrist bio spreman da prođe.

Dakle, dobro promotrite onoga koji je podnio takvo protivljenje od grešnika protiv sebe, da se ne umorite i da vam duše ne klonu. (3. stih)

Da li je Hristu bio lak život tokom njegovog boravka ovdje? Ne. Da li je morao da se suoči sa opozicijom? Da, od svih vrsta stvari i ljudi. Da li je bio lažno optužen? Da. Da li je bio maltretiran? Da. Nije bio cijenjen, bio je pod prekorom.

„Ako je Hrist bio voljan da prođe kroz sve ovo radi našeg spasenja, zar mi nismo ljudi ako se odreknemo vjere?“ To je ono što Pavle govori. Ne gubite nadu. Sačekajte. Pogledajte Hrista. Neka vam on bude primjer. Postoji jedna razlika. On je sve ovo prošao za čiju korist? Našu. Mi kroz sve ovo prolazimo u čiju korist? Našu. Hrist je to učinio za naše dobro. Neka to bude primjer.

Jer ako neko podnosi nevolje i nepravedno pati jer želi da sačuva čistu savjest pred Bogom, to je nešto ugodno u Božjim očima. Jer kakvu hvalu zaslužujete ako podnosite udarce zato što grijehite? Ali ako patite zato što dobro činite, i to strpljivo podnosite, to je Bogu ugodno. A na to ste i pozvani, jer je i Hristos propatio za vas i ostavio

vam primjer kako da u svemu idete njegovim stopama. (1. Petrova 2:19-21)

Obeshrabrenje počinje u umu. Ne dozvolite da se vaš um bavi tužnim stvarima u vašem životu, maltretiranju i stvarima koje vas čine malodušnim. Ne dozvolite da to utiče na vas jer je đavo taj koji to koristi za vašu propast. Hrišćanski život je borba.

Ne gledajte na grijeh samo u smislu nepravde. U kontekstu Jevrejima, grijeh je ovdje nevjerstvo. Kada okrenete leđa Bogu, počinili ste neoprostivi grijeh. Neoprostivi grijeh je grijeh protiv blagodat, a ne grijeh protiv zakona. Neoprostivi grijeh je odbacivanje duha blagodat i tako ga Biblija definiše. Ne dozvolite da vas bilo šta natjera da odustanete od svoje vjere.

Još se niste odupirali do krvi boreći se protiv grijeha... (4. stih)

Obraćajući se ovoj publici, pisac ukazuje da oni – lično – još nisu bili prisiljeni da prolivaju krv zarad svoje vjere. Ti vjernici nisu bili mučenički ubijeni zato što su ispovijedali Hrista. On bi takođe mogao reći da njihov progon do tog trenutka nije bio tako ekstreman kao primjeri onih koji su bili prije, uključujući Isusa.

Proces hrišćanske discipline i profinjavanja (Jevrejima 12:5-17)

Prije svega, Isus je izdržao patnju i teškoće – i mogao je to učiniti bez grijeha (1. Petrova 2:22) i sa stavom koji je vjerovao u Boga (Jevrejima 12:2). Drugo, Sveto pismo ukazuje da Bog „obučava“ one koje voli kako bi ih ojačao; ove vrste teškoća ne znače da nas Bog mrzi. Naprotiv, činjenica da nam Bog daje priliku da ojačamo vjeru kroz iskušenja je znak Njegove ljubavi i brige za nas.

...i zaboravili ste savjet koji vam je kao sinovima upućen: „Sine moj, ne potcjenjuj ukor od Gospoda i nemoj klonuti kad te on opominje, jer koga Gospod voli, njega i ukorava, šiba svakoga koga priznaje za sina.“ (stihovi 5-6)

Sam hrišćanski život je uvijek borba. To je zato što se naša ljudska priroda nije promijenila u iskustvu obraćenja. Kada osoba prihvati Hrista, dolazi do promjene u umu. Doživljava pokajanje. Pokajanje

je preokret ljudskog uma. Ali naša priroda je i dalje grešna. Dakle, u trenutku kada postanete hrišćanin imate rat u sebi koji je između vašeg preobraćenog uma, koji sada želi vršiti volju Božju, i vašeg neoobraćenog tijela koje je u neprijateljstvu s Bogom i nikada nije u stanju biti podložno zakonu od Boga (Galatima 5:17). Naša grešna priroda i sveti Duh koji prebiva u nama nikada ne mogu biti partneri. Oni nikada neće međusobno saradivati (Rimljanima 7:14-25).

To je borba koju svaki hrišćanin ima i jedno od djela Duha svetog u vjerniku je da pokori, da potisne grešnu prirodu kako bi se, u zamjenu, Hristov život mogao očitovati. Drugim riječima, hrišćanski rast, hrišćanski život je dvostruk proces. S jedne strane, tijelo se mora sve više predavati krstu da bi, s druge strane, Hrist sve više živio u nama.

Moramo razumjeti šta Pavle pokušava da nam prenese u Jevrejima. 12:5-11. Moramo shvatiti da je jedno od djela Duha svetoga u vjerniku razapinjanje tijela u iskustvu. Već ste predali tijelo krstu, ali to morate učiniti stvarnim u vašem iskustvu. Da bismo ovo razumjeli, moramo shvatiti dvostruki proces posvećenja. U 2. Korinćanima 4:10-11, Pavle daje izjavu dva puta u kojoj iznosi ovaj dvostruki proces posvećenja: „Kud god pođemo, uvijek u svom tijelu trpimo smrtnu patnju kakve je trpio Gospod Isus, da se i Isusov život pokaže u našem tijelu. Jer mi koji smo živi uvijek se nalazimo u smrtnoj opasnosti radi Isusa, da se i Isusov život pokaže u našem smrtnom tijelu.“

Obratite pažnju, s jedne strane, mi doživljavamo Hristovu smrt (koja je, inače, smrt za grijeh, jer nam Rimljanima 6:10 kaže da je umro grijehu). Dakle, s jedne strane, doživljavamo smrt grijehu, što je bolan proces, da bi se, s druge strane, u tom istom tijelu otkrio ispravni život Hristov. Drugim riječima, samo tijelo nije grešno; vozač je. Prije našeg preobraćenja, imali smo samo jednog vozača koji kontroliše ovo tijelo, to je tjelesna priroda. Um možda želi da ga kontroliše, ali tijelo je gazda.

Nakon obraćenja imamo dva vozača. Isto tijelo, ali dva vozača. Tijelo, iako je predano na krst vjerom i pokajanjem, nije doslovno

mrtvo. Još je živo. Još uvijek je tu i, ako mu se pruži prilika, kontrolisaće nas; dominiraće svaki put. Ali mi smo takođe iskusili novorođenje i postali dionici božanske prirode. Sveti Duh prebiva u nama. Da bi se pokazao Hristov život u nama i kroz nas, tijelo se mora sve više i više predavati krstu.

Pošto smo mi hrišćani, prihvatili smo Hrista, Hristov krst postaje naš krst. Bog ne daje različitim vjernicima različite krstove – neke teške, neke lagane, neke velike, a neke male. Postoji samo jedan krst koji je sila Božja za spasenje. To je krst Hristov. Hristov krst je bio korporativni krst. Nije umro jedan čovjek umjesto svih ljudi; svi ljudi su umirali u jednom Čovjeku. 2. Korinćanima 5:14 to otkriva. Hrišćanin je prihvatio Hristov krst kao svoj krst.

Hrišćanstvo nije „ja plus Hrist“, bilo da govorimo o opravdanju ili o posvećenju. Hrišćanstvo ima samo jednu formulu: „Ne ja, nego Hrist“ (Filipljanima 3:9). To je jasno istaknuto u Pavlovim spisima na različite načine.

Pavle kaže: „Želim da ga upoznam“, da doživim, ne samo teoretski, i želim da iskusim snagu njegovog uskrsenja (Filipljanima 3:10). Sada, šta on misli pod „snagom njegovog uskrsenja“? Grijech ubija. Konačna moć grijeha je smrt. Grijech nas vodi u grob. Sama činjenica da je Isus Hrist pobijedio grob je najveći dokaz da je pobijedio grijeh. Jer ako možete pobijediti grob, možete pobijediti grijeh, jer kao što smo spomenuli, smrt je konačna moć grijeha. I činjenica je da nijedan čovjek nije osvojio grob osim Hrista. (Mojsije i Ilija jesu otišli na nebo. Posebno je Mojsije pobijedio grob, ali nije pobijedio u sebi i po sebi; preko Hrista je pobijedio grob.) Niko osim Hrista ne može pobijediti grob (Otkrivenje 1:18). Ovdje Pavle kaže: „Želim iskusiti Isusa Hrista, želim iskusiti njegovu moć uskrsenja, što znači moć nad grijehom. Ali da bi se to dogodilo, moramo biti usklađeni s njegovom patnjom. Moramo imati zajedništvo sa njegovom patnjom. Moramo postati saobrazni njegovoj smrti.

Hristov život je bio život pravednosti. Grijech se nikada, nikada nije manifestovao u Hristovom životu. Zašto? Zato što je neprestano

predavao tijelo na krst. Hristov krst nije bio nešto što je nosio samo tri dana ili tri sata ili šest sati na čuveni ili zloglasni petak kada je ponio naše grijeha na krst. Hrist je svakodnevno nosio krst, i na to poziva vjernike u Luki 9:23: „Ako neko hoće da ide za mnom, neka se odrekne sebe, neka uzme svoj krst, neka ga nosi svaki dan i neka ide za mnom.“

Tokom cijelog svog života Isus nikada, nikada nije živio nezavisno od svog Oca. Otac je prebivao u njemu kroz Duha. Drugim riječima, Isus je neprestano predavao svoju ljudskost, koja je bila naša korporativna ljudskost, krstu kako bi Duhom mogao očitovati Božju pravednost u njemu.

Pobjeda nad iskušenjem uvijek uključuje patnju u tijelu. Zašto? Jer tijelo nikada neće pristati na pravednost. Tijelo želi grijeh cijelo vrijeme. Samopravednost je takođe grijeh u Božjim očima.

Patnja u tijelu uključuje bol. Ne postoji drugi način na koji se Hristova ljubav može manifestovati u nama osim ako nismo voljni da trpimo u tijelu. Kada nam Bog daje pobjedu nad iskušenjem, On nam daje pobjedu nad nečim što tijelo želi. Tijelo želi grijeh. Samo Duh može reći „Ne“. Samo Duh može predati tijelo krstu. Naš posao je da svoju volju, svoj um predamo Isusu Hristu. Drugim riječima, moramo primijeniti formulu jevanđelja, svakog trenutka i svakog minuta našeg života, a to je: „Ne ja, nego Hrist“.

Vraćajući se Jevrejima 12. glava, podsjetimo se da je ovo pismo bilo napisano jevrejskim hrišćanima koji su bili obeshrabreni i čija je vjera poljuljana, koji su bili suočeni s opasnošću da se vrate judaizmu i odreknu se Hrista. Bili su pod pritiskom. Bili su suočeni sa progonom. Bili su suočeni sa teškoćama. Pavle kaže da ove poteškoće nisu došle od Boga, već su bile dopuštene od Boga. Bog koristi ove poteškoće, ove probleme, ma kakvi oni bili, koristi ih kao dio svog rafiniranijeg procesa posvećenja. Bog nas ne kažnjava; On ne dozvoljava da prolazimo kroz ove poteškoće jer uživa u tome da nas vidi kako prolazimo kroz njih, već je to dio Njegovog procesa usavršavanja.

Ako trpите ukoravanje, Bog s vama postupa kao sa sinovima, jer kog sina otac ne disciplinuje? Ali ako ne primete ukor, koji svi primaju, onda ste nezakonita djeca, a ne sinovi. (stihovi 7-8)

Pavle to upoređuje sa disciplinom sina u domu. Drugim riječima, ono što Pavle ovdje govori je da, ako ne doživljavate Božji proces prečišćavanja, nešto nije u redu s vašim hrišćanskim iskustvom. Vi niste zaista Božje dijete. Hrišćanski život je uvijek pun poteškoća. To nije krevet od ruža, već je više krevet od trnja. Ali zapamtite da je naša sigurnost u Hristu zagarantovana dok prolazimo kroz ovo. Zato se nikada ne smijemo obeshrabriti. Moramo dozvoliti da se uradi ono što Bog namjerava da uradi za nas.

Osим toga, naši tjelesni očevi su nas ukoravali i mi smo ih poštovali. Zar se onda nećemo još spremnije pokoriti Ocu duhova i živjeti? (9. stih)

Roditelji su nas ponekad šibali, u bijesu prekorili. Davali su oduška svojim osjećanjima. Bog to nikada ne radi. Bog nas nikada ne kažnjava ili stavlja na roštilj, takoreći, zato što uživa u tome ili zato što želi dati oduška svojim osjećajima frustracije i ljutnje. On nas uvijek disciplinuje zbog svoje ljubavi prema nama i onoga što ona čini za nas u našem hrišćanskom iskustvu.

Naime, oni su nas samo kratko vrijeme ukoravali, onako kako im se činilo dobrim, a on to čini nama na korist, da bismo imali udijela u njegovoj svetosti. (10. stih)

Ova pokvarena priroda ne može naslijediti vječnost. Dakle, kada Hrist dođe, ova priroda će se promijeniti i imaćemo prirodu koja je u skladu sa Bogom. Ali sve dok živimo na ovoj zemlji, imamo prirodu koja nije u skladu sa Bogom. Ona je u neprijateljstvu sa Bogom i nije podložna zakonu Božjem i nikada ne može biti (Rimljanima 8:7). Zato mora biti potisnuta. Mora se pokoriti i to je ono što Bog radi u svrhu oplemenjivanja. Božja disciplina je lišiti tijelo njegove požude i želja, kako bi se Božja svetost mogla otkriti u našim životima. A to je bolan proces.

Doduše, nikakvo ukoravanje isprva ne pričinjava radost, nego

žalost, ali onima koji su njime poučeni posle donosi plod pun mira – pravednost. (11. stih)

Ako odbijete da naučite iz lekcija koje Bog želi da naučite, ako odbijete da pokorite svoje tijelo krstu dok vas Bog disciplinuje, znate li šta će On učiniti? On će vas vratiti na isto tlo. Zašto Bog mora ponavljati i ponavljati? Zato što smo tako tvrdoglavi. Bog vam ne dozvoljava da prođete kroz nešto što nije dobro za vas. „Sve ide zajedno za dobro.“

Ovo je Božji proces oplemenjivanja. To nije nešto što je jedinstveno za Jevrejima 12:5-11. U cijeloj Bibliji, Starom i Novom savezu, naći ćete da se o tome poučava. Evo nekoliko tekstova koji svi govore istu stvar: Ponovljeni zakon 8:5; Jov 5:17; Psalam 94:11-15; Izreke 3:11-12; Isaija 48:10-11; Malahija 3:1-3; Jovan 15:2; Rimljanima 5:3-5; 2. Korinćanima 4:15-18; 1. Petrova 1:3-7; 4:12-14; Otkrivenje 3:17-19...

Tijelo mora biti razapeto da bi se Hrist mogao otkriti. Ne postoji nešto kao „ja plus Hrist“. Čovjeku se ne daje slava čak ni u posvećenju. Ne smijemo misliti da je jedino opravdanje samo vjerom. Čak i posvećenje je samo po vjeri. Vjera je uvijek borba. Bilo da govorimo u smislu opravdanja ili govorimo u smislu posvećenja, to je uvijek: „Ne ja, nego Hrist.“ To je bolno za naš ego i za našu tjelesnu prirodu. Ali Božja namjera je da učestvujemo u Njegovoj svetosti.

Svaki put kada se suočimo sa poteškoćama i iskušenjima, naša osjećanja će nas navoditi da se odrekne Hrista. Naša vjera će vam reći: „Ne.“ I to je ono što Biblija podrazumijeva pod kušanjem naše vjere (1. Petrova 1:7). Kada prođete kroz roštilj, vaša vjera se iskušava jer će vaša osjećanja reći „odustani“, ali vaša osjećanja moraju biti razapeta jer vaša osjećanja pripadaju tijelu. Ponekad se vaša osjećanja mogu slagati s vašom vjerom, ali ona pripadaju vašem tijelu i moraju biti razapeta.

Zato ispravite klonule ruke i oslabljena koljena, i poravnajte staze kojima idu noge vaše, da se ono što je hromo ne iščaiši, nego, štaviše, da ozdravi. (Jevrejima 12:12-13)

U stihovima od dvanaest do sedamnaest, navode se praktični rezultati Božjeg rada na prečišćavanju onih koji se pokoravaju Božjoj disciplini. U stihovima 18-29 Pavle govori o tome šta znači biti hrišćanin koji živi pod novim savezom.

Dakle, kada iskusimo disciplinu od Boga, to je znak da se On brine za naš duhovni rast. To takođe može značiti da nas Bog ispravlja, koristeći te borbe da nas ubijedi da se okrenemo od grijeha. Ovaj dio se u velikoj mjeri oslanja na atletske slike, uključujući koncept „trčanja trke“ koju nam je Bog dodijelio (Jevrejima 12:1).

Ovdje se sportska terminologija opet miješa s duhovnom poukom. Sveto pismo Starog saveza, kao što su Izreke 4:26-27, upozoravaju na to da ne skrenemo sa puta koji nam je Bog dao. „Skretanje u stranu“, umjesto da se drži pravog puta, često se koristi kao metafora za grijeh i neposlušnost (1. Samuelova 12:20-21; Psalam 125:5; Isaija 30:11). Drugi novosavezni autori takođe koriste ovu ideju da predstave razliku između grijeha i pravednosti (Rimljanima 3:12; 2. Petrova 2:15). Što se tiče trčanja, ključno je ostati na pravom putu. To ne znači samo napredovanje prema odredištu, to znači izbjegavanje opasnosti koje vrebaju sa planirane rute.

Pavle se ponovo poziva na ideju da se Božja disciplina koristi za „obuku“ hrišćanskog vjernika. Modernim rječnikom rečeno, ovaj stih odjekuje nešto poput fizikalne terapije – treninga nalik sportu koji ima za cilj jačanje oslabljenog dijela tijela. Držeći se ispravnog puta, duhovno, ono što je slabo može se izliječiti. Nasuprot tome, bježanje sa staze može dovesti do ozljede ili pogoršati postojeću ozljedu. Ovo važi i u ličnom i u korporativnom smislu. Biblija jasno kaže da nam je suđeno da iskusimo duhovni rast zajedno s drugim vjericima (Jevrejima 10:25). Rastuća zrelost kod jednog vjernika u konačnici koristi i onima s kojima se on druži.

Težite za mirom sa svima, i za svetošću bez koje niko neće vidjeti Gospoda... (14. stih)

Uobičajeni uput dat u Novom savezu je da hrišćani traže mir između sebe i drugih (Rimljanima 12:18; 2. Korinćanima 13:11; 1.

Solunjanima 5:13). Zapravo, ova sposobnost je usko povezana s našom duhovnom zrelošću (Jakov 3:17; 1. Timoteju 3:3; Galatima 5:22). Ovo je posebno važno kada su u pitanju odnosi između hrišćana. Ne samo da međusobna ljubav služi za izgradnju zajednice, ona je primarni znak svijetu da smo mi Hristovi učenici (Jovan 13:35; 1. Jovanova 3:14; 4:21).

Uz međusobni mir, pisac podstiče život svetosti. Opet, ovo je uobičajena tema učenja Novog saveza. Hrišćani su osnaženi Duhom svetim da žive pobožno, pravedno, moralno (2. Timoteju 1:7). Grijech je uvijek rezultat odbacivanja te sile, na neki način (1. Korinćanima 10:13). Oni koji ustraju u grijehu dokazuju da nemaju uticaja svetog Duha u svojim životima (1. Jovanova 1:6).

Sposobnost da stojimo u prisustvu Božjem je upravo ono što dobijamo od Hristovog djela u našu korist (Jevrejima 9:11-12; 1. Jovanova 3:2). Svetost koja nam je potrebna da „vidimo Gospoda“ dolazi od Hrista, njegovom blagodaću i kroz našu vjeru u njega (2. Korinćanima 5:21; 1. Petrova 3:18). Težnja da se živi u skladu s tim standardom trebala bi biti prirodna želja svakog obraćenog vjernika (Jovan 14:15).

Pazeći da niko ne ostane bez Božje blagodati i da ne iznikne kakav otrovni korijen koji bi načinio štetu i kojim bi se mnogi uprljali i da ne postane neko bludnik ili takav da ne cijeni ono što je sveto, poput Isava, koji se za jedan obrok odrekao svojih prava koja je imao kao prvjenac. A znate i da je posle, kad je htio da naslijedi blagoslov, bio odbačen, jer nije našao način da se promijeni očeva odluka, premda je to sa suzama tražio. (stihovi 15-17)

Prema ovoj izjavi, moguće je ostati bez Božje blagodati koju smo jednom imali, pogrešnim životnim kursom u neskladu sa hrišćanskim životom.

„Korijen gorčine“ koji se ovdje spominje ponovo uspostavlja metaforu korištenu u Ponovljenom zakonu 29:18-19. Tamo je narod Izraela bio upozoren na one koji su pretpostavljali da će biti blagosloveni i zaštićeni od Boga, uprkos njihovoj namjernoj pobuni.

Čini se, dakle, da je poenta pisca o onima koji su neposlušni prema Bogu. Starosavezni hebrejski koristi riječ „gorko“ kao referencu na otrov. Ovdje se kaže da „korijen gorčine“ uzrokuje nevolje i prljavštinu. Bilo da su te osobe potpuno lažni hrišćani, ili samo buntovni vjernici, njihov uticaj je isti. Oni izazivaju kontroverze i navode druge u grijeh. Takvim osobama se ne može dozvoliti da ostanu u tijelu vjernika (1. Korinćanima 5:13).

Zatim se ističu dva odvojena problema: seksualni nemoral i bezbožnost. Seksualni grijeh je česta tema biblijskih upozorenja. Malo je grijeha koji su toliko primamljivi, rasprostranjeni ili štetni kao oni koji se odnose na seks. Zbog toga Sveto pismo tako često nalaže hrišćanima da održavaju seksualnu čistotu (Rimljanima 13:13; 1. Korinćanima 6:18; Efescima 5:3). Hrišćani nisu imuni na iskušenja (1. Korinćanima 10:13), tako da moramo biti oprezni u pogledu onoga što govorimo i radimo.

Zasebno, pisac se osvrće na Isava i njegovo nemarno postupanje prema svom pravu prvorođenja. Kao najstariji sin (Postanje 25:24-26), Isav je imao pravo na razne beneficije. Pa ipak, njegovi postupci pokazuju da ovaj blagoslov nije shvatio ozbiljno (Postanje 25:34). Događaj koji se ovdje spominje zbio se kada je Isav prodao svoje prvorođstvo svom mlađem bratu blizancu Jakovu (Postanje 25:29-33). Gladan ili ne, izmanipulisan ili ne, Isav nije trebao tako lakomisljeno postupati sa svojim pravom prvorođenog.

Naravno, što je neki predmet vredniji, to više treba da imamo poštovanja prema njemu. Isavovo gledanje na njegovo pravo pokazalo je nezainteresovanost, nepoštovanje i nemar. To se s pravom smatra nečim odvratnim. Kada osoba ima isti stav prema Bogu, to je beskrajno gore. Grčka riječ koja se ovdje koristi je *bebēlos*, riječ koja takođe znači profan, ili, kao u nekim prevodima, nesvet.

Ovo je ključna poenta iznesena u 12. poglavlju. Ovaj odlomak je pohvalio svetost – zatim se na Isavov nepromišljen, neobavezan stav osvrnuo kao na nešto profano. To je paralela s ranijim upozorenjima da ne budemo nemarni (Jevrejima 2:1), lijeni (Jevrejima 5:11-14) ili

prkosni (Jevrejima 10:26-31) kada je u pitanju naša vjera. Isava je nepromišljenost dovela do gubitka blagoslova (Postanje 27:36-37). Ovo, opet, pojačava ranija upozorenja data u Poslanici Jevrejima o gubitku koji hrišćani trpe kada ne poslušaju (Jevrejima 3:7-11; 4:11).

Isav je na teži način naučio da ne može pokazati prezir prema datim blagoslovima, a zatim očekivati da će ih zaista dobiti. Kada je došlo vrijeme da naslijedi svoj puni blagoslov, Isav je otkrio da je dat nekom drugom (Postanje 27:34-35). Bog ne shvata olako grijeh (Jevrejima 2:1-3), a posebno je uvrijeđen kada oni koji tvrde da ga poznaju odluče da ignorišu njegovu volju (Jevrejima 10:26-31). Hrišćani ne mogu očekivati da će se u odnosu s Hristom odnositi na nemaran način bez posledica.

Prednost življenja pod Novim savezom (Jevrejima 12:18-29)

Jer niste pristupili opipljivoj gori koja u ognju plamti, ni tamnom oblaku, gustoj tami i oluji, ni odjekivanju trube i zvuku riječi. Čuvši taj zvuk, narod je preklinjao da im se više ne govori, jer nisu mogli podnijeti ono što je bilo određeno da ako se i životinja dotakne gore da se zaspe kamenjem ili probode kopljem. A prizor je bio toliko strašan da je Mojsije rekao: „Strah me je i drhtim.“ (stihovi 18-21)

Ovdje pisac ističe još jednu prednost novog saveza. Kada je Bog dao pisane zakone Mojsiju, učinio je to putem zastrašujućih znakova. To je uključivalo vatru, zvukove i svetu goru koju ni čovjek ni životinja nisu smjeli dodirnuti (Izlazak 19:9-20). Ovi čudesni događaji su dokazali Božju objavu ljudima. Svrha ovog spektakla bila je da se istakne ozbiljnost ovog saveza i svetost Boga koji ga je sklopio. Čovjekovo odvajanje od Boga bilo je glavni aspekt učenja zakona. Istovremeno, ovi znaci su takođe izazvali vrlo razumljiv strah. Bog je svet, a dio ovog prikaza bio je da se naglasi Njegova svetost i nesposobnost čovjeka da se približi Bogu svojim vlastitim naporima.

Spominjanje Mojsija ovdje pomaže da se povežu neke od ovih različitih ideja. Mojsije je već bio pohvaljen za svoju vjeru (Jevrejima 11:24-28), a sada je uključen u listu onih koji su bili uplašeni Božjim

predstavljajanjem starog saveza. Ovo naglašava činjenicu da je Božji veličanstven prikaz imao za cilj da izazove određenu vrstu strahopoštovanja, a takođe i da pruži kontrast konačnoj Hristovoj službi.

Zašto je Bog to učinio kada je dao Zakon? Da li je htio samo da unese strah u ljude? Ne baš. Želio je da se okrenu Njemu. Usput, Galatima 3 to iznosi. Zakon je naš staratelj koji nas drži u zatvoru dok ne dođemo Hristu. Da li je Bog dao obećanje u isto vrijeme na gori Sinaj? Da. Dao je službu u svetištu kako bi im ukazao na Hrista kao na njihovog Spasitelja. Gdje su stavili zakon? Gdje su držali te kamene ploče? U kovčegu. Šta je pokrivalo kovčeg? Sjedište milosti. To je bilo obećanje.

Kao što ističu sledeći stihovi, novi savez je „predstavljen“ čovječanstvu na mnogo privlačniji, mirniji način. Upoređivanje porijekla Starog saveza koje izaziva strah sa dobrodošlim, duhovno utemeljenim porijeklom Novog saveza trebalo bi vjernicima dati još razloga da budu vjerni i sigurni.

Vi ste, naprotiv, pristupili gori Cionu i gradu živog Boga, nebeskom Jerusalimu, i desetinama hiljada anđela, u sveopštem skupu pozvanih prvjenaca koji su zapisani na nebesima, i Bogu, koji je svima Sudija, i duhovima savršenih pravednika, i Isusu, posredniku novog saveza, i krvi škropljenja, koja govori bolje od Abelove krvi. (stihovi 22-24)

Dakle, postoje dvije gore. Jedna je gora Sinaj, koja nas osuđuje, a druga je Cion. Šta predstavlja gora Cion? Šta se dogodilo na brdu Cion? Isus je tamo umro na krstu. U Galatima 4. glava poslanici naći ćete dvije gore spomenute ovdje. Kontekst je od 21. stiha i kao ilustracija navedena su djeca Abramove sluškinje Hagare i Isak kao dijete obećanja, ali istaći ćemo samo poentu u 25. i 26. stihu: „Hagara predstavlja Sinaj, goru u Arabiji, i odgovara današnjem Jerusalimu, jer je u ropstvu sa svojom djecom. A gornji Jerusalim je slobodan, on je majka svih nas.“

Sinaj predstavlja zakon koji ubija. Gora Cion predstavlja krst koji spasava. Zato prestanite biti klonuli ljudi, niste došli na goru

Sinaj. Došli ste na brdo Cion.

Kada propovijedate Hrista u zakonu, imate život. Ali zakon vas sam po sebi ne može spasiti. Sve što zakon može sam po sebi je da vas ubije, ali u trenutku kada stavite Hrista u zakon, tada imate život.

Kada dođete na brdo Cion, dolazite do Isusa, posrednika novog saveza. Novi savez je zasnovan na boljem obećanju. Da li je stari savez bio zasnovan na obećanju? Da. Da li je novi savez bio zasnovan na obećanju? Da. Koja je razlika? Ko je dao obećanje u starom savezu? Ljudi. Jesu li održali obećanje? Ne. Dakle, kakav je bio dogovor ako nisu ispunili obećanje? Zakon kaže: ako me poslušáš, živjet ćeš. Da li su obećali da će poštovati zakon? Da, ali nisu uspjeli. Pa šta kaže zakon? „Proklet je ko ne drži sav zakon.“ U novom savezu, Bog daje obećanje. Šta je bilo obećanje? Da će nam, u Isusu Hristu, dati sve što nam je potrebno pred zakonom da bismo bili spašeni. I apostoli su pronosili tu poruku: „Zato znajte, braćo, da vam se kroz njega objavljuje oprostjenje grijeha, i da je u njemu svako ko vjeruje opravdan od svega od čega po Mojsijevom zakonu niste mogli biti opravdani.“ (Djela 13:38-39) Kroz Hrista barijera je uklonjena (Jevrejima 9:24) i možemo imati povjerenja u dolazak Bogu (Jevrejima 4:16).

Poenta je da se hrišćani mogu radovati realnosti spasenja. To je smisao pominjanja „sveopšteg skupa pozvanih prvjenaca“. Zašto „prvjenaca“? To je referenca na iskupljene u Hristu koji se posmatraju kao Božji „prvenci“ (prvine) između ljudi.

Ko su „duhovi savršenih pravednika“? Možda vjernici iz prošlosti koji su dostigli savršenstvo? Ne. Ovdje se koristi grčka riječ *telios* koja ima značenje dovesti nešto do kraja, kompletirati, savršiti, baš kao u Jevrejima 11:40 gde je očigledno u kontekstu završnog čina spasenja/proslavljanja prilikom drugog Hristovog dolaska. Tako je metaforički izraz „duhovi savršenih pravednika“ referenca na umrle vjerne Božje ljude iz prošlosti s kojima ćemo dijeliti radost vječnog života. Svi spaseni su „savršeni“ u Isusu Hristu.

Na koji način Isusova krv „govori bolje od Abelove“? Ranije u

ovom pismu, pisac je spomenuo Abela, čija prerana smrt ga nije spriječila da se smatra primjerom pobožne vjere (Jevrejima 11:4). U toj referenci je rečeno da Abel „još uvijek govori“, uprkos njegovoj smrti. Naravno, Abelova krv je prolivena bez njegovog pristanka (Postanje 4:8), u činu koji je zahtijevao odmazdu (Postanje 4:10). Nasuprot tome, Hristova krv je prolivena njegovom sopstvenom voljom (Jovan 10:17) i spasava čovječanstvo od kazne za sopstvene grijehе (Isaija 53:5).

Pazite da ne odbacite onoga koji govori. Jer ako nisu umakli oni koji su odbacili onoga koji ih je upozorio na zemlji, još ćemo manje mi ako se odvratimo od onoga koji govori s nebesa. (25. stih)

Ovdje se pisac vraća na upozorenje slično onom datom vrlo rano u ovom pismu. U Jevrejima 2:2-4 on ističe da je Bog izrekao presudu onima koji su ignorisali Njegova upozorenja, tako da se mogu očekivati veće posledice za one koji ignorišu viši novi savez. I u Jevrejima 10:26-31 dato je još slikovitije objašnjenje, pokazujući da oni koji prkose Bogu, u kontekstu novog saveza, sebe izlažu još težim posledicama od onih koji ne znaju ništa.

Čini se da je poenta ista: naši izbori imaju posledice. Ovo pismo je napisano jevrejskim hrišćanima koji se bore pod određenim nivoom progona. Iskušenje s kojim se suočavaju je da se vrate društveno prihvatljivijoj religiji. Pa ipak, svi dokazi predstavljeni u poslanici Jevrejima imaju za cilj da pokažu koliko bi to bilo glupo. Hrist i njegovo jevanđelje predstavljaju jednu i jedinu Istinu; ne možemo očekivati ništa osim katastrofe ako odstupimo od toga!

Referenca na govorenje sa nebesa može se odnositi na Hristovo nebesko porijeklo i poslanje ili eventualno na potvrđivanje od Boga s Neba njegovog identiteta i poslanja.

Onda je njegov glas potresao zemlju, a sada on obećava: „Još jednom ću potresti ne samo zemlju, nego i nebesa.“ A riječi „još jednom“ znače da će biti uklonjeno ono što se može uzdrmati kao načinjeno, kako bi ostalo ono što se ne može uzdrmati. (stihovi 26-27)

Prethodni stihovi poredili su zemaljsku scenu na Sinaju sa scenom

na nebu koja čeka sve hrišćanske vjernike. Ovdje se pisac još jednom poziva na način na koji je Bog govorio kada je dao stari savez na gori Sinaj. Psalam 68:8 podsjeća na ovaj događaj kao na događaj u kojem se tlo treslo od Njegovih riječi. Izjava koja počinje sa „još jednom...“ je citat iz Hagaja 2:6, gdje Bog nudi dugoročno proročanstvo o svom konačnom prepravljaju cjelokupne tvorevine (Otkrivenje 21:1). Ovo se nastavlja na istu temu kao i cijelo pismo: da će Bog zamijeniti nešto privremeno nečim vječnim. Kao što je stari savez zamijenjen novim, stara tvorevina će biti zamijenjena novim nebesima i novom zemljom. Nisu sve stvari vječne i ne mogu sve stvari preživjeti Božji sud i svetost. U novom savezu, Bog nam nudi one stvari koje su zaista vječne, koje ne mogu i neće biti pometene s ostatkom palog svijeta. Pouzdanost i stabilnost nove stvari je upoređena sa onim što se ne može uzdržati, niti će naravno biti potrebe za takvim demonstracijama.

Zato, primajući kraljevstvo nepokolebivo, da imamo blagodat kojom služimo za ugodnost Bogu, s poštovanjem i sa strahom. Jer naš Bog je takođe vatra koja proždire. (stihovi 28-29)

Božje kraljevstvo, čiji smo primaoci, je to što se neće nikad uzdržati, što je stabilno zauvijek. S naše strane očekuje se odgovor u blagodati i zahvalnosti koje su ugodne Bogu. Međutim, prema Svetom Bogu trebamo uvijek imati strahopoštovanje.

Na ovaj ili onaj način, Božja svetost će eliminisati sve privremeno i bezvrijedno, ostavljajući samo ono što je vječno i po Njegovoj volji (Matej 6:20; 1. Korinćanima 3:15; Brojevi 31:23). Taj sud takođe odvaja one koji odbacuju Boga od Njegovog vječnog kraljevstva (2. Solunjanima 1:8-9).

Ova referenca da je Bog „vatra koja proždire“ je citat iz Ponovljenog zakona 4:24. Iako je istina sve što je rečeno o blagoslovima i spasenju u Hristu pod Novim savezom, ovo je podsjetnik na Boga koji će biti Sudija svima.

13. Život s namjerom

Svi praktični savjeti koje Pavle daje u poslanicama Jevrejima ili Rimljanima ili svi savjeti koje nalazite u Novom savezu zasnivaju se na određenim principima. Primjena ovih principa je ono što nazivamo hrišćanskom praksom. Šta je važno da znamo za principe?

1. *Principi su trajni.* Oni se nikada ne mijenjaju. Praksa je promjenjiva, jer praksa ima veze sa vremenom i kulturom. Na primjer, neki od savjeta s kojima se Pavle bavio bila je hrana koja se nudi idolima. Mi danas uglavnom nemamo taj problem. Različite kulture imaju različite prakse. Jedno od načela Novog saveza je da hrišćani trebaju biti skromni u svojoj odjeći. To je osnovni princip. Ali pitanje je: „Šta je definicija skromnosti?“ Kod nas je to jedno, u Africi sasvim drugačije, itd.

2. *Principi su univerzalni.* Primjenjuju se na sve ljude, cijelo vrijeme, na sve kulture. Na primjer, spasenje samo po Hristu ili opravdanje vjerom je isto za sve, od istoka do zapada, ne smijete to prilagoditi kulturi.

Koja su tri glavna principa hrišćanskog življenja?

1. Hrišćanin nije od ovoga svijeta iako živi u ovom svijetu.

Ovo je osnovni princip. Hrišćani imaju funkciju u svijetu (Jovan 17:15; Matej 5:13-16), ali nisu od svijeta (Jovan 15:19). Drugim riječima, mi više ne pripadamo svijetu iako živimo u njemu (Rimljanima 12:2; Galatima 6:14; Jakov 1:27). Ovaj princip dobija sve više na značaju koliko se svijet udaljava od hrišćanskih načela, postaje pokvareniji i izopačava moralna mjerila i vrijednosti.

2. Drugi princip je da je zajednica tijelo Hristovo.

Ovaj princip je zasnovan na konceptu solidarnosti. Na primjer, 1. Korinćanima 12:25 kaže da ne bude podjele u tijelu. Treba čuvati jedinstvo među različitim udovima. „I ako jedan ud trpi, svi udovi trpe s njim.“ (26. stih) Zajednica je tijelo Hristovo. Zato moramo da

živimo kao porodica. Ne smijemo dijeliti zajednicu. Izazivači podjela su izjednačeni sa jereticima.

Treći princip je veoma važan i produžetak je drugog.

3. Budući da je zajednica tijelo Hristovo, nikada ne smijemo učiniti ništa što će biti kamen spoticanja našim suhrišćanima.

To je veoma snažno izraženo u Pavlovim spisima. Moramo biti fleksibilni prema ličnim mišljenjima, kulturnim stavovima i predrasudama, običajima, navikama... Živimo u veoma složenom svijetu. Kad i gdje povući crtu? Nekada to nije teško prepoznati ali u slučajevima kada jeste, trebali bismo biti tolerantni. Dakle, ne živimo sami za sebe, svako mora da živi za druge.

Imajući ovo na umu, prelazimo na Jevrejima trinaesta glava. Prvih šest stihova ovog poglavlja govori o hrišćanskom životu u svijetu. Kako hrišćani treba da žive u svijetu? On počinje bratskom ljubavlju. Ovaj izraz „bratska ljubav“ zasniva se na bliskoistočnom umu i konceptu solidarnosti. Koliko široko ide taj pojam, zavisi od kulture. Ljudski rod je univerzalna solidarnost. Drugim riječima, svako ljudsko biće je biće koje je Hrist kupio svojom dragocjenom krvlju. Na ljudska bića trebamo gledati kao na Božju posebnu svojinu i prema svima treba imati bratsku ljubav. „Ljubav“ za hrišćanina znači iskrenu, nesebičnu brigu za druge, koja se ispoljava u djelima.

Ne zaboravljajte gostoljubivost, jer pokazujući je neki su, i ne znajući, ugostili anđele. (2 stih)

Isus je poučavao da je svaka riječ ili radnja koju poduzmemo u ovom životu podložna Božjoj kontroli (Matej 12:36). Takođe je objasnio da način na koji se ponašamo prema drugima govori mnogo o tome koliko ih zaista volimo (Matej 10:40-42). Hrist je čak povezao ovo očekivanje dobrih djela sa načinom na koji se odnosimo prema potrebitima, strancima i onima u zatvoru (Matej 25:34-40). Ovaj odlomak u poslanici Jevrejima dotiče vrlo sličan skup osoba: suvjerne (Jevrejima 13:1), strance i one u zatvoru (Jevrejima 13:3).

Sugestija da bi naše ponašanje prema strancima moglo biti usmjereno na anđele nije slučajna misao. Sveto pismo upućuje na

stvarne slučajeve u kojima su ljude posjećivali anđeli, naizgled nesvjetski kome se obraćaju (Postanje 18:1-3; 19:1-3).

Mislite na one koji su u okovima kao da ste i sami s njima okovani, i na one koji su zlostavljani, jer ste i sami još u tijelu. (3. stih)

Ovaj stih dovršava niz koji je vrlo sličan Isusovim riječima u Mateju 25. Tamo je ukazao na potrebu da hrišćani brinu o potrebitima, strancima i onima u zatvoru. Oni kojima se zapravo oduzima sloboda, prava ili imovina zaslužuju podršku i simpatije vjernika.

Pisac poslanice Jevrejima takođe uključuje one koji su „zlostavljani“. Ovo je od grčkog izraza *kakouchoumenōn*, koji se koristi samo dva puta u Novom savezu. Druga pojava je u Jevrejima 11:37; odnosi se na primjere onih s pobožnom vjerom koji trpe progonstvo i mučeništvo.

Brak neka bude častan kod svih i bračna postelja neka bude neokaljana, jer će Bog suditi bludnicima i preljubicima. (4. stih)

Ovaj stih predstavlja još jedno uobičajeno učenje Novog saveza: kritičnu važnost seksualne čistote. U modernom svijetu, seksualni grijesi se olako tretiraju. Istorija, međutim, pokazuje da su seks i njegove posledice moćna sila u životu osobe. Malo je nagona tako univerzalnih kao seks, i zato je za vjernike ključno da zadrže pobožan, zdrav pristup seksualnosti. To uključuje vjernost u braku, kao i uzdržavanje od seksa dok osoba ne stupi u bračnu zajednicu.

Drugi spisi, kao što je Rimljanima 1:24-27, objašnjavaju kako seksualni grijesi dovode do prirodnih, neizbježnih posledica.

Neka u vašem životu ne bude ljubavi prema novcu, nego budite zadovoljni onim što imate. Jer on je rekao: „Nikada te neću ostaviti i nipošto te neću napustiti.“ (5. stih)

Ovdje se spominje još jednu uobičajena tema biblijskog morala: opasnost od pohlepe. Izraz „novac je korijen svakog zla“ zapravo nije biblijski, budući da se bogatstvo može pravilno koristiti i uživati bez grijeha (Rimljanima 14:14). Ono što Biblija kaže, u 1. Timoteju 6:10, jeste da je „ljubav prema novcu korijen svih vrsta zala“. Taj stih navodi da je nezdrava želja za bogatstvom dovela do uništenja mnogih

života.

Nezdrava opsesija novcem usko je povezana sa nezadovoljstvom. To je nešto što Biblija podrazumijeva korišćenjem riječi kao što su „požuda“ (Izlazak 20:17; Jakov 4:2) i „ljubomora“ (Jakov 3:16). Umjesto da budu nesretni zbog onoga što nemamo, hrišćani bi trebali biti zahvalni za ono što imamo i nadati se onome što ćemo jednog dana dobiti (Jevrejima 11:14-16).

Temelj ove pouzdane, zadovoljne i okrenute budućnosti perspektive je odnos vjernika s Hristom (Jevrejima 12:2). Ova fraza može biti referenca na Božje obećanje Jošui (Ponovljeni zakon 31:6; Jošua 1:5).

Zato puni hrabrosti možemo reći: „Gospod je moj pomoćnik, neću se bojati. Šta mi može čovjek?“ (6. stih)

Pisac dalje podržava tvrdnju da se vjernik treba pouzdati u Boga, a ne da bude nezadovoljan trenutnim okolnostima. Ono što je ovdje istaknuto je vrlo razumno, ali teško ga se sjetiti kada smo u krizi. Ako Stvoritelj svemira, jedini pravi Bog, kaže da će se brinuti za nas (1. Petrova 5:7) i raditi sve za dobro onih koji ga vole (Rimljanima 8:28), koji bi onda mogući razlog bio da moramo da se plašimo okolnosti na zemlji? Riječi koje ovdje citira pisac su iz Starog saveza, vjerovatno Psalam 118:6 ili Psalam 56:4.

Sjećajte se onih koji poučavaju među vama, koji su vam govorili Božju riječ. Posmatrajući ishod njihovog načina života, oponašajte njihovu vjeru. (7. stih)

Ovo je uput sa više teološkim pristupom. To uključuje poštovanje hrišćanskog vođstva. Ovo bi mogao biti poziv na saradnju pod duhovnim vodstvom tih vođa, slično onome što je Pavle izrazio Timoteju (1. Timoteju 5:17) i Titu (Titu 3:1). Duhovni rast treba da dođe putem učenja, što uključuje zrelijeg vjernika koji pomaže u rastu vjere manje iskusnog hrišćanina (Matej 28:19-20; Efescima 4:12-15). Razumno poštovanje je neophodno za učenje.

Međutim, namjera ovog odlomka mogla bi biti nešto istorijskije. Poglavlje 11 dalo je proširenu listu ličnosti koje su ostvarile pobjedu

kroz vjeru, uprkos progonu. Ideje sjećanja, ishoda i oponašanja izgleda da odražavaju ranije prikaze (Jevrejima 12:1). Kontekst, dakle, sugerira da se prisjetimo konkretnih duhovnih vođa u našim životima, i njihovih primjera, kada živimo hrišćanskim životom.

Isus Hristos je juče i danas isti i u svim dobima. (8. stih)

Mi možemo rasti u našem razumijevanju istine (1. Timoteju 3:9; 2. Petrova 3:18; Kološanima 1:26), ali sama istina se ne mijenja. Kako to kaže Judina poslanica, ovo je bila vjera koja je „jednom za uvijek“ data svetima (Juda 1:3). Isus je uputio svoje učenike da prenose njegova učenja (Matej 28:19-20), a ne da razvijaju svoja. Pavle je nastojao da potvrdi da je jevanđelje koje je propovijedao potpuno isto kao i jevanđelje učenika (Galatima 2:1-10). Pavle je čak proglašio prokletstvo – dva puta – svakome ko bi promijenio tu poruku (Galatima 1:8-9).

Ovo vodi do važne primjene: prvog koraka u prepoznavanju lažne doktrine. Vremenom su samoprolašeni učitelji uveli „nova“ tumačenja Biblije, ili Boga, koja poništavaju osnove same vjere. Ponekad se to odnosi na doktrinarna pitanja. U drugim slučajevima, to su tvrdnje o promjeni moralnih principa Dekaloga. Po svojoj prirodi, sve takve tvrdnje su apsolutno netačne. Isus Hrist se ne mijenja – a ne mijenja se ni njegovo jevanđelje. Bog se ne mijenja – a ne mijenja se ni Njegova istina (Isaija 40:28). To ne znači da ne možemo doći do boljeg razumijevanja. Dobro je približiti svoja vjerovanja onome što je Bog zapravo namjeravao (Djela 17:11). Ali ako „novo“ učenje zahtijeva od nas da vjerujemo da su apostoli i biblijski pisci pogriješili, ta tvrdnja je podložna prokletstvu koje je spomenuo Pavle (1. Solunjanima 5:21).

Drugim riječima, ako neko tvrdi da zna bolje ili drugačije od Biblije ili da ima tačniju perspektivu od pisaca poput Pavla, Jovana ili Petra, ta osoba nije u pravu. Tačka. Sledeći stihovi proširuju ovu tačku, upozoravajući hrišćane da ne odstupaju od utvrđenih učenja. Drugi novosavezni odlomci to navode kao jednu svrhu za koju nam je Bog dao pisanu Riječ (1. Korinćanima 4:6).

U svom najneposrednijem kontekstu, ove riječi imaju za cilj da ulivaju povjerenje. U cijeloj Poslanici Jevrejima, pisac je pozvao hrišćane da se „čvrsto drže“ vjere uprkos teškoćama i progonima (Jevrejima 3:6; 4:14; 6:18; 10:23). Znati da je Bog dosledan, stalan i nepromjenjiv je kamen temeljac tog povjerenja. Iz istog razloga, podsjećanje da su Isus i njegovo jevanđelje bezvremenski, nepromjenjivi i vječni trebalo bi nadahnuti vjernike da vjeruju u ono što je istina, umjesto da jure za ispraznim filozofijama ili podlegnu strahu (1. Timoteju 6:20; 2. Timoteju 4:3).

Ne dajte da vas zavedu raznim tuđim učenjima. Jer dobro je jačati srce Božjom blagodaću, a ne jelima, koja ne koriste onima koji se bave njima. (9. stih)

Ovdje je implikacija eksplicitno jasno: promjena doktrine je lažna doktrina. Jevanđelje je isporučeno „jednom za svagda“ (Juda 1:3), a oni koji pokušaju da ga promijene podliježu prokletstvu (Galatima 1:8-9). Kao nesavršeni ljudi, moramo priznati mogućnost da smo možda pogrešno protumačili Božju Riječ, ili Njegovu volju. Dakle, „novo“ učenje koje poboljšava naše razumijevanje onoga što je Bog zaista mislio nije loša stvar (Djela 17:11; 1. Solunjanima 5:21). S druge strane, svako učenje različito od onoga što je prvobitno dato je lažno, po definiciji.

Referenca na hranu se vjerovatno odnosi na one Jevreje koji su bili bukvalno opsjednuti „košer“ hranom i tome posvećivali previše vremena i pažnje. Umjesto toga, trebalo je da jačaju srce, svoju duhovnost, unutrašnje biće, Božjom blagodaću.

Imamo oltar s kog nemaju pravo da jedu oni koji služe u šatoru. (10. stih)

Ovdje nije riječ samo o sveštenicima koji su služili u šatoru, već o cijelom Izraelu koji je dolazio da prinese svoje žrtve u Šator od sastanka. Tom prilikom su ljudi povremeno sudjelovali u jedenju dijela ponude. To se vidi, na primjer, u Ponovljenom zakonu 12:17-18.

Ideja oltara je da simboliše sve što je povezano s Hristovim djelom u jednom jedinstvenom konceptu. Kao što je prinos na bakarnom

oltaru označavao prinosa naroda, hranu sveštenika, pristup kroz vrata šatora sastanka, simbolički obnovljen odnos s Bogom itd., tako je cjelokupna slika života u Hristu i punoći obnove s Bogom, sakupljena je u jednoj misli koja se zove „oltar“.

„Nemanje prava“ učešća u ovom „oltaru“ pod novim savezom vjerovatno na pomalo suptilan način ukazuje na one koji istrajavaju na starosaveznoj službi i obredima. Drugačije rečeno, ne možete ostati pod uredbama starog saveza i dijeliti blagoslove novog. To je jasno izloženo u Galatima poslanici.

Jer tijela onih životinja čiju krv prvosveštenik unosi u sveto mjesto za očišćenje grijeha spaljuju se izvan logora. Zato je i Isus, da bi svojom krvlju posvetio narod, stradao izvan gradskih vrata. (stihovi 11-12)

Izlazak 29:14 precizira da su tijela – meso – životinja donesena kao žrtva za grijeh da se Aron posveti za prvosveštenika trebala biti spaljena izvan izraelskog logora. Ova ceremonija imala je za cilj da pokaže čovjekovu potrebu za pomirenjem i potrebu za žrtvom u njegovu korist (Jevrejima 9:22). Poslanica Jevrejima naglašava da su fizički rituali starog saveza zamišljeni kao alati za učenje (Jevrejima 9:11-12; Galatima 3:24). Oni su namijenjeni da simbolizuju savršeno djelo Isusa Hrista (Jevrejima 9:23-24).

U ovom odlomku pisac koristi istu ideju kako bi uporedio Isusovu fizičku smrt s procesom koji je korišten u Izlasku za posvećenje sveštenstva. Isusovo pogubljenje izvršeno je izvan gradskih zidina Jerusalima (Jovan 19:17-20), što je paralela sa načinom na koji su tijela životinja žrtvovanih za grijeh spaljivana izvan granica nacionalnog logora (Jevrejima 13:12).

Kao što su životinje ubijane da bi se posvetili Aron i sveštenstvo, tako je i Isus umro da posveti one koji vjeruju u njega. Ovo simbolično „izbacivanje“ trebalo je da implicira nešto negativno: stvar koja je odbačena bila je neprikladna, nečista ili neželjena. Isus je voljno podnosio tu vrstu mržnje (Jevrejima 12:2), za našu korist.

Zato izadimo k njemu izvan logora, noseći sramotu koju je on

nosio, jer ovdje nemamo grad koji će ostati, nego željno očekujemo onaj koji će doći. (stihovi 13-14)

Ovo je paralela sa načinom na koji su životinje žrtvovane da bi se posvetilo Aronovo sveštenstvo i koje su izvođene izvan logora da budu spaljene (Izlazak 29:14). U isto vrijeme, ovo nas podsjeća da je svijet koji ne vjeruje Isusa izbjegavao. Slično je bilo sa jevrejskim hrišćanima prvog vijeka.

Čak i kada se hrišćani suočavaju s poteškoćama, to nije znak neuspjeha; to je često dio Božjeg plana da poveća našu vjeru (Jevrejima 12:3-11). I, očekuje se progon za vjernike koji žive u palom svijetu (Jovan 15:18-21). Umjesto da očajavamo kada dođe do te teškoće ili da bježimo od nje, trebali bismo prihvatiti poistovjećivanje s Hristom. Na drugom mjestu u Novom savezu, rečeno nam je da je progon koji dolazi zato što smo tako blisko identifikovani sa Hristom znak našeg odnosa s njim (1. Petrova 4:14).

Pisac ponavlja još jednu tvrdnju iznesenu ranije u pismu. Heroji vjere kao što su Noje, Abram, Isak i Jakov vjerovali su u Boga. Glavna komponenta ovog povjerenja bilo je njihovo razumijevanje vječnosti. Umjesto da sve vide kratkoročno, ti muškarci i žene su znali da su Božji konačni planovi za njih vječni. Umjesto da traže zemaljski dom, prepoznali su se kao hodočasnici na zemlji (Jevrejima 11:13). Ovaj stih ponavlja tu poentu: za hrišćanina je sve na zemlji privremeno – uključujući i patnju. Ovo nije naš dom (Jevrejima 11:16).

Kroz Njega, dakle, da svagda prinosimo Bogu žrtvu hvale, to jest plod usana koje ispovijedaju ime Njegovo. (15. stih)

Vjernici bi trebali prinijeti žrtvu – ali žrtvu hvale, a ne životinje ili materijalne stvari. Našu pohvalu i žrtvu treba činiti iz zahvalnosti, poslušnosti i obožavanja. Sledeći stih proširuje ovu ideju kako bi podsjetio vjernike da je činiti dobro za druge prirodan, očekivani dio ove radosne perspektive.

I ne zaboravljajte činiti dobro i dijeliti s drugima, jer se takvim žrtvama ugađa Bogu. (16. stih)

Hrišćanski stav zahvalnosti treba da inspiriše dobra djela, učinjena

za druge, kao čin ugađanja Bogu. Isus radi na našem spasenju (Jevrejima 9:24-26), tako da naša žrtva treba biti samo iz ljubavi i hvale za njega (Jevrejima 13:15).

Budite poslušni onima koji među vama poučavaju i budite im pokorni – jer oni bde nad vašim dušama kao oni koji će za to položiti račun – da bi to činili radosno, a ne uzdišući, jer bi to vama bilo na štetu. (16. stih)

Ovaj stih podsjeća čitaoca da se oni na pozicijama duhovnog vođstva drže visokih standarda od Boga. Pisma kao što su Titu, 1. Timoteju i 2. Timoteju opisuju stroge zahtjeve koji se primjenjuju na one koji tvrde da poučavaju Riječ Božju. Jakov 3:1 jasno ističe da će oni koji se odvaže poučavati biti još više odgovorni pred Bogom. Ne samo da takvi ljudi znaju više (Jevrejima 2:1-4; 10:29; Luka 12:47-48), već uveliko utiču na druge u njihovom hodu s Hristom (Marko 9:42; 2. Petrova 2:1-3).

Pobožnog vođu koji poučava istinu Bog smatra odgovornim i on radi za dobro drugih. Opomena je da vjernici ne pritiskaju ove ljude bez potrebe. Grčki izraz koji se ovdje koristi je *stenazontes*, koji se odnosi na tugu, stenjanje ili uzdisanje. Ovo je iz istog korijena riječi koji se koristi u stihovima kao što su Rimljanima 8:23 i 2. Korinćanima 5:2-4. Ukratko, oni pod njihovim duhovnim vođstvom trebaju saradivati što je više moguće, umjesto da budu tvrdoglavi ili teški.

Čini se da je opšta poruka ovog stiha „ne otežavajte život vašim duhovnim vođama više nego što je već“.

Molite se za nas, jer smo uvjereni da imamo čistu savjest, jer u svemu želimo da pošteno postupamo. Usrdno vas molim da to činite, da bih vam se što prije vratio. (stihovi 18-19)

Ovaj stih predstavlja molbu za molitvu koja se vrlo dobro slaže sa pozivom vjernika da se pokore svojim duhovnim vođama. Osoba koja istinski slijedi Boga, kao učitelj, nije arogantna ili ponosna (Efescima 4:1-2). Umjesto toga, trebao bi biti ponizan i imati stav sluge (Jovan 13:14-15). Ovdje pisac Poslanice Jevrejima pokazuje upravo taj pristup. Nakon dugog pisma, ispunjenog briljantnim izlaganjem

Svetog pisma, on traži molitvu, posebno kako bi osigurao da njegovo ponašanje bude časno i njegova savjest čista.

U ovom slučaju pisac podrazumijeva mogućnost da još jednom posjeti ove proganjane vjernike. Ovakva formulacija daje težinu vjeronauku da je Pavle napisao ovo pismo, budući da je često izražavao želju da vidi one kojima je pisao pisma. U njegovom slučaju, zatvor i progon često su ometali njegovu mogućnost da slobodno putuje. Ovim zahtjevu je dat određeni naglasak. Nema sumnje da pisac ovog odlomka iskreno želi da ponovo vidi svoje čitaoce.

A Bog mira, koji je izveo iz mrtvih našeg Gospoda Isusa, velikog pastira ovaca, u krvi trajnog saveza, neka vas opremi svakim dobrom da vršite njegovu volju i neka preko Isusa Hrista čini u nama ono što mu je ugodno. Njemu neka je slava u vjekove vjekova. Amin. (stihovi 20-21)

Bog se često povezuje s mirom (1. Solunjanima 5:23; Filipljanima 4:7; Rimljanima 15:33). U kontekstu Poslanice Jevrejima, ovaj „mir“ je usko vezan za pomirenje koje se nudi kroz Isusa Hrista.

Isto tako, u Bibliji se često spominje Hrist kao pastir. Isus je sam podstaknuo ovo poređenje, često ga koristeći kao način da objasni svoju ulogu Mesije (Jovan 10:1-6; 10:7-13; 10:14-16). Slika pastira podrazumijeva vođstvo, zaštitu i brigu.

Pisac se takođe poziva na uskrsenje Hristovo. Ovo je završni događaj koji dokazuje da je Isusova služba zaista od Boga (Djela 5:30; 1. Korinćanima 6:14; Kološanima 2:12). Drugi novosavezni odlomci primjećuju da je Isusov povratak iz mrtvih oslonac hrišćanske vjere (1. Korinćanima 15:13-20). Zanimljivo je da je ovo prvi put da se u Poslanici Jevrejima izričito spominje Isusovo uskrsnuće. Namjera ovog pisma bila je pokazati da je Isusova služba u naše ime uvijek bila Božji plan. Rasprava o Hristu, ovdje, uglavnom se fokusirala na paralele između Isusove žrtve i posredničke službe u nebeskoj svetinji i onih propisanih u starom savezu.

Pisac takođe ponavlja ideju da je novi savez „vječan“. Ovo važi i za gledanje unaprijed i unazad. Gledajući u prošlost, pisac Poslanice

Jevrejima pokazao je kako je Bog oduvijek namjeravao uspostaviti „novi savez“ kako bi spasio čovječanstvo (Jevrejima 8:4-8). Gledajući u budućnost, rezultati novog saveza su opisani kao nešto što se „ne može poljuljati“, za razliku od privremenih stvari na zemlji (Jevrejima 12:25-29).

Pominjanje opremljenosti spaja se s ranijim komentarima o održavanju poslušnosti Bogu (Jevrejima 3:12). Vjera koja je ranije definirana u Jevrejima znači slijediti Boga u poslušnosti, čak i kada ne razumijemo u potpunosti (Jevrejima 12:1). Ponekad, kao u slučaju ljudi kao što su Abram (Postanje 17:17), Mojsije (Izlazak 4:1, 10) ili Gedeon (Sudije 6:15), možemo sumnjati da smo sposobni postići ono što Bog traži. Vjera, međutim, znači oslanjanje na Boga da nam pruži sve što nam je potrebno da bismo ostvarili Njegovu volju. Ovaj komentar je izuzetno sličan Petrovoj izjavi u 1. Petrovoj 5:10.

Ideja da Bog „radi u nama“ ključna je za razumijevanje naših životnih iskustava. Kao što je ranije rečeno, neki događaji u životu su nesretni, ali to ne znači da nemaju svrhu. Za hrišćanskog vjernika, Božja disciplina i „obuka“ dio su rasta u jačeg, sposobnijeg vjernika (Jevrejima 12:5-11). Ovo također odražava Sveto pismo kao što je Filipljanima 2:13, koji govori o Bogu koji radi u nama prema svojoj volji.

Molim vas, braćo, da prihvatite ovu riječ ohrabrenja, jer sam vam napisao kratko pismo. (22. stih)

Ovdje pisac traži strpljenje od čitalaca, jer je samo zagrebao po površini ovih tema. Ranije je primijetio da postoje mnoge ideje koje također trebaju objašnjenje, ali za koje nije imao vremena (Jevrejima 5:11 – 6:1; 11:32). Sada, pisac ponovo priznaje da je ovo pismo samo kratak prikaz ovih čudesnih istina.

Znajte da je oslobođen naš brat Timotej. Ako uskoro dođe, s njim ću vas posjetiti. (23. stih)

Naučnici se razlikuju u mišljenju o tome ko je napisao Poslanicu Jevrejima. Autor koji se najčešće pripisuje ovom pismu je apostol Pavle, a reference poput ove su među razlozima zašto. Timotej je bio

Pavlov učenik i prijatelj (1. Timoteju 1:1-2) koji je putovao s njim na njegova misionarska putovanja. Na kraju, Timotej je ostavljen da vodi niz skupština, tokom jednog od Pavlovih zatvorskih mandata. Na kraju svog života, osjetivši skori kraj, Pavle je napisao svoje poslednje riječi zabeležene u Novom savezu, pismo 2. Timoteju.

Ovaj stih govori o Timotejevom „oslobođenju“, što se gotovo uvijek tumači kao puštanje iz rimskog zatvora. Ovo bi imalo smisla, s obzirom na istoriju Pavla i njegovih saputnika.

Pozdravite sve koji poučavaju među vama i sve svete. Pozdravljaju vas oni iz Italije. (24. stih)

Pozivanje na „sve svete“ ovdje pomaže da se shvati kako Biblija koristi ovaj izraz. Ovo je iz grčkog *hagious*, što se odnosi na svakog hrišćanskog vjernika. U Svetom pismu, „svetac“ nije termin rezervisan za super hrišćane ili neku posebnu klasu osoba. Upotreba kao što je ova, u Poslanici Jevrejima, naglašava ovu tačku. „Svi sveti“, kao što je ovdje navedeno, je potpuna referenca na sve vjernike u tim zajednicama. Oni su sveti ili posvećeni u Hristu.

Naučnici se razlikuju u mišljenju o tome šta pisac misli pod „oni iz Italije“. Ovo pismo se vrlo često povezuje sa apostolom Pavlom, koji je proveo dosta vremena u rimskom zatvoru. Vrlo je moguće da je Pavle posle nekog vremena, nakon što je Luka završio Djela apostolska, bio oslobođen jer optužba protiv njega nije imala pravnog osnova. Time bi ovo bio dodatni, konkretan pozdrav te grupe iz Italije ovim proganjanim jevrejskim vjericima.

Neka blagodat bude sa svima vama. (25. stih)

Ove riječi zatvaraju Poslanicu Jevrejima, slijedeći uobičajeni obrazac u Novom savezu, posebno spise apostola Pavla. Upotreba ove tačne fraze kao potpisa daje težinu ideji da je Pavle autor ovog pisma.